

PROGRAMI STROKOVNIH SLUŽB

JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA (JSKS)

Skupni program dela Javne službe kmetijskega svetovanja za leto 2024

Pravne podlage za delovanje JSKS

Javna služba kmetijskega svetovanja je svojo pravno podlago za delovanje dobila s podelitvijo odločbe Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano št.: 014-39/2017/6, z dne 28.12.2017, o imenovanju izvajalca JSKS izvajajo KGZS s kmetijsko gozdarskimi zavodi s sedeži v Celju (Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje), v Kranju (Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj), v Ljubljani (Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana), v Mariboru (Vinarska 14, 2000 Maribor), v Murski Soboti (Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota), v Novi Gorici (Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica), v Novem mestu (Šmihelska 14, 8000 Novo mesto) in na Ptujju (Ormoška cesta 28, 2250 Ptuj).

Naloge na področju kmetijskega svetovanja, ki so opredeljene v 115 b členu Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22 in 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23, v nadaljnjem besedilu: ZKme), Uredbe o načinu in obveznostih izvajanja javne službe kmetijskega svetovanja (Uradni list RS, št. 60/17), Pravilnika o pogojih glede prostorov, opremljenosti in kadrov, ki jih mora izpolnjevati izvajalec javne službe kmetijskega svetovanja (Uradni list RS, št. 63/17) so zlasti:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,
- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka JSKS vključuje tudi: vodenje, usmerjanje in koordinacijo dela JSKS ter usposabljanje svetovalcev.

Strateški cilji dela JSKS

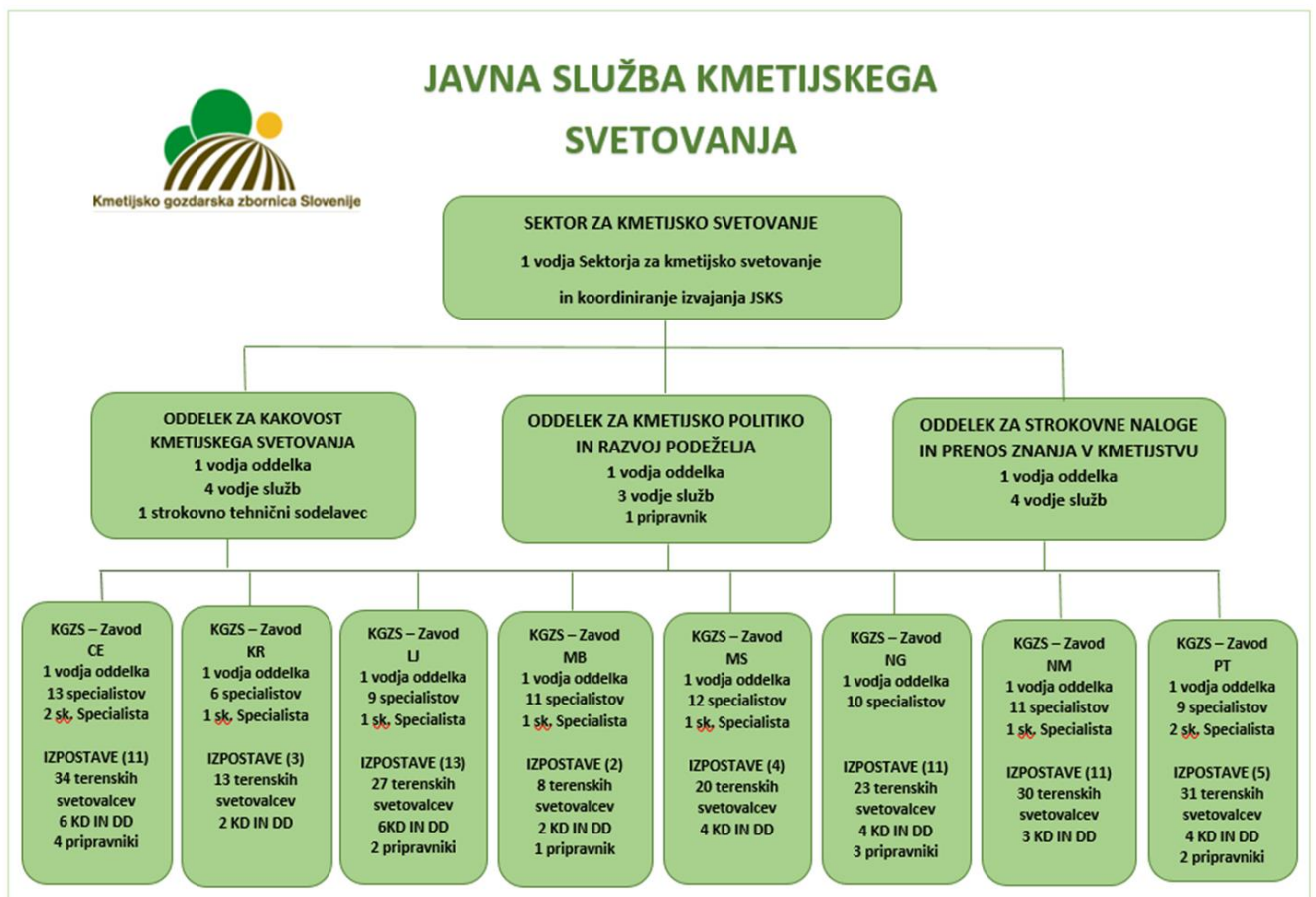
V programu dela, ki je del Uredbe o načinu in obveznostih izvajanja javne službe kmetijskega svetovanja (Uradni list RS št. 60/17) so ob splošnih ciljih, ki izhajajo iz posameznih področij kmetijske pridelave in ob zagotavljanju skladnega razvoja podeželskih območij, naslednji strateški cilji izvajanja JSKS:

- dvig inovacijske in prilagoditvene sposobnosti slovenskega kmetijstva ter večja vloga znanja pri odločanju
- izboljšanje usposobljenosti na kmetijah

- krepitev svetovalnega dela za razvojne potrebe kmetijstva in izvajanje resolucije
- krepitev raziskovalne in svetovalne strukture ter izboljšanje strokovno – raziskovalnega sodelovanja med institucijami v verigi prenosa znanja
- učinkovitejši prenos znanja z globalne in nacionalne ravni v kmetijstvo

Organigram JSKS

Javna služba kmetijskega svetovanja se bo izvajala v okviru KGZS na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter v 8-ih kmetijsko gozdarskih zavodih, kjer je zaposlenih 330 kmetijskih svetovalcev in trenutno 13 pripravnikov. Njeno organiziranost ponazarja naslednji organigram.

Prioritetne naloge:

- 1. Implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027), s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t.i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK**
- 2. Podnebne spremembe**
- 3. Spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih vključno s preходом FADN v FSDN**
- 4. Spodbujanje mladih za kmetovanje kot horizontalna naloga**
- 5. Digitalizacija kmetijstva kot horizontalna naloga**

Horizontalna naloga, ki se bo izvajala v okviru vseh nalog za spodbujanje mladih za kmetovanje.

Ciljni skupini mladih kmetov bomo prilagodili tudi načine oz. metode svetovanja - začeli z osvajanjem novih metod na vseh področjih svetovanja, predvsem z uvajanjem e-načinov svetovanja ter pospešeno nadaljevali z delom v okviru panožnih krožkov, kjer bomo skupaj z mladimi kmeti iskali rešitve pri tehnoloških, naravovarstvenih in ekonomskih vsebinah pri posameznih panogah. Dokončali bomo novi Akcijski načrt za delo z mladimi kmeti, ki bo opredeljeval delo v novem programskem obdobju. Sodelovali bomo tudi pri organizaciji vsakoletnega srečanja mladih kmetov, kjer je poleg druženja in strokovnih vsebin zelo pomemben trenutek tudi sprejemanje njihovih pobud, na podlagi katerih bomo nadgrajevali svetovalno delo. Pripravljamo celovit priročnik za mlade v sodelovanju z ZSPM in MKGP. Svetovali in promovirali bomo intervenciji za mlade kmete ter medgeneracijski prenos znanja. Pripravili bomo strokovno ekskurzijo s področja mladih kmetov. Prav tako bomo svetovali in promovirali finančne inštrumente za mlade kmete.

Horitontalna naloga: Digitalizacija kmetijstva

Sodelovali bomo pri uvajanju digitalizacije na kmetijska gospodarstva in v svetovalno delo v najširšem smislu, promovirali dobre prakse pri uporabi digitalnih orodij in naprav ter usposabljali svetovalce in kmete iz poznavanja digitalnih rešitev ter opreme z različnih področij praktične rabe: sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT), kot so natančna merilna oprema, senzorji, tipala, sistemi geo-pozicioniranja, brezpilotna letala, robotika, pa tudi Big Data (velike podatkovne zbirke), internet stvari in umetna inteligenca. Skupaj z MKGP bomo sodelovali pri oblikovanju platforme in orodij za digitalizacijo JSKS v okviru projekta Digitalizacija nalog javne službe kmetijskega svetovanja, ki je financiran iz NOO. Intenzivno bomo še nadalje razvijali digitalna orodja za delo JSKS (kot npr. Farm manager, Strateški načrt, e-izobraževanje in svetovanje (E naSVET KGZS) in jih preko različnih aktivnosti (delavnic, predstavitev, izobraževanj,...) uvajali v delo tako svetovalcev kot tudi kmetov. Digitalna orodja in aplikacije bomo za zagotavljanje večje kreativnosti, vključenosti udeležencev uvajali tudi v naše delo, predvsem pri usposabljanjih na daljavo.

Med tveganji, ki upravičeno lahko vplivajo na izvedbo storitve, lahko uvrstimo množično menjavanje kadra v vrstah svetovalcev zaradi upokojevanja večjega števila svetovalcev in to prav v burnih časih, ki jih kroji gospodarska kriza ter hkratno zahtevnejše izvajanje ukrepov

SN nove SKP in s tem v povezavi povečanega obsega dela. Večje spremembe lahko povzročijo tudi nenadne in različne oblike naravnih nesreč (spomladanska pozeba, neurja s točo, suša, poplave, plazovi, veter), ki praviloma v zadnjih letih prizadenejo kmetijstvo v večji meri, kot smo bili vajeni pretekla leta. Delo JSKS se bo sproti prilagajalo razmeram, tveganja za izvedbo bomo reševali z začasnimi prerazporeditvami in ukrepi, ki so delodajalcu na voljo.

Kmetom bomo strokovno svetovali kako v tek kriznih časih gospodariti in preživeti na kmetijah.

Ure in kazalniki po nalogah so predstavljene v tabeli 3 in 4, kot prilogi k vsebinskemu delu programa.

Strokovna gradiva, pripravljena znotraj posameznih nalog, prikazuje tabela 1.

Tabela 1: SEZNAM PUBLIKACIJ ZA LETO 2024

1. Brošure

Naslov	Vrsta objave (Mreža/ splet oz. tisk KGZS)
Poročilo o delu javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2023	Splet KGZS, tisk
Brošura s področja mladih kmetov	Splet KGZS
Priročnik pogojenost	Splet KGZS

2. Tehnološka navodila

Naslov	Vrsta objave
Vzdrževanje travne ruše na ekoloških kmetijah	Splet KGZS
Izbrane teme s področja prežvekovalcev (govedoreja in drobnica)	Splet KGZS
Izbrane vsebine s področja prašičereje	Splet KGZS
Izbrane vsebine s področja tehnologij predelav v okviru DDK	Splet KGZS

3. Zgibanke

Naslov	Vrsta objave
Izbrane agrarno ekonomske teme	Splet KGZS

FSDN (v primeru, da bo zadeva dorečena s strani EU)	Tisk, splet KGZS
Izbrane tehnologije predelav s področja DDK	Tisk, splet KGZS

1. Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti

1.1 Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

1.1.1 SADJARSTVO

Cilji dela

Leto 2023 ni bilo naklonjeno sadjarskemu sektorju, ki je sicer v težavah že kar nekaj let. Posledično bodo tako tudi V LETU 2024 vse vse naše aktivnosti usmerjene k glavnima ciljema, to je dvigu produktivnosti in dvigu konkurenčne sposobnosti sadjarjev. Glavnima ciljema pa so podrejeni naslednji cilji: učinkovit prenos najsodobnejših tehnologij pridelave in predelave do pridelovalcev, prenos rezultatov preizkušanj sort in tehnologij pridelave do pridelovalcev, dvig strokovne usposobljenosti pridelovalcev na področju sadjarstva, pospešeno prilagajanje tehnologije pridelave novim pridelovalnim razmeram. Sadjarje bomo spodbujali k povečanju površin s protitočnimi mrežami in povečanju površin z namakanjem, oroševanjem. Poleg oroševanja se bo spodbujalo tudi uvajanje drugih tehnologij protislanske zaščite. Sadjarje bomo spodbujali k vključevanju v sheme kakovosti (Izbrana kakovost, ekološka pridelava, integrirana pridelava). Posebno pozornost bo potrebno nameniti zatiranju novih škodljivcev in izboljšanju zdravstvenega stanja nasadov nasploh. Varstvo pred boleznimi in škodljivci postaja, zaradi EU zelenega dogovora, zahtevna naloga. Prav tako bo cilj tudi nadaljnje, še intenzivnejše, sodelovanje z Javno službo v sadjarstvu. V letu 2024 bomo bolj spremljali rodni nastavek pri jablanah, zaradi pravilnega svetovanja ukrepov uravnavanja rasti in rodnosti. Ohranili bomo enako število vzorcev in sort jabolk pri vzorčenju, namenjenem spremljanju dozorevanja jabolk ter nadaljevali s svetovanjem optimalnih terminov obiranja uporabnikom, predvsem tistim, ki so vključeni v IKS. Določitev obiralnega okna za jabolka, v skladu z napovedjo, je eden od kriterijev IKS.

Aktivnosti za doseg ciljev

JSKS bo zastavljene cilje v letu 2024 realizirala s preverjeno učinkovitimi aktivnostmi, to je z usmerjenim individualnim svetovanjem, predavanji, krožki, posveti, strokovnimi ekskurzijami. Vrste in obseg aktivnosti so bolj podrobno opisane v programih posameznih KGZS zavodov. Večjo učinkovitost prenosa znanja bomo dosegli preko webinarjev, videoposnetkov nasvetov, farminarjev in podobno, če bo to smiselno. Poleg že omenjenih načinov usposabljanja sadjarjev je potrebno omeniti tudi organizacijo posvetov oz. prireditve, ki jih organizira JSKS in ki, glede na število udeležencev iz vse Slovenije, presegajo meje KGZS Zavodov. Takšne prireditve so Lombergarjevi sadjarski dnevi, Dan sadjarjev, Artiški dnevi, Dan sadjarske tehnike, posvet o jagodah, posvet o češnjah.... Na teh strokovnih dogodkih bomo sadjarje seznanjali tudi s novostmi strokovnih nalog Javne službe

v sadjarstvu, ki bodo pomembne za tehnologijo pridelave sadja. Z namenom izboljšanja prenosa znanja do uporabnikov bo svetovalna služba sodelovala z drugimi strokovnimi institucijami. To sodelovanje bo koordinirano potekalo preko oddelka za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvu na sektorju za kmetijsko svetovanje pri KGZS. Specialisti za sadjarstvo bodo kot strokovna skupina sodelovali z javno službo v sadjarstvu, obseg in vsebino dela bo dogovorjena med strokovnim koordinatorjem JS v sadjarstvu in koordinatorjem JSKS s področja sadjarstva. Načrtuje se minimalno 4 do 6 strokovnih srečanj specialistov za sadjarstvo in predstavniki fakultet, kmetijskega inštituta, nosilci strokovnih nalog v sadjarstvu ter obeh sadjarskih centrov. Namen teh srečanj je predvsem seznanitev JSKS z novostmi v sadjarstvu in poenotenje mnenj glede aktualnih tehnoloških ukrepov in oblikovanje priporočil, ki jih bo svetovalna služba posredovala uporabnikom – sadjarjem. Obratno bo svetovalna služba posredovala strokovnemu koordinatorju za sadjarstvo informacije o učinkih posredovanih priporočil in ga seznanjala s sprotnimi tehnološkimi problemi in težavami sadjarjev. Poleg teh srečanj načrtujemo tudi 24 strokovnih kolegijev specialistov za sadjarstvo in strokovnega koordinatorja JSS. Namen teh kratkih, do pol ure trajajočih kolegijev je, da se pogovorimo o tekočih problemih pri delu in se dogovorimo, kako jih bomo reševali. V času zimske rezi in v času vegetacije bomo izvedli tudi 4 delavnice za svetovalce, specialiste za sadjarstvo, na obeh sadjarskih centrih.

V letu 2024 nameravamo spremljanju dozorevanja jabolk posvetiti enak čas kot v letu 2023, ohranili bomo število vzorčenj na stalnih lokacijah in izvedli potrebno število delavnic, na katerih bomo določili optimalne roke obiranja (obiralna okna). Vzorčenje plodov jabolk za potrebe določanja zrelosti bo potekalo v več regijah in sicer v Podravju, Pomurju, Posavju (vključno z Dolenjsko in Belo krajino), Osrednjo Slovenijo (vključno z Gorenjsko) in Primorsko.

Specialisti za sadjarstvo javne službe kmetijskega svetovanja se bodo po potrebi tudi vključevali in spremljali tehnološke poskuse, ki se izvajajo v sadjarskih centrih Gačnik in Bilje in dajali pobude s terena za nove poizkuse. Prioriteta dela bodo spremljanje rodne nastavka sadnih rastlin (poročanje po regijah, okrepljeno sodelovanje JSKS specialistov in JS v sadjarstvu na terenu in dogovorjenih delavnicah), spremljanje dozorevanja po regijah, svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb, spremljanje stanja nasadov ob pojavih novih škodljivcev in sodelovanje s službo za varstvo rastlin, svetovanje in promocija različnih načinov povezovanja in skupnega nastopa na trgu. Glede travniških nasadov bodo aktivnosti JSKS usmerjene v osveščanje kmetov o pomenu ohranjanja travniških sadovnjakov in svetovanju oskrbe.

O aktivnostih povezanih s sadjarsko problematiko, bomo poročali v strokovnih člankih in izjavah za javnost.

1.1.2 VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO

Cilji dela

Povečanje konkurenčnosti vinogradnikov in vinarjev, bo tudi v letu 2024 prioritetni cilj. Drugi cilji so prvemu podrejeni, gre pa za prenos najsodobnejših tehnologij pridelave grozdja in vina, prenos rezultatov preizkušanj novih klonov, prilagajanje tehnologije pridelave novim pridelovalnim pogojem zaradi podnebnih sprememb. Pomemben cilj je tudi splošen dvig usposobljenosti pridelovalcev na področju pridelave grozdja in vina. Nadaljnji pomemben cilj je tudi povečati obnovo vinogradov v ha in vplivati na trend opuščanja vinogradov. Pomemben cilji so še, zatiranje novih škodljivcev, uvajanje odpornih sort v pridelavo in krepitev ekološke pridelave, preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice. V vinarstvu pa je cilj izboljšanje kakovosti vina, prilagajanje tehnoloških ukrepov v spremenjenih pridelovalnih pogojih ter prilagajanje kakovosti in stila vina glede na zahteve trga. Pomemben cilj je tudi

seznanjanje vinarjev in vinogradnikov z aktualno zakonodajo in zahtevami obveznega označevanja vin v EU po 8.12.2023.

Aktivnosti za doseg ciljev

JSKS bo zastavljene cilje realizirala s preverjenimi aktivnostmi, to je z usmerjenim individualnim svetovanjem, predavanji, krožki, posveti, strokovnimi ekskurzijami. Te aktivnosti so bolj podrobno opisane v programih posameznih KGZS zavodov. Del svetovanj se bo zaradi večje učinkovitosti prenosa znanja, odvijal preko webinarjev, videoposnetkov nasvetov, farminarjev, načrtujemo pa, da bo tega manj kot v preteklih letih in bo večji del aktivnosti potekal v živo in v vinogradih oz. kletih. Poleg že omenjenih načinov usposabljanja vinogradnikov in vinarjev je potrebno omeniti tudi organizacijo posvetov oz. prireditvev, ki jih organizira JSKS in ki, glede na število udeležencev iz vse Slovenije, presegajo meje KGZS Zavodov. Takšne prireditve so Vinogradniški posvet v okviru Lombergarjevih dni, Dan vinogradnikov, Dan vinogradniške tehnike, Dnevi odprtih vrat obeh selekcijsko trsničarskih središč, Trte in vino – zakladi Primorske, Teden cvička... . Z namenom izboljšanja prenosa znanja do uporabnikov bo svetovalna služba sodelovala z drugimi strokovnimi institucijami. To sodelovanje bo koordinirano potekalo preko oddelka za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvu na sektorju za kmetijsko svetovanje pri KGZS. Specialisti za vinogradništvo in vinarstvo bodo kot strokovna skupina sodelovali z javno službo v vinogradništvu, obseg in vsebino dela bo dogovorjena med strokovnim koordinatorjem JS v vinogradništvu in koordinatorjem JSKS s področja vinogradništva in vinarstva. Načrtujejo se 4 strokovna srečanja specialistov za vinogradništvo in vinarstvo, predstavniki fakultet, kmetijskega inštituta, nosilcev strokovnih nalog v vinogradništvu ter obeh selekcijsko trsničarskih središč Ivanjkovci in Vrhopolje. Namen teh srečanj je predvsem seznanitev JSKS z novostmi v vinogradništvu in vinarstvu in poenotenje mnenj glede aktualnih tehnoloških ukrepov in oblikovanje priporočil, ki jih bo svetovalna služba posredovala uporabnikom – vinogradnikom in vinarjem. Obratno bo svetovalna služba posredovala strokovnemu koordinatorju za vinogradništvo informacije o učinkih posredovanih priporočil in ga seznanjala s trenutnimi tehnološkimi problemi in težavami vinogradnikov in vinarjev. V letu 2024 bomo tudi izvedli 12 kolegijev strokovne skupine za vinogradništvo in vinarstvo.

JSKS – specialisti za vinogradništvo in vinarstvo se bodo po potrebi tudi vključevali in spremljali tehnološke poskuse, ki se izvajajo v selekcijsko trsničarskih središčih Ivanjkovci in Vrhopolje in dajala pobude s terena za nove poizkuse. Prioriteta dela bodo svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb, spremljanje stanja vinogradov ob pojavih novih škodljivcev in sodelovanje s službo za varstvo rastlin, svetovanje in promocija različnih načinov povezovanja in skupnega nastopa na trgu. Ker predstavlja širjenje zlate trsne rumenice velik problem, bomo okrepili aktivnosti v zvezi z ozaveščanjem vinogradnikov o nevarnosti, ki nam jo predstavlja ta bolezen. Izvedena bodo tudi številna predavanja in delavnice za pravilno označevanje vina v prometu. V primeru, da se bo vinogradniško vinarski sektor odločil, da pristopi k nacionalni shemi Izbrani kakovost, bomo seveda po strokovni plati sodelovali pri oblikovanju kriterijev specifikacije. Z novo EU zakonodajo na področju vina in z novimi zahtevami obveznega označevanja vin v EU po 8.12.2023, bomo po potrebi še naprej seznanjali vinarje vseh treh vinorodnih dežel.

1.1.3 OLJKARSTVO

Cilji dela

Povečanje konkurenčnosti je tudi pri oljkarjih prioriteta, drugi cilji pa dvig strokovne usposobljenosti pridelovalcev na področju oljkarstva ter prenos najsodobnejših tehnologij

pridelave oljk in oljčnega olja. Posebno pozornost bo potrebno nameniti novim boleznim in škodljivcem ter izboljšanju zdravstvenega stanja oljčnikov nasploh. Varstvo pred boleznimi in škodljivci postaja, zaradi EU zelenega dogovora, zahtevna naloga. Pomembna cilja sta tudi nadaljnje izboljšanje učinkovitosti prenosa znanja ter krepitev povezovanja oljkarjev.

Aktivnosti za doseg ciljev

Cilje bomo realizirani s preverjenimi aktivnostmi JSKS, to je z usmerjenim individualnim svetovanjem, predavanji, krožki, posveti, strokovnimi ekskurzijami. Zaradi učinkovitejše izrabe časa bo del svetovanj še vedno potekal preko webinarjev, videoposnetkov nasvetov, farminarjev, večina svetovanj pa bo spet potekala v živo. Prioriteta dela bodo svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb (namakanje, primerne sorte, zaščita pred erozijo ...), spremljanje zdravstvenega stanja oljčnikov (olja muha in pojav novih škodljivcev), sodelovanje s službo za varstvo rastlin, svetovanje in promocija različnih načinov povezovanja, skupnega nastopa na trgu, vključevanja v sheme kakovosti in informiranje o označevanju izdelkov. Sodelovali bomo pri izvedbi promocijskih prireditev. Z namenom izboljšanja prenosa znanja do uporabnikov bo svetovalna služba sodelovala z drugimi strokovnimi institucijami. Načrtuje se vsaj 2 srečanja svetovalcev, ki svetujejo tehnologijo pridelave oljk s predstavniki fakultet, kmetijskega inštituta, nosilcev strokovnih nalog v oljkarstvu ter poskusnega centra za oljkarstvo.

1.1.4 HMELJARSTVO

Cilji dela

- dober prenos znanja do uporabnikov in dvig usposobljenosti hmeljarjev,
- povečati hektarske pridelke z upoštevanjem trajnostnega vidika,
- izboljšanje starostne strukture hmeljišč in zamenjava s tržno zanimivimi in tolerantnejšimi sortami,
- izboljšati zdravstveno stanje nasadov in kakovost pridelka,
- slediti zahtevam in trendom hmeljarskega trga,
- pospešeno prilagajanje na vplive podnebnih sprememb,
- zmanjševanje emisij TGP, zlasti preko ustrežnejšega gnojenja in rabe FFS ter tehnik kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh,
- prenos rezultatov preizkušanj sort in tehnologij, strokovne delavnice in prispevki,
- obvladovanje viroidne zakrnelosti hmelja in verticilijske uvelosti hmelja,
- obnova nasadov z ustreznim sadilnim materialom.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Hmeljarstvo potrebuje zaradi svoje izvozne naravnosti močno strokovno in svetovalno podporo, zato bomo skrbeli za učinkovito reševanje aktualne problematike ter za hiter prenos informacij in znanja do hmeljarjev. Specialistično svetovanje za celotno območje Slovenije bo tudi v letu 2024 zagotavljal KGZS-Zavod Celje.

Z rednim izobraževanjem in svetovanjem na področju optimizacije pridelave hmelja želimo dvigniti usposobljenost hmeljarjev za pridelavo količinsko večjih in kakovostno boljših pridelkov. Posebno pozornost bomo namenjali izboljšanju starostne strukture hmeljišč, zamenjavi s tržno zanimivimi in tolerantnejšimi sortami na boleznih in stresnih podnebnih razmere, izboljšanju zdravstvenega stanja nasadov ter pospešenemu prilagajanju hmeljarstva na vplive podnebnih sprememb in zmanjševanju emisij TGP, zlasti preko

ustreznejšega gnojenja in rabe FFS ter okoljsko ustrežnejših in trajnostnih tehnik kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh (npr. uporaba vodil iz naravnih materialov, pravilno kompostiranje hmeljevine, usmerjeno gnojenje z dušikom, setev podorin oz. podsevkov v medvrstni prostor, integrirano in biotično varstvo hmelja, sušenje hmelja na biomaso,...). Aktivnosti bodo usmerjene tudi v svetovanje s področja namakanja hmeljišč v smislu obnove namakalnih sistemov, gradnje novih namakalnih sistemov in izvedbe usmerjenega namakanja glede pričetka namakanja, trajanja namakanja in količine dodane vode. Veliko pozornosti bomo posvetili tudi svetovanju hmeljarjem, ki so se odločili za ekološko pridelavo hmelja.

Hmeljarskim kmetijam bomo predstavili možnosti za uvajanje digitalizacije v pridelavo hmelja in namakanje. Še vedno bomo precej časa posvetili svetovanju ukrepov za preprečevanje okužb z viroidi in verticilijem ter sanacijo okuženih nasadov. Vključevali se bomo tudi v reševanje pereče problematike gradnje vodnih zadrževalnikov v hmeljiščih, skrbeli bomo za implementacijo ukrepov kmetijske politike ter hmeljarje spodbujali k povezovanju in enotnemu nastopu na trgu. Pomagali bomo pri ohranitvi certifikata zaščitenega geografska označba Štajerski hmelj in njegovi razširitvi tudi na fazo pridelave hmelja.

Za doseg ciljev bomo aktivno delovali tudi v strokovnem odboru za hmeljarstvo in sodelovali z IHPS in JS v hmeljarstvu ter po potrebi tudi z drugimi raziskovalnimi in strokovnimi institucijami. Zagotavljali bomo dober prenos znanja do hmeljarjev, ki bo potekal na različne načine: osebno svetovanje, članki, prispevki v medijih, delavnice, ogledi dobrih praks in poskusov, sodelovanje pri pripravi vsebin za strokovni list Hmeljarske informacije. Še nadalje bomo v sodelovanju z JS v hmeljarstvu izvajali redne tehnološke sestanke s hmeljarji.

1.1.5 VRTNARSTVO (ZELENJADNICE, ZELIŠČA IN OKRASNE RASTLINE)

Cilji dela:

- dvig usposobljenost pridelovalcev zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin,
- povečanje konkurenčnosti pridelovalcev,
- dvig samooskrbe z zelenjavo, povečanje obsega in hektarskih pridelkov zelenjadnic, zelišč in okrasnega cvetja, povečanje obsega pridelave razmnoževalnega materiala,
- povečati površine v zavarovanih prostorih,
- dober prenos znanja do uporabnikov s poudarkom na prenosu rezultatov preizkušanja sort in najnovejših tehnologij,
- slediti zahtevam in trendom trga,
- pospešeno prilagajanje na vplive podnebnih sprememb,
- zmanjševanje emisij TGP
- povečanje števila demonstracijskih svetovanj, delavnic, predavanj.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Samooskrba z zelenjadnicami je še vedno nizka, trend je sicer pozitiven, v zadnjih letih pa se je samooskrba spet nekoliko znižala. Pridelovalci zelenjadnic, zelišč in okrasnega cvetja se soočajo s številnimi izzivi. Dvig usposobljenosti pridelovalcev zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin je pomemben dejavnik za povečanje njihove konkurenčnosti ter povečanje obsega, količin in kakovosti pridelanih zelenjadnic, zelišč, okrasnih rastlin, pa tudi povečanje obsega pridelave razmnoževalnega materiala. Svetovalno delo na področju vrtnarstva bo tako usmerjeno v informiranje, svetovanje in usposabljanje zainteresiranih pridelovalcev o tehnologijah pridelave, prilagajanju spremenjenim tržnim in podnebnim razmeram, ukrepih za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, vključevanju novih tehnoloških rešitev s

poudarkom na digitalizaciji, inovacijah in posodobitvi kmetij z ustrezno mehanizacijo, pa tudi možnostih in tehnoloških usmeritvah pri vključevanju v ukrepe kmetijske politike.

Pridelovalcem bomo prenašali nova znanja in sodobne tehnologije o izboru vrst in sort, kolobarju, prehrani in varstvu zelenjave, zelišč in okrasnih rastlin, namakanju ter ohranjanju in izboljševanju rodovitnosti tal. Pridelovalce bomo izobraževali in jim svetovali o različnih načinih obdelave tal, mehanskem zatiranju plevelov, preciznem kmetijstvu, pridelavi zelenjave v zaščitnih prostorih in njihovi opreми ter uvajanju sodobnih praks v rastlinjakih. Za prilagajanje podnebnim spremembam bo poudarek na ukrepih namakanja, ukrepih za zaščito pred ekstremnimi vremenskimi pojavi, pridelavi v zavarovanih prostorih, izboru ustreznih vrst in sort ter ukrepih za obvladovanje novih škodljivih organizmov. Pri varstvu rastlin bomo dali poudarek integriranemu varstvu rastlin ter pridelovalce spodbujali k vključevanju biotičnega varstva in ostalih metod varstva vrtnin z nizkim tveganjem, saj se število dovoljenih aktivnih snovi zmanjšuje, obenem pa se povečuje število novih tujerodnih škodljivih organizmov. Za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov bomo spodbujali načine obdelave tal za večjo vezavo ogljika, svetovali ukrepe za ohranjanje in povečanje organske snovi v tleh, strokovno utemeljeno gnojenje na podlagi analiz tal ter strokovno rabo FFS.

Za izpolnjevanje zahtev pogojenosti in različnih intervencij skupne kmetijske politike bomo svetovali ustrezne tehnološke rešitve. Poseben poudarek bo na ekoloških pridelavi zelenjadnic in zelišč, integrirani pridelavi zelenjadnic ter biotičnem varstvu, slednji je v tem programskem obdobju namreč nova intervencija v okviru ukrepov kmetijske politike. Pridelovalce bomo spodbujali k investicijam v sodobno kmetijsko mehanizacijo, ki omogoča učinkovito izvajanje delovnih opravil in zmanjšuje potrebe po delovni sili na kmetiji ter mehanizacijo, ki z digitalnimi rešitvami prispeva k natančni in racionalnejši izvedbi agrotehničnih ukrepov ter vpliva na racionalnejšo rabo.

Pridelovalce bomo informirali tudi o sodobnih načinih trženja v vrtnarstvu. Promovirali bomo različne načine povezovanja in skupnega nastopa na trgu. Pripravljali bomo nasvete za časovno bolj stalno oskrbo trga z zelenjavo ter navodila za povečevanja znanj in opremljenosti zelenjadarskih kmetij na področju tehnologije skladiščenja in shranjevanja zelenjave. Spodbujali jih bomo k vključevanju v ekološko in integrirano pridelavo ter intervencijo Biotično varstvo rastlin. Nudili bomo strokovno podporo zelenjavni verigi in v skladu s potrebami sodelovali pri pripravi kalkulacij lastne cene, posodobitvi kataloga kalkulacij za gospodarjenje na kmetijah ter tehnoloških navodil za zelenjadnice in zelišča.

Sodelovali bomo pri izvedbi poskusov, ki jih izvajata Javna služba v vrtnarstvu in Javna služba zdravstvenega varstva rastlin, rezultate pa vključevali v naše svetovalno delo. Pri svetovalnem delu bomo uporabljali različne metode dela: usmerjeno individualno svetovanje, predavanja, delavnice, krožke, prikaze, posvete, tehnološka navodila, strokovne prispevke, strokovne ekskurzije. Vključevali bomo novejša digitalna pristope v obliki videonasvetov in spletnih seminarjev. Za čim boljši prenos znanja do uporabnikov bo javna služba kmetijskega svetovanja sodelovala z javno službo v vrtnarstvu in drugimi javnimi službami ter znanstveno raziskovalnimi institucijami.

1.1.6 SEMENARSTVO IN OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV

Cilji dela:

- povečanje uporabe potrjenega semena, vključno z lokalnimi sortami

- izboljšanje kakovosti pridelkov, zmanjšanje rabe FFS in varovanje okolja,
- povečanje konkurenčnosti pridelovalcev,
- povečanje stopnje samooskrbe s semeni
- pospešeno prilagajanje na vplive podnebnih sprememb,
- zmanjševanje emisij TGP,
- ohranjanje rastlinskih genskih virov,
- dober prenos znanja o pomenu kmetijske biotske raznovrstnosti do uporabnikov.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Kakovosten razmnoževalni material je ključnega pomena za zdrave posevke in nasade, ti pa zagotavljajo večje in bolj kakovostne pridelke, zato bomo pridelovalce spodbujali, da v svoji pridelavi uporabljajo potrjen semenski in sadilni material. S tem dosegajo večjo konkurenčnost, obenem pa prispevajo tudi k zmanjšanju rabe FFS in varovanju okolja. Pridelovalce bomo spodbujali, da v skladu z možnostmi uporabljajo v Sloveniji pridelan semenski in sadilni material in se odločajo tudi za pridelavo lokalnih sort.

Semenarstvo je temelj kmetijske pridelave in prehranske neodvisnosti države, saj je samooskrba države v kriznih razmerah mogoča le, če smo sposobni pridelati in pridelovalcem nuditi lokalno pridelano seme rastlin za hrano in krmo. Pridelovalcem bomo svetovali in jih spodbujali k vključevanju v pridelavo semena za večje sisteme semenarstva. Pridelava semena zahteva veliko dodatnih specialnih znanj, zato bomo znanje ustreznih tehnologij pridelave semenskega materiala prenašali od raziskovalnih inštitucij in sodelovali pri pripravi tehnoloških navodil za pridelavo semena izbranih vrst rastlin. Posebno pozornost bomo namenili ekološki pridelavi semen, ter pridelavi lokalnih sort, tudi tistih, ki jim grozi genska erozija. Tudi v pridelavi semen bomo za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov spodbujali načine obdelave tal za večjo vezavo ogljika, svetovali ukrepe za ohranjanje in povečanje organske snovi v tleh, strokovno utemeljeno gnojenje na podlagi analiz tal ter strokovno rabo FFS.

Kmete in javnost bomo osveščali o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov na vseh področjih kmetijske pridelave, kajti rastlinski genski viri so osnovni vir raznolikosti in raznovrstnosti za izboljševanje gojenih rastlin s pomočjo selekcije in žlahtnjenja in so bistvenega pomena za prilagajanje nepredvidljivim podnebnim spremembam ter povečevanje samooskrbe in prehranske varnosti. Pridelovalce, ki ohranjajo rastlinske genske vire, bomo spodbujali k nadaljevanju trajnostne pridelave teh virov.

Vključevali se bomo v reševanje aktualne problematike na teh področjih in pridelovalcem nudili informacije o pogojih in možnostih vključevanje v ukrepe skupne kmetijske politike. Za čim bolj učinkovito delo bomo sodelovali z Javno službo rastlinske genske banke, predvsem na področju monitoringa rastlinskih genskih virov ter ozaveščanja pridelovalcev in javnosti o pomenu rastlinskih genskih virov. Poleg tega bomo sodelovali tudi z Javno službo v poljedelstvu in Javno službo v vrtnarstvu, Infrastrukturnim centrom Ptuj, drugimi javnimi službami, nevladnimi organizacijami ter različnimi raziskovalnimi in drugimi inštitucijami. Pri delu bom uporabljali različne metode dela, kot so predavanja, delavnice, osebno svetovanje in informiranje preko različnih medijev.

1.1.7 POLJEDELSTVO

Cilji dela:

- dvig usposobljenosti in povečanje konkurenčnosti pridelovalcev poljščin,
- povečanje samooskrbe s poljščinami, povečanje obsega in hektarskih pridelkov poljščin z upoštevanjem trajnostnega vidika,
- slediti trendom in zahtevam trga,
- pospešeno prilagajanje na vplive podnebnih sprememb,
- zmanjševanje emisij TGP,
- dober prenos znanja do uporabnikov s poudarkom na izboljšanju tehnologij pridelave in izboljšanju kolobarja ter rezultatov preskušanj sort,
- reševanje aktualne problematike.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Na področju poljedelstva bo svetovalno delo usmerjeno v izboljšanje konkurenčnosti pridelovalcev, njihove usposobljenosti ter povečanje samooskrbe s poljščinami s povečanjem površin pod poljščinami, pridelki poljščin ter doseganjem višje kakovosti pridelkov. Pri tem bomo dajali poudarek trajnostnemu vidiku in kmete usmerjali v način ravnanja za ohranjanje naravnih virov. Pridelovalce poljščin bomo informirali, jim svetovanje in jih usposabljali o tehnologijah pridelave, prilagajanju spremenjenim tržnim in podnebnim razmeram, vključevanju novih tehnoloških rešitev s poudarkom na digitalizaciji, inovacijah in posodobitvi kmetij z ustrežno mehanizacijo, pa tudi možnostih in tehnoloških usmeritvah pri vključevanju v ukrepe kmetijske politike.

Kmetom bomo svetovali, jih usposabljali in informirali o ustreznih tehnoloških ukrepih za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal, vključno z različnimi načini in pristopi pri obdelavi tal. Za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov bomo spodbujali načine obdelave tal za večjo vezavo ogljika, skrb za ohranjanje in povečanje organske snovi v tleh, strokovno utemeljeno gnojenje na podlagi analiz tal, hitrih talnih in rastlinskih nitratnih testov ter strokovno rabo FFS. Osveščali jih bomo o pomenu ustreznega kolobarja, vključevanja metuljnic, njihovih mešanic, manj razširjenih poljščin, naknadnih posevkov in vrtnin v kolobar. Vsa ta svetovanja bodo izvedena tudi z upoštevanjem vidika prilagajanja podnebnim spremembam. Svetovali bomo izbor ustreznih vrst in sort poljščin, ki so bolj prilagojene podnebnim razmeram posameznih območij, obenem pa zagotavljajo prehransko varnost ter samooskrbo kmetij s krmo. Spodbujali bomo namakanje poljščin, svetovali ustrezne ukrepe za zaščito pred ekstremnimi vremenskimi pojavi in obvladovanje novih škodljivih organizmov. Reševali bomo aktualno problematiko in se še posebej posvetili nasvetom o strokovno utemeljenem gnojenju in varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi s poudarkom na integriranem varstvu rastlin ter s tem povezanim varovanjem voda in tal. Pri tem bomo vključevali vse omejitve in zahteve v skladu s predpisi ter ukrepi kmetijske politike. Posebno pozornost bomo namenili ekološki in integrirani pridelavi, tehnološkim rešitvam za izpolnjevanje zahtev pogojenosti in različnih intervencij skupne kmetijske politike (SOPO, KOPOP ...). Pridelovalce bomo spodbujali k investicijam v sodobno kmetijsko mehanizacijo, ki omogoča učinkovito izvajanje delovnih opravil in zmanjšuje potrebe po delovni sili na kmetiji ter mehanizacijo, ki z digitalnimi rešitvami prispeva k natančni in racionalnejši izvedbi agrotehničnih ukrepov ter vpliva na racionalnejšo rabo sredstev za gnojenje in varstvo rastlin.

Sodelovali bomo pri izvedbi poskusov, ki jih izvajata Javna služba v poljedelstvu in Javna služba zdravstvenega varstva rastlin (sortni poskusi, preskušanje različnih načinov obdelave tal, varstvo pred škodljivimi organizmi v poljščinah ...), rezultate pa vključevali v naše svetovalno delo. Za učinkovito delo in izboljšan prenos znanja bomo sodelovali z javno službo v poljedelstvu, javno službo zdravstvenega varstva rastlin in ostalimi javnimi službami ter

strokovnimi in raziskovalnimi inštitucijami. V skladu s potrebami bomo pripravljali oziroma sodelovali pri pripravi tehnoloških navodil. Pri strokovnem delu bomo dali poudarek sodobnim tehnologijam in vključevali rezultate novejših raziskav v Sloveniji in tujini.

Za večjo konkurenčnost bomo pridelovalcem nudili aktualne informacije o tržnih razmerah, sodobnih načinih trženja in možnostih povezovanja ter skupnega nastopa na trgu. Spodbujali jih bomo k vključevanju v ekološko in integrirano pridelavo ter shemo Izbrana kakovost Pridelava in predelava žit in ajde. Nudili bomo strokovno podporo žitni verigi ter vsem drugim oblikam povezovanja in združevanja. Pri svetovalnem delu bomo uporabljali različne metode dela: usmerjeno individualno svetovanje, predavanja, delavnice, krožke, prikaze, posvete, tehnološka navodila, strokovne prispevke, strokovne ekskurzije. Uvajali bomo tudi novejša digitalna načina svetovanja.

1.1.8 PRIDELOVANJE KRME

Cilji dela:

- dvig usposobljenosti in konkurenčnosti pridelovalcev,
- povečanje samooskrbe in oskrbe kmetij z lastno krmo,
- dvig kakovosti pridelane krme,
- izboljšanje prenosa znanja do uporabnikov,
- prilagajanje na podnebne spremembe,
- zmanjšanje emisij TGP,
- gospodarnejše upravljanje s planinami in ohranjanje obstoječih planin.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Za dvig usposobljenosti in konkurenčnosti pridelovalcev, povečanja oskrbe kmetij z lastno krmo ter izboljšanja kakovosti pridelane krme bomo izvajali informiranje, svetovanje in usposabljanje o ustreznih rešitvah za optimalno izvedbo vseh agrotehničnih ukrepov pri pridelavi krme, ki se prideluje na trajnem travinju in njivah. Za doseganje optimalne kakovosti krme na trajnem travinju je pomembna ustrezna botanična sestava travne ruše, za katero pa je potrebna usklajenost intenzivnosti rabe in gnojenja. V svetovalnem delu bo tako dan poudarek svetovanju gnojenja na podlagi analiz tal in potreb rastlin po hranilih glede na intenzivnost rabe. Kmetom bomo svetovali uravnoteženo rabo travne ruše, ustrezne termine rabe in pravilno izvedbo košnje. Pri tem bo poudarek na informiranju o predpisanih zahtevah in omejitvah ter pogojih pridelave krme na različnih območjih varovanja. Svetovali jim bomo tudi ukrepe za preprečevanje zapleveljenosti.

Usmerjali bomo ustrezno ukrepanje ob pojavu ekstremnih vremenskih pojavov zaradi podnebnih sprememb kot so suša, poplave, obenem pa spodbujali ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov z ustreznim gnojenjem in skrbjo za pridelavo kakovostne krme in tehnikami kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh. Posebno pozornost bomo namenili kmetom, ki so v letu 2023 utrpeli škodo zaradi neurij (poplave, plazovi) na kmetijskih površinah in jim v skladu z uradnimi smernicami svetovali, kako obnoviti travinje in travno rušo ter s tem proizvodnjo krme na teh površinah. Kjer prihaja do degradacije travne ruše, bomo kmete spodbujali k dosejavanju in vsejavanju, po potrebi tudi k obnovi travne ruše. Za ohranjanje proizvodnega potenciala površin in ohranjanje biotske raznovrstnosti bomo svetovali ukrepe za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih rastlin in preprečevanje zaraščanja.

Pri pridelavi krme na njivah bomo kmetom nudili ustrezne nasvete pri izboru vrst in sort rastlin glede na potrebe njihove kmetije in glede na naravne danosti, pa tudi glede na vse večje izzive podnebnih sprememb. Pri tem bomo poudarjali pomen pravilne izvedbe vseh tehnoloških ukrepov pri pridelavi, spravi in skladiščenju oziroma konzerviranju krme, za katere je pomembno tudi, da so izvedeni v optimalnih rokih. Spodbujali bomo uvedbo paše kot živalim najprijaznejše oblike reje. Svetovali bomo ustrezne tehnologije paše, za ohranitev in oživitev paše na planinah pa ustrezno gospodarjenje z njimi. Z mladimi prevzemniki bomo izvajali poskuse prilagojene njihovim kmetijam. Poudarek bo dan svetovanju na ekoloških kmetijah, z upoštevanjem specifik in zahtev tovrstnih kmetij. Pripravili bomo tehnološka navodila in priporočila za izboljšanje kakovosti pridelane krme.

Sodelovali bomo pri informiranju kmetov glede vključevanja v različne intervencije iz Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023-2027 ter svetovanju glede izpolnjevanja predpisov s področja kmetijstva in okolja. Pri tem bo dan poudarek informiranju o predpisanih zahtevah in omejitvah ter pogojih pridelave krme na različnih območjih varovanja. Sodelovali bomo pri pripravi predlogov zakonodajnih rešitev.

Pri svetovalnem delu bomo uporabljali različne metode dela: usmerjeno individualno svetovanje, predavanja, delavnice, krožke, prikaze, posvete, tehnološke liste, strokovne prispevke in strokovne ekskurzije, z vključitvijo novih digitalnih pristopov. Pridelovalce bomo spodbujali k sodelovanju in povezovanju. Spremljali bomo aktualno problematiko, pripravljali gradiva in članke za različne medije. Pri svojem delu bomo sodelovali z javno službo v poljedelstvu in ostalimi javnimi službami ter strokovnimi in raziskovalnimi inštitucijami.

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV

Cilji dela:

- dvigniti konkurenčnost KMG, posodobitve kmetij, adaptacije in novogradnje kmetijskih objektov
- zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in amonijaka iz kmetijstva
- povečanje učinkovite rabe energije ter uporabe obnovljivih virov energije iz kmetijstva povečanje ponovne uporabe stranskih surovin in odpadkov

Aktivnosti za doseg ciljev

Tehnološko svetovanje pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov bo temeljilo na sodobnih tehnologijah, ki bodo prispevale k dvigu konkurenčnosti kmetij, zmanjšanju izpustov TGP in amonijaka ter večji uporabi obnovljivih virov (les-gradbeni material).

Pri objektih za rejo rejnih živali bo večja pozornost pri svetovanju namenjena rešitvam, ki podpirajo oz. izboljšajo dobrobit živali in povečujejo učinkovitost rabe energije.

Pri gradnjah kmetijskih objektov se pogosto srečamo s težavami, ki jih prinaša gradbena, prostorska in okoljska zakonodaja. Kmetije bomo seznanili z omenjeno zakonodajo, kar bo prispevalo k uspešnejši pripravi projektne dokumentacije, boljši pripravljenosti na investicijo in pridobivanju nepovratnih sredstev.

Izvedli bomo izobraževanja s področja ureditve hlevov, ki prispevajo k zmanjšanju izpustov TGP in amonijaka, s področja gradbene, prostorske in okoljske zakonodaje ter predvsem

osebna svetovanja s področja tehnoloških rešitev o dobrobiti živali, novih tehnologijah in varovanju okolja.

1.1.10 GOVEDOREJA

Cilji dela:

- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti živinoreje z upoštevanjem trajnostnega vidika, večja oskrba javnih zavodov
- izboljšati prenos znanja tako tujega kot domačega do uporabnikov
- optimiziranje krmnih obrokov govedi na podlagi analize krme
- zmanjšanje izpustov metana iz prebavil živali
- informiranje in ustrezno ukrepanje rejcev ob pojavu bolezni
- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti živinoreje z upoštevanjem trajnostnega vidika
- povečanje dobrobiti rejnih živali

Aktivnosti za doseg ciljev

Upravičence- rejce bomo usposabljali v okviru predavanj, prikazov, osebnih svetovanj, ogledov dobrih praks, panožnih krožkov ter preko člankov in tehnoloških listov. Prav tako bodo kmetje strokovnih nasvetov deležni tudi preko nam dostopnih medijev tako radijskih kot spletnih strani nekaj le teh pa bo objavljeno tudi v glasilu KGZS Zelena dežela, Kmečki glas, ... Na področju govedoreje bomo sledili cilju izboljšanja doma pridelane krmne baze v povezavi z optimiziranjem prehrane govedi po posameznih kategorijah, ki bo temeljila na podatkih izdelanih analiz krme. V ta namen bomo v okviru JSKS uporabljali program ZIFO 2, zasnovan v okviru Bavarskega inštituta za rejo živali Lf, ki smo ga v letu 2020 tudi strokovno prevedli in služil kot enotno orodje za namen optimiziranja prehrane rejnih živali. Z optimiziranimi krmni obroki in ustrežnejšega ravnanja z živinski gnojili, bomo prispevali tudi k vidiku podnebni sprememb in sicer zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov in amonijaka.

Za proizvodne rezultate ima velik pomen tudi zdravje živali v čredi, zato bomo rejce opozorili na pomen izvajanja biovarnostnih ukrepov in s tem preprečevanje vnosa bolezni v rejo. Aktivnosti našega dela bodo usmerjene tudi na področje dobrobiti živali predvsem s ciljem povečanje le - te v posameznih rejah. Ves čas bomo sledili tudi zakonodajnim predpisom povezanim s področjem govedoreje.

1.1.11 DROBNICA

Cilji dela:

- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti živinoreje, večja oskrba javnih zavodov
- izboljšati prenos znanja tako tujega kot domačega do uporabnikov
- informiranje in ustrezno ukrepanje rejcev ob pojavu bolezni
- informiranje potrošnikov o pomenu lokalne pridelane hrane ter vključitev le-te v prehrano
- optimiziranje krmnih obrokov drobnice na podlagi analize krme
- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti živinoreje

- povečanje dobrobiti živali
- prilagajanje vplivom podnebnih sprememb (npr. preprečevanje vročinskega stresa, bolezni, ustrezne pasme itd.)
- implementacija zakonodaje v prakso

Aktivnosti za doseg ciljev

Rejce bomo informirali in jih usmerjali k izboljšanju konkurenčnosti in donosnosti ter v ospredju imeli tudi možnosti za sodelovanje le teh znotraj javnih zavodov. V okviru področja dela bomo pri prenosu znanja in izkušenj v prakso sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami tako doma kot v tujini. Glede na to, da je optimiranje prehrane prioriteta vsebina tudi na področju podnebnih sprememb bomo le-tej aktivnosti posvetili še več pozornosti in rejce osveščali o prehrani drobnice, ki mora temeljiti na optimizaciji krmnih obrokov za posamezno kategorijo živali in glede na posamezen stadij živali (presušene, v laktaciji, jagnjeta/kozlički). Z optimiranimi krmni obroki in ustrežnejšega ravnanja z živinski gnojili, bomo prispevali k zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov in amonijaka. V nadaljevanju bomo rejce usposobili tudi o vsebinah s področja dobrobiti živali, zdravstvenega varstva živali s poudarkom na aktualnih boleznih ter prilagajanju vplivov podnebnih sprememb. Določen čas bomo namenili tudi vsebinam povezanimi s promocijo mesa in mleka drobnice ter vseskozi aktivno sodelovali pri implementaciji zakonodaje v prakso. Pripravljali bomo članke, razna obvestila in informacije ter različne dokumente s področja reje drobnice ter sodelovali pri organizaciji strokovnih sestankov. Za doseg ciljev bomo sodelovali tudi s Strokovnim odborom za rejo drobnice in Zvezo društev rejcev drobnice Slovenije.

1.1.12 PRAŠIČEREJA

Cilji dela

Prašičereja je v silno težavnem stanju, saj so z izredno visokimi energenti in komponentami krme razmerja v prid ekonomski uspešnosti reje silno porušena, zato upad slovenske prašičereje ob vedno bolj rigoroznih zakonodajah s tega področja, niso ukrojene na tipično slovensko prašičerejo družinskih kmetij. Kljub temu bomo z aktivnim delom stremeli k doseganju ciljev:

- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti prašičereje, z upoštevanjem trajnostnega vidika, večja oskrba javnih zavodov,
- izboljšati ekonomiko porabe krme na prašičerejskih obratih in optimizirati krmne obroke,
- seznanitev prašičerejcev s spremembami po zahtevah zaščite rejnih živali (dobrobit živali),
- implementacija zakonodaje v prakso ter seznanjanje rejcev z novostmi na področju prašičereje,
- preprečevanje okužb z namenom učinkovite reje, seznanjanje članov KMG o možnih posledicah neupoštevanja teh ukrepov, ciljno delovanje in ozaveščanje manjših rej ter pomoč pri vpeljavi in vzpostavitvi ustreznih ukrepov za posamezno KMG, kjer redijo prašiče,
- izboljšati prenos znanja, tako tujega kot domačega do uporabnikov,
- povečanje obsega ekološke priraje,
- izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti živinoreje z upoštevanjem trajnostnega vidika,
- prilagajanje vplivom podnebnih sprememb (npr. preprečevanje vročinskega stresa, bolezni, ustrezne pasme itd.),

- osveščенost rejcev o nujnosti povezovanja in enotnega nastopa na trgu.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Z različnimi načini svetovanja, informiranja in izobraževanja bomo pristopili do rejcev prašičev z namenom optimiziranja prehrane vseh kategorij prašičev. Za kmetijah bomo izdelali krmne bilance. Pri prenosu znanja in izkušenj v prakso bomo sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami, tako doma kot v tujini, pri čemer bomo še naprej izvajali aktivno vlogo pri prenosu znanja in inovacij (tudi kot rezultatov EIP/pilotnih projektov) z namenom učinkovitega prenosa tehnologij reje prašičev. Pri izobraževanju rejcev bomo posebno pozornost namenili izobraževanju o tehnologijah, ki omogočajo preventivno delovanje pred vnosom kužnih bolezni na KMG, poseben poudarek na doslednem izvajanju preventivnih biovarnostnih ukrepov za afriško prašičjo kugo (v nadaljnjem besedilu: APK) in predstavitvi/svetovanju rejcem živali na osnovi izdelanega protokola biovarnosti v prašičereji. Rejce bomo informirali in spodbujali k čim večji vključitvi v skupine in organizacije proizvajalcev, povezovanje in dolgoročno sklepanje dogovorov. Svoje svetovalno delo bomo usmerili tudi k večjemu vključevanju prodaje prašičjega mesa v javne zavode.

Naše delo bo usmerjeno k sodelovanju pri izvajanju podpisanega dogovora, ki določa tudi zagotavljanje zadostnih količin plemenskih svinj za vzpostavitev izbrane kakovosti Slovenije (IKS), k spodbujanju in krepitvi panoge. V kolikor bodo pospeševalni pogoji javnih razpisov in strateški cilji za večji obseg reje plemenskih svinj, bo naše usmerjeno delo v povečevanje reje plemenskih svinj. V ta namen bomo svetovali rejcem o tehnologijah – potrebnih tehnoloških izboljšavah ter možnih investicijah na posameznem KMG za možnost povečanja reje plemenskih svinj. Mlade prevzemnike na manjših kmetijah si bomo prizadevali navdušiti za vzpostavitev zaokrožene reje s predelavo in trženjem po kanalu kratkih verig. Svetovalni pristopi bodo tako individualno kakor skupinsko svetovanje, usposabljanje in prenos novitet, delo v strokovnih skupinah, organizacija mini posveta o aktualnih vsebinah in sprotno reševanje težav po principu distribucije nasveta za razrešitev stanja.

Na območju našega zavoda bo tudi v letu 2024 svetovanje namenjeno ohranjanju avtohtone pasme krškopoljskega prašiča. Naše aktivnosti bodo tudi v letu 2024 usmerjene k animacij za vključitev čim-večjega števila rejcev prašičev v ekološko kmetovanje ter dodatno vključevanje v intervencije SOPO in KOPOP. Spodbujali bomo odločanje na KMG na osnovi spremljanja rezultatov na kmetijah, spodbujali mlade za kmetovanje in uvajanje digitalizacije v procesih kmetijske pridelave. Glede na silno ogroženost po APK bo usmerjeno delo v usposabljanje, informiranje in svetovanje rejcev o tehnologijah, ki omogočajo preventivno delovanje pred vnosom kužnih bolezni na KMG s posebnim poudarkom na doslednem izvajanju preventivnih biovarnostnih ukrepov.

Svetovanje pri potrebnih tehnoloških izboljšavah ter možnih investicijah na posameznih KMG za zagotovitev ustreznih objektov za večje število plemenskih svinj, ki lahko zagotavljajo dodatno število pujskov za nadaljnjo rejo, če bodo le ukrepi dovolj podprti, saj zaradi slabega stanja v panogi ni sredstev za investicije. Sodelovanje pri pripravi sprememb strateškega načrta za področje prašičereje.

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (PERUTNINARSTVO, KONJEREJA, KUNČJEREJA, ITD.)

Cilji dela:

- izboljšanje konkurenčnosti,
- izboljšanje prenosa znanja, tehnologij, krepitev povezovanja (manjših) proizvajalcev,
- povečanje ekološke priraje,

- povečanje dobrobiti živali,
- prilagajanje vplivom podnebnih sprememb (npr. preprečevanje vročinskega stresa, bolezni, ustrezne pasme itd.).

Aktivnosti za doseg ciljev:

Optimiranje prehrane je pomembna vsebina tudi na področju reje konj, bomo tej aktivnosti posvetili še več pozornosti in rejce osveščali o uravnoteženi prehrani, ki mora temeljiti na doma pridelani voluminozni krmi. Poudarek bo dan optimizaciji prehrane za posamezno kategorijo živali: plemenske kobile, žrebeta. Rejce bomo usposobili tudi o vsebinah s področja dobrobiti živali (načrtovanje paše in dokrmjevanje na paši), zdravstvenega varstva živali s poudarkom na aktualnih boleznih (koprološke analize blata). Poudarek bo na ustrezni izbiri živali in pripuščanje kobil z licenciranimi plemenjaki.

Večji poudarek bomo dali tudi reji perutnine predvsem nadstandardnim pogojem reje brojlerjev in kokoši nesnic v luči novih ukrepov DŽ-perutnina. Tehnološke novosti in implementacija zakonodaje bodo predstavljene preko člankov in tehnoloških listov. Promovirali bomo tudi rejo kuncev, kot nišno rejo in ponudbo kvalitetnega mesa na lokalnem področju.

Pri prenosu znanja in izkušenj v prakso bomo sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami, tako doma kot v tujini. Zastavljeni cilji bodo doseženi z usmerjenim individualnim svetovanjem, preko predavanj, ki bodo temeljila na uravnoteženi prehrani, pravilnem menedžmentu reje živali, delavnic, krožkov, strokovnih ekskurzij. Poudarek bomo dali tudi reji avtohtonih in lokalnih pasem in promociji nadstandardnih praks reje živali (tehnologije za dobrobit živli). Nadalje bomo določen čas namenili tudi aktivnostim povezanim s promocijo porabe mesa konj, kuncev in perutnine, promocijo lokalne oskrbe in svetovanju reje divjadi v oborah za katere zaznavamo večji ineteres.

Naše aktivnosti bodo tudi v letu 2024 usmerjene k animacij za vključitev čim-večjega števila rejcev drobnice v ekološko kmetovanje ter dodatno vključevanje v intervencije SOPO in KOPOP. Spodbujali bomo odločanje na KMG na osnovi spremljanja rezultatov na kmetijah, spodbujali mlade za kmetovanje. Kot alternativna reja kopitarjev bo naše delo usmerjeno v ključni del tehnologije reje, to je paša in strokovna pomoč pri aktualnih vsebinah, ki se pojavljajo na terenu.

1.1.14 RIBOGOJSTVO

Cilji dela

Cilji dela na področju ribogojstva bodo v prenosu znanj in tehnologij z namenom krepitve proizvajalcev.

Aktivnosti za doseg ciljev

Aktivnosti za doseganje ciljev bodo usmerjene v svetovanje in usposabljanje ribogojcev z namenom izboljšati konkurenčnost in kakovost, sistematični pristop k reševanju težav s katerim se srečujejo tako sladkovodni ribogojci, kakor tudi morska akvakultura. V ta namen se bodo pripravili svetovali tehnološki listi, razni predlogi rešitev, individualno svetovanje in aktivno delo v posameznih skupinah oz. odborih.

V letu 2024 bomo izvajali naslednje aktivnosti

- individualno tehnološko svetovanje ribogojcem
- izdelava idejnih projektov pri novogradnjah in adaptacijah proizvodnih objektov

- svetovanje pri ukrepih ribiške politike
- priprava strokovnih navodil, tehnoloških listov in člankov za medije
- strokovno izobraževanje ribogojcev
- pomoč pri delovanju Društva rejcev vodnih živali Slovenije
- strokovna pomoč v delovnih skupinah, odgovornih za pripravo različnih predpisov s področja ribištva in ribogojstva
- strokovna pomoč pri izvedbi Operativnega programa za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA) 2021 – 2027
- sodelovanje na Odboru za spremljanje OP za izvajanje ESPRA 2021-2027
- strokovna pomoč (strokovni tajnik) pri delovanju Strokovnega odbora za akvakulturo pri KGZS
- organizacija občnega zbora Društva rejcev vodnih živali Slovenije
- organizacija strokovne ekskurzije v tujino za člane Društva rejcev vodnih živali
- predstavitev ribogojstva na sejmu AGRA v Gornji Radgoni
- izvedba Ocenjevanja ribjih izdelkov v sklopu Dobrot slovenskih kmetij Ptuj 2024
- izvedba analiz vode na ribogojnicah
- pomoč pri pripravi Uredbe in Javnih razpisov za ukrepa Akvakultura in Predelava v okviru ESPRA 2021-2027
- obveščanje o aktualnih razpisih ESPRA 2021-2027
- priprava strokovnih mnenj
- priprava vlog na javne razpise ESPRA 2021-2027
- sodelovanje v Interreg SLO-IT projektu BeBlue
- pomoč pri prijavi in izvajanju projektov na javne pozive LASR Gorenjske ribe in ostalih ribiških LAS-ov

Aktivnosti za doseg ciljev

1.1.15 EKOLOŠKO KMETOVANJE

Cilji dela

Na področju ekološkega kmetovanja bo eden izmed glavnih ciljev povečanje obsega ekološke pridelave, tako površin kot KMG-jev, ki bodo vključeni v ekološko pridelavo, in s tem tudi tržne ekološke pridelave, ki bo sledila trendom in zahtevam trga. Z namenom povečanja deleža slovenskih ekoloških izdelkov na slovenskem trgu bomo delali na povečanju ponudbe lokalno pridelanih ekoloških pridelkov in živil, spodbujali ekološke kmete za združevanje na področju prodaje (skupno trženje in promocija) in povečanju povezanosti v verigah oskrbe z ekološko hrano. Delali bomo tudi na izboljšanju uspešnosti povezovanja pri pridelavi in predelavi.

Za namen doseganja zgornjih ciljev je potrebno doseči tudi cilj izboljšanje prenosa znanja, dostopnost informacij in prenosom znanja o novih tehnologijah uporabnikom (tako kmetom kot svetovalcem). Področje ekološkega kmetovanja je področje kjer se nenehno izboljšujejo tehnologije pridelave in tako je eden izmed glavnih ciljev tudi dobra informiranost in usposobljenost kmetijskih svetovalcev.

V vseh aktivnostih bomo sledili tudi cilju prilagajanja ekološkega kmetijstva na vplive podnebnih sprememb in zmanjševanju emisij toplogrednih plinov, zlasti preko ustrezne obdelave tal, gnojenja in rabe fitofarmaceutskih sredstev.

Cilj bo tudi večja povezanost z drugimi inštitucijami, ki delujejo na področju ekološkega kmetovanja in s tem aktiven prenos znanja med institucijami ter ostalimi izvajalci javnih služb v kmetijstvu. Usklajeno z ostalimi institucijami bo potekala tudi realizacija ukrepov ANEK in realizacija intervencij v Strateškem načrtu 2023-2027 kot prenos znanja do svetovalcev in preko njih do kmetij.

Aktivnosti za doseg ciljev

JSKS bo zagotavljala osebno svetovanje s pripravo kmetij na ekološko kmetovanje - od ideje pa do realizacije preusmeritve. Ekološkim kmetijam bomo skozi osebna svetovanja, delavnice, predavanja, krožke in strokovne prispevke predstavili optimalne tehnologije za pridelavo/prirejo v posamezni panogi in jim pomagali pri rešitvi problemov na različnih področjih (tehnoloških, birokratskih). Svetovali bomo tudi na nivoju panog, kjer ob svetovalcu specialistu za ekološko kmetovanje sodelujejo tudi specialisti iz posameznih panog, ki se nenehno izpopolnjujejo iz ekoloških vsebin. Svetovanje in izobraževanje bosta usmerjena k spodbujanju ekološke pridelave žit, alternativnih poljščin, zelenjadnic, grozdja, sadja in mesa (ekološke živinoreje), predelave ekoloških pridelkov, priprave pridelkov in živil za trg ter povečanju lokalno pridelanih pridelkov in živil. Izobraževanja bodo usmerjena tudi k dvigu kakovosti ekološko pridelanih živil in spodbujanju sodelovanja kmetij na preverjanjih kakovosti in nacionalnih ter mednarodnih ocenjevanjih. Skrbeli bomo tudi za razvoj ekološkega semenarstva (vključno z avtohtonimi vrstami in sortami). Kot pomemben element pri razvoju in širitvi ekološkega kmetovanja vidimo tudi prenos dobrih praks doma in iz tujine. V izobraževanja bomo vključevali tudi vsebine iz biodinamičnega kmetovanja.

Poleg usposabljanja svetovalcev in pridelovalcev bomo z objavo člankov, javnimi nastopi ter sodelovanji na prireditvah vršili promocijo ekološkega kmetovanja tudi do potrošnikov, s poudarkom na lokalni ekološki pridelavi. S svojim strokovnim delom bomo izboljšali prenos znanja do uporabnikov in aktivno pospeševali povečanje zanimanja za združevanje ekoloških kmetov za prodajo, izmenjavo znanj in promocijo, predvsem pa pospeševali povečanje ponudbe lokalno pridelanih ekoloških pridelkov in živil. Vključevali se bomo v promocijske aktivnosti s področja ekološkega kmetovanja, kot tudi v trženje mesa in mleka v sodelovanju z nevladnimi organizacijami in drugimi tržnimi subjekti, ter spodbujali povezovanje v tržne verige. Poleg tega bomo pomagali kmetom pri vključevanju lastnih živil v sisteme javnih naročil in tudi izobraževali organizatorje javne prehrane. Zavedamo se, da je razvoj ekološkega kmetijstva v veliki meri odvisen tudi od povečevanja povpraševanja po ekoloških živilih, zato bomo pozornost posvetili osveščanju širše populacije ljudi o pozitivnem prispevku ekološkega kmetovanja k varovanju narave, okolja ter zdravja ljudi. Sodelovali bomo z vsemi akterji, ki s svojim delom prispevajo k razvoju panoge.

Pri vseh aktivnostih bomo vključevali vsebine, ki bodo kmetovalcem pomagale pri prilagajanju ekološkega kmetijstva na vplive podnebnih sprememb in na zahteve po zmanjševanju emisij toplogrednih plinov. Svetovali bomo o zaščiti proti pozebi in toči, o sistemih namakanja, o primernih sortah/pasmah živali, o preprečevanju vročinskega stresa itd. Poudarjali bomo pomen in vpliv ekološkega kmetovanja na zavarovanih območjih.

Prenos znanja je pomemben element širitve ekološkega kmetovanja. Zato bomo sodelovali z ostalimi institucijami, izvajalci drugih javnih služb, vključevali pa se bomo tudi v razvojne projekte iz področja ekološkega kmetovanja in v disimilacijo rezultatov predvsem projektov

EIP. Še naprej bomo intenzivno sodelovali z lokalnimi ekološkimi združenji in Združenjem ekoloških kmetov Slovenije ter Zvezo biodinamikov Slovenije.

1.1.16 VAROVANJE VODNIH VIROV

Cilji dela:

- vzpostavitev/svetovanje ustreznih tehnologij pridelave in reje,
- prenos znanja in priprava tehnoloških rešitev,
- uvajanje okolju prijaznih tehnologij.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Vzpostavitev in svetovanje ustreznih tehnologij pridelave in reje z namenom varovanja vodnih virov, bo ena od pomembnejših nalog JSKS. Posebno skrb bomo posvečali kmetijam, ki kmetujejo na priobalnih pasovih in na najožjih vodovarstvenih območjih, saj imajo zaradi vodovarstvenega režima težave s kmetovanjem. Skrbeli bomo za reševanje aktualne problematike, informiranost kmetov in svetovalcev o novih zahtevah v pogojenosti in strateškem načrtu ter o zakonskih predpisih s področja varovanja voda.

Kmetijam, ki kmetujejo na VVO bomo svetovali tehnologije, ki so skladne z zahtevami vodovarstvenega režima in kmete seznanjali z alternativnimi načini izvajanja agronomske prakse, ki varujejo tako podzemne kot površinske vodne vire. Poudarjali bomo nujnost stalne pokritosti tal z zeleno odejo ter uvedbe tehnologij obdelave tal, ki bodo omogočale izboljšanja teksture tal in zvišanje deleža humusa. Svetovanje bo usmerjeno v nove tehnologije aplikacije gnojil ter gnojenja na osnovi analiz in gnojilnih načrtov v smeri izboljšanja krogotoka hranil. Poleg tega bo zelo pomembno svetovanje pri izbiri in aplikaciji FFS ter uvajanju metod integriranega varstva oziroma nekemičnih metod varstva pred škodljivimi organizmi. Na živinorejskih kmetijah bomo svetovali gospodarno rabo živinskih gnojil z bilanco gnojil na vratih kmetije ter vodovarstvenemu režimu prilagojene tehnologije reje živali. Preko različnih gradiv, predavanj, objav v medijih, delavnic, prikazov in osebnih svetovanj bomo kmete seznanjali z zakonskimi predpisi s področja varovanja voda ter z ustreznimi tehnologijami in jih poskušali čim bolj usmeriti v postopke, ki varujejo tako podzemne kot površinske vodne vire.

Kmetom bomo svetovali tudi glede pridobivanja denarnih nadomestil in nadomestnih zemljišč. Nudili bomo strokovno podporo strokovnemu odboru za VVO in strokovnemu odboru za vodne zadrževalnike.

1.1.17 OHRANJANJE OKOLJA IN BIOTSKE PESTROSTI V KMETIJSKI KRAJINI

Cilji dela:

- izvajanje ciljnih naravovarstvenih operacij KOPOP na ciljnih površinah določenih v Programu upravljanja Nature 2000 za obdobje 2022–2028 ter operacij ali intervencij Strateškega načrta, ki pripomorejo k ohranjanju biotske raznovrstnosti v kmetijski krajini,
- prenos znanja in priprava tehnoloških rešitev za izvajanje prilagojenih kmetijskih praks na naravovarstveno pomembnih območjih,
- uvajanje prilagojenih kmetijskih praks,

- vzpostavitev/svetovanje ustreznih tehnologij kmetovanja na naravovarstveno pomembnih območjih,
- izdelava načrta aktivnosti na okvirno 100 KMG.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Aktivno bomo sodelovali pri implementaciji okoljevarstvenih operacij iz strateškega načrta 2023-2027 in spodbujali kmetije k vstopu v ciljne naravovarstvene operacije, ki prispevajo k varovanju okolja, ohranjanju biotske pestrosti in sobivanju pašnih živali in velikih zveri. Skrbeli bomo za prenos znanja in pripravo ustreznih tehnoloških rešitev za izvajanje prilagojenih kmetijskih praks na naravovarstveno pomembnih območjih, vključno s pripravo načrtov aktivnosti v katerih bomo natančno popisali stanje kmetije in preučili ter svetovali možnosti za vključevanje v naravovarstvene operacije.

Kmetijsko okoljsko svetovanje bomo izvajali zlasti na območjih, kjer je možno vstopiti v KOPOP naravovarstvene operacije in operacije, ki prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti v kmetijski krajini in druge okoljevarstvene intervencije iz Strateškega načrta (npr. nekatere sheme za okolje in podnebje). Kmetijam bomo svetovali glede izvajanja operacij KOPOP in jih seznanjali z obveznostmi iz tega naslova. Svetovali bomo optimalne rešitve prilagojene rabe v skladu z zahtevami na območjih z okoljskimi omejitvami (npr. Natura 2000, TNP...), seznanjali kmete z omejitvami na teh območjih in jim svetovali tudi glede izbora kmetijske panoge in kmetijskih kultur, ohranjanja mejic ob kmetijskih površinah, odstranjevanja zarasti in tujerodnih invazivnih rastlin, pridelave medovitih kmetijskih rastlin, tehnologij pridelave oziroma reje živine v smislu ohranjanja okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini. Dodaten poudarek bo na ukrepih za preprečevanje erozije in varovanje opravevalcev kot so npr. prekrivni posevki v poljedelstvu in zelenjadarstvu, ki skrbijo tako za preprečevanje erozije tal, kot tudi so življenjski prostor za opravevalce in koristne žuželke.

Za boljši prenos znanja in večjo ozaveščenost bomo poleg osebnega svetovanja, predavanj in prikazov primerov dobrih praks, skrbeli tudi za pripravo strokovnih gradiv in informativnih objav v medijih. Za doseg ciljev se bodo svetovalci povezovali z drugimi institucijami s področja varstva narave kot so Zavod RS za varstvo narave, BF, krajinski parki in se usposabljali na področju naravovarstvenih vsebin.

1.1.18 VARSTVO RASTLIN – SVETOVANJE

Cilji dela:

- pravilna uporaba in ravnanje s FFS z namenom zmanjševanja tveganj za zdravje ljudi in okolje,
- uvajanje in svetovanje okolju prijaznejših načinov in tehnologij varstva rastlin pri posameznih panogah (tehnološko svetovanje),
- pregled potreb po FFS v rastlinski pridelavi in možnosti za registracijo FFS,
- obveščanja in osveščanja uporabnikov FFS o dobri praksi varstva rastlin pred boleznimi, škodljivci in pleveli z namenom zmanjšanja tveganj za čebele in ostale ne-ciljne členonožce ter druge prosto živeče živali ter okolje,
- prenos vsebin smernic integriranega varstva rastlin za posamezni sektor kmetijske pridelave v prakso in strokovna pomoč pridelovalcem pri spremembah obstoječih tehnologij pridelave pri sledenju integriranemu pristopu k varstvu rastlin,
- uvajanje posodabljanja naprav za nanašanje FFS, ki omogočajo zmanjšano zanašanje FFS ter posodabljanje šob z manjšim zanašanjem (anti-drift),
- dober prenos znanja do uporabnikov,

- sodelovanje pri izvedbi strokovnih srečanj za pridelovalce.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Na področju varstva rastlin pred škodljivimi organizmi bomo skrbeli za informiranje in osveščanje uporabnikov o dobri praksi varstva rastlin in svetovali o ustrezni uporabi FFS za zmanjšanje tveganj za čebele in druge ne-ciljne členonožce oziroma prosto živeče živali ter manjšo obremenitev okolja in dvig konkurenčne sposobnosti kmetij. Svetovanje bomo usmerjali v čimhitrejši prenos postopkov integriranega varstva v kmetijsko pridelavo ter uvajanje okolju prijaznejših načinov in tehnologij varstva rastlin pri posameznih panogah, zajemalo bo tudi aktivnosti v zvezi s prepoznavanjem škodljivih organizmov, svetovanjem terminov, tehnik aplikacije z uvajanjem sodobnih naprav za nanašanje FFS, ki omogočajo zmanjšano zanašanje FFS, alternativnih postopkov varstva ter svetovanje varstva rastlin v ekološki pridelavi in na območjih s posebnim režimom varstva okolja. Zlasti pozorno bomo spremljali razširjenost virusa rjave grbančavosti paradižnika, koruznega hrošča in pelinolistne ambrozije in ostalih invazivnih plevelnih vrst ter svetovali ustrezno ukrepanje. V letu 2024 bomo v sodelovanju z JSZVR posebno pozornost namenili informiranju, svetovanju in usposabljanju vinogradnikov o nevarnostih zlate trsne rumenice in preprečevanju širjenja te bolezni.

Aktivnosti bodo izvedene tako preko osebnega svetovanja ob ogledu stanja na terenu ter vzorčenju rastlin in škodljivih organizmov kot tudi preko delavnic, krožkov in pisnega obveščanja o pravočasnem in pravilnem ukrepanju ter pravilni rabi FFS. Poudarek bo na izobraževanju in svetovanju pridelovalcem na terenu s pomočjo demonstracijskih prikazov ter prikazov dobrih kmetijskih praks. Uporabnike bomo izobraževali in usposabljali tudi v zvezi z uporabo digitalnih tehnologij, ki so v podporo in pomoč pri uporabi FFS.

Za izboljšanje konkurenčne sposobnosti kmetij bomo zbirali potrebe po FFS v posameznih panogah in skupaj z UVHVVR ter zastopniki prodaje posameznih FFS iskali možne rešitve glede registracij.

1.1.19 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Cilji dela

- zmanjševanje nesreč pri delu in posledično bolniške odsotnosti oz. invalidnosti ali celo smrti

Aktivnosti za doseg ciljev

Delo na kmetijskem gospodarstvu zajema zelo širok spekter aktivnosti in področij povezanih z uporabo kmetijske mehanizacije, razne opreme, delo z živalmi, transportom in logistiko, uporaba fitofarmaceutskih sredstev, ravnanje z njimi in skladiščenje, ravnanje in skladiščenje z vnetljivimi snovmi (gorivo, olja, maziva in druge vnetljive tekočine), uporaba in skladiščenje raznih zdravil. Zato je potrebno kmetu dati osnovne informacije o pravilni uporabi in ravnanju z vidika varovanja zdravja in njegovih materialnih dobrin, varovanja okolja, zaznavanju kritičnih točk tako v procesih kakor tudi pri samih osnovnih sredstvih (npr. vzdrževanje), predvsem pa je to pomembno, ko na kmetiji dela sezonska delovna sila, razni obiskovalci in pri kmetijah z majhnimi otroki. Glavni cilj naloge je zmanjšanje nesreč pri delu, povečanje storilnosti na kmetijah, izogibanju poškodb na kmetiji, zmanjševanje bolniških odsotnosti, invalidnosti in hujših poškodb, tudi smrti. Kratkoročni cilj je doseči zavedanje

kmetovalcev glede nevarnosti za poškodbe in zdravje ter nujnost sprejetja ukrepov za njihovo odpravo, oz. preprečitev.

Za doseganje zastavljenega cilja bomo izvedli informiranja in osebna svetovanja kmetom o varnosti in zdravju pri delu ter o pravilnem ravnanju in zaznavanju kritičnih točk (nevarnega območja in nevarnega gibanja ter nevarnih snovi). Pripravljena bodo gradiva ter objave v medijih ter sodelovanja z raznimi društvi (npr. strojnimi krožki, društva na področju živinoreje, ...). Kmetom bomo nudili pomoč pri izdelavi Izjave o varnosti z oceno tveganja in jih spodbujali k redni prijavi poškodb pri delu. Kmete bomo ozaveščali tudi o pomenu pravilnega načrtovanja delovnih aktivnosti na kmetiji v smislu zmanjševanja preobremenjenosti z delom in posledično izgorelostjo.

1.1.20 PODNEBNE SPREMEMBE

Cilji dela:

- prenos znanja z namenom blaženja podnebnih sprememb s poudarkom na krmljenju rejnih živali, vključno s pripravo krmnih obrokov, načinom reje; skladiščenju živinskih gnojil, vključno s pašo; gnojenju kmetijskih rastlin, vključno s pomenom priprave gnojilnih načrtov; tehnikah kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v kmetijskih tleh itd.,
- prenos znanja z namenom prilagajanja vplivom podnebnih sprememb,
- uvedba novih, sodobnih tehnologij, ki prispevajo k blaženju podnebnih sprememb s poudarkom na krmljenju rejnih živali, vključno s pripravo krmnih obrokov, načinom reje; skladiščenju živinskih gnojil, vključno s pašo; gnojenju kmetijskih rastlin, vključno s pomenom priprave gnojilnih načrtov; tehnikah kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v kmetijskih tleh itd.,
- uvedba novih, sodobnih tehnologij, ki prispevajo k prilagajanju podnebnim spremembam (večji odpornosti),
- povečati površine s protitočnimi mrežami in drugimi vrstami zaščite (senčenje, pokrite površine, ipd), površine z namakanjem, površine v zaščitelih prostorih (steklenjaki) in površine z oroševalnimi sistemi proti pozebi,
- prilagoditev kolobarja, sortnega sestava in drugih agro-tehničnih ukrepov za večjo odpornost pridelave na vplive podnebnih sprememb,
- učinkovita raba vode v kmetijstvu,
- preprečevanje vročinskega stresa in drugih vplivov podnebnih sprememb na rejne živali,
- povezovanje zainteresiranih KMG v strokovne krožke za pripravo rešitev v zvezi z učinkovitejšim prilagajanjem na podnebne spremembe primernih za posamezne kmetije,
- informiranje oz. poročanje o delu JSKS v zvezi z aktivnostmi na področju prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb na področju kmetijstva.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Podnebne spremembe so postale realnost in terjajo v kmetijstvu čedalje večji davek, zato bosta svetovanje in usposabljanje na temo blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja kmetijstva nanje ključni nalogi JSKS.

Svetovanje na tem področju bo zajemalo vse dejavnosti in panoge v kmetijstvu, tako na področju rastlinske pridelave kot živinorejske proizvodnje. Pri svetovanju bo poudarek na uvajanju novih tehnologij pridelave in reje živali, ki bodo prispevale k blažitvi in prilagajanju na podnebne spremembe.

V zvezi z blaženjem podnebnih sprememb bo usmerjeno zlasti na področje krmljenja rejnih živali, vključno s pripravo krmnih obrokov, načinom reje, skladiščenja živinskih gnojil, vključno s pašo, gnojenja kmetijskih rastlin, vključno s pomenom priprave gnojilnih načrtov in tehnik kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v kmetijskih tleh. Poleg tega bomo svetovanje usmerjali tudi v spodbujanje ukrepov za večjo odpornost pridelave in reje na vplive podnebnih sprememb, zlasti v spodbujanje postavitve protitočnih mrež in drugih zaščit nasadov in posevkov, povečanje površin pridelave v zaščitениh prostorih, povečanje površin z namakalnimi in oroševalnimi sistemi ter v načine reje za preprečevanje vročinskega stresa in drugih vplivov podnebnih sprememb na rejne živali.

Pri rastlinski pridelavi bo svetovanje usmerjeno tudi v gospodarno rabo vode (obnova in gradnja namakalnih sistemov, zadrževalnikov in akumulacij vode, spremljanje vodne bilance in izvajanje napovedi namakanja, prehod na kapljični sistem namakanja, fertigacija) ter v tehnologije pridelave z ozelenitvijo tal čez celo leto in dvigom ravni humusa v tleh. Svetovali bomo tudi glede vremenu prilagojeni obdelavi tal, sprememb setvenih rokov in rokov tehnoloških opravil ter glede izbora kulturnih rastlin in sort, ki bolje prenašajo stresne situacije in obenem povečujejo prehransko varnost ter samooskrbo kmetij s krmo. Svetovali bomo dosledno izvajanje kolobarja z vključitvijo rastlin, ki izboljšujejo strukturo tal in povečujejo vsebnost humusa v tleh, kar preprečuje erozije in izboljšanja rodovitnosti tal.

Na področju reje živali bomo svetovali tudi glede prilagajanja staleža živali, vrste živali in izbiri živali glede na robustnost in dolgoživost. Opozarjali bomo na nujnost povečanja skladiščnih kapacitet za krmo na živinorejskih kmetijah ter svetovali pri preureditvi hlevov in montaži ustrezne opreme za zmanjšanje vročinskega stresa na živalih.

Glede ukrepov blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe bomo pripravljali delavnice, ogleda, krožke, prikaze dobrih kmetijskih praks, članke in druga gradiva, vključno s tehnološkimi navodili. Odgovarjali bomo na razna vprašanja s strani širše javnosti, novinarjev in kmetov, ter slednje spodbujali, da se v okviru novega strateškega načrta 2023-2027 vključujejo v intervencije, ki prispevajo k blaženju in boljšemu prilagajanju na podnebne spremembe.

1.2 Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

Cilji dela:

- zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane, boljša preskrba s hrano ter boljša konkurenčnost kmetijskih gospodarstev,
- večja ozaveščenost pridelovalcev in predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Aktivnosti za doseg ciljev:

S ciljem tako zmanjšanja izgub hrane, kot zmanjšanja količine odpadne hrane bomo svetovali, informirali in usposabljali pridelovalce in predelovalce ter izvajalce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji o možnostih zmanjševanja izgub hrane in količin odpadne hrane (tehnologija, pogodbe, predelava, doniranje...). Pripravili bomo tudi priporočila za zmanjšanje izgub hrane in količin odpadne hrane. Naše delo bo usmerjeno na tri vsebinske sklope: a) preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja) - optimizacija zalog, primerna tehnologija, spremljanje

količine odpadne hrane, ozaveščanje in drugo, b) zmanjševanje količine odpadne hrane s prerazporejanjem in uporabo presežkov hrane - doniranje hrane, predelava v nove izdelke (prehranske, neprehranske) ali preusmerjanje v hrano za živali (kar ni namenjeno humani prehrani) in c) ustrezno ravnanje z odpadno hrano - aerobna (kompostiranje) in anaerobna (bioplinarne) obdelava, drugi postopki obdelave odpadkov (na primer biogospodarstvo, energetska predelava). Pozornost bomo namenili tudi ozaveščanju splošne javnosti o načinih zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Načeloma bodo aktivnosti potekale skladno z Akcijskim vladnim načrtom za manj odpadne hrane in izgub hrane. Ne smemopa pozabiti, da največ odpadne oz. zavržene hrane nastane v urbanih gospodinjstvih (kar 60%), kmetijstvo le nekaj odstotkov, zato naše delo ne bo ključno vzdolž vseh členov v verigi.

1.3 Aktivnosti na področju zemljiških operacij in varstva kmetijskih zemljišč

Cilji dela

V večini kmetijskih panog je glavni cilj kmetovalcev dvig konkurenčne sposobnosti. Predpogoj za izboljšanje konkurenčne sposobnosti je, da so optimalno pripravljena in urejena kmetijska zemljišča in zagotovljeni pogoji za optimalno tehnologijo pridelave, prilagojeno novim podnebnim razmeram. Cilji na področju zemljiških operacij se glede na pretekla leta ne bodo spreminjali: posodobitev čim več obstoječih namakalnih sistemov, naprava čim več novih namakalnih sistemov (javnih in zasebnih), spodbujanje kmetovalcev za izvajanje namakanja, izboljšanje posestne in velikostne strukture zemljišč, izboljšava kemijskih, fizikalnih in bioloških lastnosti tal, planiranje kmetijskih površin ter urejanje dostopa do njih, odpravljanje zaraščanja in varovanje kmetijskih zemljišč. V letu 2024 je potrebno dodati še en cilj, to je svetovanje in pomoč pri čim prejšnji usposobitvi v letu 2023 poplavljenih oz. v neurjih prizadetih kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane.

Na podlagi 5. točke prvega odstavka 10. člena Pravilnika o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17) je ena od nalog JSKS tudi priprava predstavitev kmetijstva v posamezni občini, v kateri se bo predlog pripravljajal. Verjetno bo v letu 2024 okvirno potrebno narediti do 30 predstavitev. Gre zgolj za oceno izvedenih predstavitev, saj ni mogoče predvideti, katere občine bodo pričele s sprejetjem sprememb prostorskih aktov.

Aktivnosti za doseg ciljev

Izgube kmetijskih zemljišč zaradi pozidave, omejitev pri kmetovanju zaradi okoljskih zahtev, zaraščanje marginalnih kmetijskih zemljišč, v letu 2023 zaradi neurij uničenih kmetijskih zemljišč, so razlogi, da je potrebno gospodarjenju z kmetijskimi zemljišči posvetiti še posebno pozornost. Cilji bodo realizirani s preverjenimi aktivnostmi JSKS, to je z usmerjenim individualnim svetovanjem, predavanji, krožki, posveti, strokovnimi ekskurzijami. Zaradi učinkovitejše izrabe časa bo del svetovanj, predvsem v zimskem času, še vedno potekal preko webinarjev, videoposnetkov nasvetov, farminarjev, večina svetovanj pa bo potekala v živo.

Kmetovalcem se bo pomagalo pri napravi projektov potrebnih za izvedbo namakanja, svetovalo pri tehnologiji namakanja za posamezne kmetijske kulture, seznanilo se jih bo s smernicami dobre prakse namakanja kmetijskih zemljišč z vidika mikrobiološke ustreznosti vode ter pomagalo pri projektih komasacij, agromelioracij in odpravi zaraščanja. Zaradi poplav, plazov, erozije..., je bilo v letu 2023 uničenih veliko kmetijskih zemljišč. Kmetovalcem na prizadetih območjih bomo pomagali pri sanaciji in ureditvi prizadetih zemljišč. Namakanje kot ukrep prilagajanja na podnebne spremembe je iz leta v leto bolj pomemben in mu JSKS

posveča veliko časa. Aktivnosti pri namakanju so podrobneje navedene po KGZS Zavodih, za lažje in usklajeno izvajanje teh aktivnosti pa bomo v okviru strokovne skupine za namakanje, za interno uporabo izdelali operativni načrt nalog JSKS iz namakanja za leto 2024. Ta bo vključeval aktivnosti JSKS pri napravi novih namakalnih sistemov, aktivnosti JSKS pri posodabljanju starih namakalnih sistemov, aktivnosti pri usposabljanju kmetovalcev iz namakanja, spodbujanje kmetovalcev za izvajanje namakanja in izobraževanje kmetijskih svetovalcev iz namakanja nadgradnja obstoječega znanja.

JSKS bo aktivno sodelovala pri vzpodbujanju kmetovalcev pri odločitvah za komasacije in agromelioracije na komasiranih območjih. Vzpodbujanje pomeni aktivnosti vse od animacijskih sestankov in predavanj, do uvedbe komasacij. Velik del aktivnosti JSKS bo namenjen tudi svetovanju ukrepov pri odpravi zaraščanja in pomoč kmetovalcem pri prijavljanju na razpise o odpravljanju zaraščanja.

Z namenom ohranjanja in varovanja kmetijskih zemljišč bodo kmetijski svetovalci sodelovali pri pripravi strokovnih podlag za določitev predlogov trajno varovanih kmetijskih zemljišč v posameznih občinah. Naloga JSKS je predstavitev kmetijstva v občini, ki obsega:

- opis stanja v kmetijstvu: število kmetijskih gospodarstev v skladu s predpisom, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: kmetijsko gospodarstvo), velikostno strukturo kmetijskih gospodarstev in njihovo usmerjenost, usmerjenost kmetijstva, dopolnilne dejavnosti na kmetijah ipd.,
  - razvojni potencial kmetijstva,
  - pridobitev informacije od kmetijskih gospodarstev ali v naslednjih 10 letih načrtujejo širitev kmetijskega gospodarstva in bi za to v prihodnjih letih potrebovala stavbna zemljišča za potrebe razvoja kmetijske dejavnosti, vključno z reševanjem stanovanjske problematike.
- K izvedbi naloge JSKS pristopi šele, ko je pozvana s strani izbranega podjetja za izdelavo strokovnih podlag.

1.4 INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN

Cilji dela:

Sodelovanje specialistov in svetovalcev z JS zdravstvenega varstva rastlin pri naslednjih nalogah:

- intenziviranje spremljanja fenoloških faz gojenih rastlin v kmetijski pridelavi z namenom povečanja števila opazovalnih mest,
- sodelovanje pri monitoringih novejših gospodarsko pomembnih škodljivih organizmov za potrebe napovedi optimalnih rokov za zatiranje,
- vizualno spremljanje pojavov običajno navzočih vrst bolezni in škodljivcev z namenom izboljšanja prognoze,
- povečanje obsega seznanjanja pridelovalcev z novimi ukrepi za obvladovanje novejših pomembnejših škodljivih organizmov,
- krepitev prenosa strokovnih informacij s področja zdravstvenega varstva rastlin pri usposabljanju pridelovalcev v integrirani in ekološki pridelavi,
- sodelovanje pri izvajanju poljskih poskusov, v katerih se preučujejo različne alternativne metode in tehnike za obvladovanje določenih bolezni, škodljivcev in plevelov ter krepitev prenosa dobrih praks do pridelovalcev.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Tudi v letu 2024 bomo aktivno sodelovali z Javno službo zdravstvenega varstva rastlin in skrbeli za izvajanje nalog za doseg zastavljenih ciljev. Intenzivno bomo spremljali fenološke faze gojenih rastlin in sodelovali pri monitoringu gospodarsko pomembnejših škodljivih organizmov ter pri izvajanju poljskih poskusov o alternativnih metodah in tehnikah za obvladovanje škodljivih organizmov. Z namenom podpore prognozi in napovedi optimalnih rokov za zatiranje škodljivih organizmov v kmetijski pridelavi, bomo z opazovanji, pregledi in meritvami na terenu spremljali populacije škodljivih organizmov kot so npr. koruzni hrošč, strune, ameriški škržatek, sukači, grozdni zavijači, paradižnikov molj, škodljivci kapusnic, sovke, škodljivci oljne ogrščice, žitni strgač, škodljive muhe v vrtninah ter običajno navzoče bolezni in ostale škodljivce za potrebe napovedi optimalnih rokov zatiranja. Opazovanja bomo izvajali s pomočjo vab ter vizualnih pregledov zdravstvenega stanja posevkov in nasadov na opazovalnih mestih. O rezultatih opazovanj bomo poročali JS zdravstvenega varstva rastlin, rezultate opazovalne službe pa bomo vključevali tudi v svetovanje zdravstvenega varstva rastlin ter v prakso prenašali nove ukrepe za obvladovanje karantenskih in gospodarsko pomembnih bolezni, škodljivcev in plevelov.

Posebno pozornost bomo posvetili krepitvi prenosa strokovnih informacij in znanja ter usposabljanju svetovalcev in pridelovalcev na tem področju. Poudarek bo na seznanjanju pridelovalcev z novimi ukrepi za obvladovanje karantenskih in novejših pomembnejših škodljivih organizmov ter na krepitvi prenosa informacij in znanja do pridelovalcev v integrirani in ekološki pridelavi. Pidelovalce bomo usposobili za samostojno prepoznavanje novih pomembnih škodljivcev, bolezni in plevelov ter ustrezno ukrepanje za zmanjšanje škode po le-teh.

Pripravljali bomo obvestila o škodljivih organizmih ter informativne članke in gradiva v povezavi z metodami integriranega varstva, v primeru obsežnega pojava škodljivih organizmov bomo o tem poročali tudi v medijih. Sodelovali bomo z inštitucijami, vključenimi v delo JSZVR, ki izvajajo poljske poskuse, v okviru katerih se bo proučevala ustreznost in učinkovitost določenih metod z nizkim tveganjem za obvladovanje določenih bolezni, škodljivcev in plevelov v kmetijskih panogah, s ciljem zmanjševanja uporabe FFS. Rezultate in spoznanja bomo uporabili pri svetovanju zdravstvenega varstva rastlin uporabnikom na terenu, pri prenosu dobrih praks ter pri izobraževanju.

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah

Cilji dela:

- dvig usposobljenost pridelovalcev za obvladovanje tveganj na KMG,
- povečati število zavarovanih KMG,
- večji delež zavarovanih površin,
- informacija o stanju na terenu ob naravnih nesrečah oz. izrednih dogodkih,
- ustrezno ukrepanje za zmanjšanje posledic naravnih nesreč in izbruhov rastlinskih in živalskih bolezni ali škodljivcev,
- dvig usposobljenosti svetovalcev na področju ocenjevanj škod,
- zmanjšano tveganje zaradi naravnih nesreč in izbruhov bolezni,
- informiranje in usposabljanje kmetov,
- nove tehnologije pridelave,
- sanacije bolezni z namenom učinkovite reje in pridelave,
- spremljanje razvoja suše.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Tudi v letu 2024 bodo aktivnosti JSKS usmerjene v spremljanje in ocenjevanje stanja na terenu ter svetovanje in usposabljanje KMG glede uvedbe preventivnih ukrepov oziroma ukrepanja po naravnih nesrečah in ob izbruhih bolezni. Ob pojavu škodnih dogodkov bomo zbrali podatke o škodi v kmetijstvu in pripravili poročila za MKGP ter predloge za uradno oceno škode. V letu 2024 bo še posebna skrb namenjena tistim kmetijam, ki so v letu 2023 zaradi poplav, neurij in plazov utrpeli škodo na kmetijskih pridelkih, zemljiščih ali opremi.

V primeru ekstremnih vremenskih dogodkov bomo pripravili tehnološka navodila in spodbujali kmete k uvedbi ukrepov za obvladovanje tovrstnih tveganj ter vključevanje v zavarovanje pridelave oz. reje živali. Objavljali bomo strokovna gradiva, izvajali predavanja, tečaje, delavnice s področja obvladovanja tveganj in pri tem opozarjali kmete na nujnost uvedbe tehnoloških izboljšav (npr. namakalni sistemi, protitočne mreže).

Spodbujali bomo uvajanje novih tehnologij pridelave in sodelovali pri reševanju problematike okužb z zlato trsno rumenico, eske, s hudo viroidno zakrnelostjo hmelja ter se vključevali v reševanje težav zaradi afriške prašičje kuge (APK) in morebitnih izbruhov drugih rastlinskih ali živalskih bolezni. Pomembna naloga bo opozarjanje na dosledno izvajanje biovarnostnih ukrepov kot preventive za obvladovanje tveganj vnosa bolezni. Spremljali bomo objavo strokovnih gradiv na temo aktualnih bolezni in škodljivcev ter informacije skozi svetovanja, predavanja in različna gradiva posredovali do kmetov. Sodelovali bomo tudi v komisijah za ocenjevanje škode v kmetijstvu in uporabnike informirali glede postopkov v zvezi s prijavo škode in pridobivanjem pomoči s strani države. Vključevali se bomo tudi v mrežo poročevalcev za spremljanje suše na terenu in se dodatno usposabljali na temo ocenjevanja škod.

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje nature 2000 v Sloveniji

Cilji dela

Cilji projekta LIFE IP NATURA.SI so:

- izboljšano stanje ohranjenosti izbranih Natura 2000 vrst in habitatnih tipov z implementacijo izbranih ukrepov iz PUN 2000,
- okrepljeno upravljanje Nature 2000 in okrepljeno izvajanje ukrepov iz PUN 2000 s krepitvijo zmogljivosti ključnih akterjev,
- povečanje znanja o izbranih vrstah in habitatnih tipih, ter Natura območjih preko okrepljenega in bolj učinkovitega monitoringa z vzpostavitvijo dolgoročno vzdržne sheme nacionalnega monitoringa,
- povečanje ozaveščenosti in informiranosti vseh ciljnih skupin.

Aktivnosti za doseg ciljev

JSKS bo vzdrževala sodelovanje in redno komuniciranje med oblikovalci politik in inštitucijami odgovornimi za implementacijo ukrepov PUN 2000. Del aktivnosti, ki so rdeča nit projekta, je krepitev sodelovanja z lastniki zemljišč, raziskovalnimi ustanovami, strokovnjaki, prostovoljci in NVO. Nadaljevali bomo z usposabljanji za komuniciranje naravovarstva tudi za našo ciljno skupino. V okviru aktivnosti bo teklo mreženje med organizacijami, spoznavanje primerov dobrih praks in krepitev medsebojnega sodelovanja za boljše izvajanje programov upravljanja Nature 2000.

V letu 2024 bomo dali največji poudarek na izobraževanju svetovalcev specialistov na temo ustanovitve panožnega krožka. Organizirali bomo izobraževanja in delavnice za vse kmetijske svetovalce na temo varovanja narave na lokalni ravni, razumevanja pomena varovanja narave in ciljev naravovarstvene politike. V sodelovanju z inštitucijami, odgovornimi za implementacijo ukrepov bomo organizirali delavnice na terenu za kmete, na katerih bomo preko prenosa znanja informirali kmete o prostovoljnih ukrepih kmetijsko-okoljske politike (KOPOP, EK in SOPO itd.). Kmetom bomo poskušali približati okoljske cilje z okrepitevijo zavedanja o pomenu krepitve kmetijskih praks, ki prispevajo k varovanju okolja in narave. Prav tako bomo aktivno sodelovali pri organizaciji in izvedbi dogodka Podeželje v mestu in se udeleževali sejmov (AGRA 2023, Narava - Zdravje, itd.). Redno sodelujemo in pripravljamo prispevke za spletne strani in tiskane medije, znotraj projektnega partnerstva pa soustvarjamo projektne dokumente in poročila.

2. Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva

2.1 SVETOVANJE IN POMOČ PRI PRIPRAVI RAZVOJNIH NAČRTOV KMETIJ, POSODABLJANJA, PREUSMERITVE, SANACIJE

Cilji dela

- Celovit pristop k načrtovanju gospodarjenja na kmetiji z upoštevanjem zahtev varovanja okolja, narave (dobrobit živali) ter blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam (načrtovanje kmetijske proizvodnje z vključevanjem digitalizacije, načrtovanje tržne strategije, spreminjanje in analiza poslovanja/ekonomske učinkovitosti, spodbujanje podjetniške miselnosti).
- Ustvarjanje pogojev za pridobivanje finančnih sredstev za investicije v konkurenčnost in digitalizacijo kmetij.
- Zagotavljanje podpore kmetijam, ki se želijo preusmeriti zaradi povečanja konkurenčnosti in ob istočasnem upoštevanju varovanja okolja in narave ter prilagajanju podnebnim spremembam ter zaradi kmetovanja na VVO.
- Pomoč kmetijam, ki so jih prizadele naravne nesreče ali pa so se znašle v finančnih težavah.
- Povečanje števila kmetij in površin v preusmeritvi v ekološko kmetovanje.

Aktivnosti za doseg ciljev

- s pomočjo spletne aplikacije Farm Manager bomo izvajali svetovanja o načrtovanju proizvodnje na kmetiji,
- izvajali bomo svetovanja o načrtovanju tržne strategije na kmetiji,
- izvajali bomo svetovanja za spodbujanje podjetniške miselnosti in o celovitem načrtovanju investicij na kmetiji,
- izvajali bomo svetovanja in predstavitve o različnih virih nepovratnih in povratnih sredstev za investicije na kmetiji (javni razpisi MKGP, javni razpisi SRRS, javni razpisi občin, bančni krediti),
- izvajali bomo svetovanja pri preusmeritvah kmetij (EK, VVO, povečanje konkurenčnosti) s pomočjo spletne aplikacije Farm Manager,
- izvajali bomo svetovanja kmetijam, ki so jih prizadele naravne nesreče ali pa so se znašle v finančnih težavah,
- izvedli bomo delavnice v okviru empirično podprtih panožnih krožkov za kmetije s pridelavo hmelja, jabolk in prirejo mleka,
- izvedli bomo delavnico pravilne priprave poslovnih načrtov na kmetijah za kmetijske svetovalce,

- izvedli bomo delavnico ISM,
- v medijih bomo objavili prispevek/članek o izračunu Standardnega prihodka na kmetijskem gospodarstvu.

2.2 DIVERZIFIKACIJA GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI KMETIJSKIH GOSPODARSTEV TER UVAJANJE, RAZVOJ IN IZVAJANJE DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI NA KMETIJI

Cilji dela

- zagotovitev vsestranske osnovne podpore kmetijam, ki izvajajo dopolnilno dejavnost na kmetiji
- nudenje specialističnega svetovanja nosilcem DDK kjer imamo vzpostavljeno specialistično svetovanje in s tem bogatitev ponudbe z novimi artikli s kmetij
- odpiranje poslovnih priložnosti in možnosti razvoja zelenega turizma
- zmanjševanje rizičnosti naložb na kmetijah in hkrati povečanje varnosti obstoja »živih« kmetij
- dvigovanje kakovosti produktom slovenskih kmetij
- zmanjšanje odvisnosti od uvožene hrane
- izboljšati uspešnost poslovanja kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi,
- razvoj novih dopolnilnih dejavnosti/nova delovna mesta/in s tem poslovnih priložnosti za izboljšanje socio-ekonomskega položaja kmetij,
- spodbujanje nosilcev dejavnosti za dvig kakovosti izdelkov, preverjanje in potrjevanje kakovosti izdelkov na tradicionalnih ocenjevanjih vključno z ocenjevanjem na Dobrotah slovenskih kmetij,
- prikaz trendov ter pomoč kmetijam pri uveljavljanju na trgu,
- motivirani in usposobljeni nosilci kmetij za izvajanje dopolnilnih dejavnosti.

Aktivnosti za doseg ciljev

- analiziranje potreb terena in koordiniranje skupnih nalog
- osebna svetovanja, javna informiranja, usposabljanja, izdelava pisnih prispevkov
- spodbujanja k panožnim povezovanjem in združevanjem ter medpanožnim sodelovanjem
- izvajanja promocije na vseh ravneh delovanja JSKS na tem področju dela,
- izvajanja delavnic, tekmovanj oz ocenjevanj ter strokovno pospeševalnih prireditvev po posameznih skupinah izdelkov in celostno v okviru dobrot slovenskih kmetij,
- priprava strokovnih podlag za izvajalce DDK in tudi za izboljšanje dotične zakonodaje s podzakonskimi predpisi,
- izvajanje strokovnih usposabljanj za svetovalce in nosilce DDK,
- izvajanje srečanj, sestankov, delavnic in posvetov s področja DDK
- sistemsko urediti podporno okolje v javni službi za področje diverzifikacija na kmetijah v katere obseg bi spadal tudi skrb za kmečko družino kot celoto kar bi za obstoječo službo današnjim izrazom primerneje glasilo področje dela za diverzifikacijo in kvaliteto življenja na kmetijah.

Spodbujali bomo razvoj novih in nadgradnjo že utečenih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Izvajali bomo motivacijska predavanja, delavnice, spletne seminarje, tečaje, ogled dobre prakse. Nosilcem DDK bomo svetovali pri ureditvi prostorov, nabavi ustreznih delovnih sredstev, izvajanju načela dobre higienske prakse.

Nosilcem dejavnosti bomo svetovali pri izboljšanju tehnologij predelave, skladiščenja in trženja kmetijskih proizvodov (tudi ekoloških) ter doseganju višje kakovosti izdelkov. Spodbujali jih bomo za sodelovanje na strokovno pospeševalnih prireditvah, jim svetovali pri oddaji izdelkov na ocenjevanja kakovosti.

Sodelovali bomo pri različnih promocijskih dogodkih, ki bodo povezani s promocijo dopolnilnih dejavnosti (portal Dobrote Slovenskih kmetij, različna državna in lokalna ocenjevanja izdelkov s kmetij, ...). Sodelovali bomo v ocenjevalnih komisijah in pri pripravi strokovnih podlag povezanih z zakonodajo na področju dopolnilnih dejavnosti.

Informirali in svetovali bomo tudi na področju socialne varnosti članov kmetij, socialnih pravic in varovanja zdravja. Prav tako bomo izvajali svetovanje in pomoč na področju dviga kvalitete življenja na kmetijah.

Programi dela za specialistična svetovanja, ki se izvajajo preko skupnih specialistov za celotno območje R Slovenije so opredeljeni v programih dela po specifikaciji:

- KGZS – Zavod LJ : specialistično svetovanje za področje storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela
- KGZS - Zavod NM : specialistično svetovanje za področje predelave jabolk v sokove in žgane pijače
- KGZS – Zavod KR : specialistično svetovanje za področje vzreje in predelave vodnih organizmov
- KGZS – Zavod CE : specialistično svetovanje za področje zakola in predelave mesa na kmetijah ter področje turizma na kmetijah
- KGZS – Zavod MB : specialistično svetovanje za področje sadnih vin
- KGZS – zavod Ptuj : specialistično svetovanje za področje za področje predelave mleka in področje predelave poljščin, vrtnin in olja
- KGZS – Zavod MS : specialistično svetovanje za področje predelave začimb, zelišč in dišavnic.

2.3 EKONOMSKO, DAVČNO SVETOVANJE, FADN

Cilji dela (FADN):

Cilji dela na področju FADN s strani kmetijsko gozdarskih zavodov za leto 2024 je okrepiti podporno okolje za vse kmetije, ki so vključene v sistem (mrežo) zbiranja podatkov FADN in spodbuditi kmetije, da se vključijo v prihodnjih letih v mrežo FSDN:

- zagotovitev ustreznega podpornega okolja za poročevalske kmetije, ki so vključene v reprezentativni vzorec (t. i. »vzorčniki«) za pripravo kakovostnih podatkov, v skladu z metodologijo FADN EU, in za kmetije, prejemnice javnih sredstev iz Programa razvoja podeželja in Strateškega načrta SKP, ki poročajo o napredku kmetijskih gospodarstev (t. i. obvezniki);
- nadaljevanje prizadevanj za povečanje števila reprezentativnih kmetij v vzorcu FADN ter izboljšane kakovosti svetovanja glede uporabe FADN rezultatov;
- usposabljanja kmetijskih svetovalcev in kmetij o FSDN in prehodu iz FADN v FSDN;
- uporaba podatkov FADN za ekonomsko svetovanje na kmetijah (vključeno tudi v podnalogo 2.1.).
-

Aktivnosti za doseg ciljev (FADN):

Za doseg zgoraj navedenih ciljev bodo na kmetijsko gozdarskih zavodih izvedene sledeče aktivnosti, ki se bodo izvajale osebno, po telefonu, preko predavanj, delavnic in krožkov, za promocijo in seznanjanje s tem področjem pa so načrtovane tudi določene medijske aktivnosti s prispevki v medijih:

- poročevalskim kmetijam bomo zagotavljali vse potrebne informacije o vodenju FADN (osebno svetovanje o pravilnem vodenju FADN knjigovodstva - kontakti z vključenimi kmetijami v vzorec vsaj dvakrat letno (obiski kmetij, srečanja v pisarnah JSKS, kontakti po telefonu, izpolnjevanje obrazcev »Popisni list« in vnos podatkov v aplikacijo FADN Evidenca za kmetije vključene v reprezentativni vzorec (svetovalec je sopodpisnik), spremljanje vodenja FADN knjigovodstva, spodbujanje kmetov za redno zapisovanje podatkov in pošiljanje le-teh na računovodske pisarne, analiziranje obdelav FADN, uporaba FADN podatkov za svetovalne namene);
- kmetijam, ki so prejemnice javnih sredstev bodo zagotovili vse potrebne informacije o vodenju FADN;
- izvajali bodo aktivnosti za povečanje števila reprezentativnih kmetij v vzorcu FADN/FSDN (predstavitve FADN knjigovodstva kmetijam, ki jih v reprezentativnem vzorcu manjka);
- izvedli bodo usposabljanja svetovalcev na temo FSDN (prehod FADN v FSDN) in novosti na področju FADN (popisni listi, vpisovanje podatkov);
- skrbeli bodo za izboljšanje zbranih podatkov in poročil kmetij, ki so prejela sredstva na podlagi razpisov PRP in SN (kakovost podatkov- opozarjanje na najpogostejše napake pri vnosu podatkov, ažurnost poročanja, natančnost pri vnosu podatkov...);
- izvedli bodo delavnice v okviru empirično podprtih panožnih krožkov za kmetije z mlečno proizvodnjo, ki vodijo FADN knjigovodstvo,
- pripravili bomo članke za medije na temo FSDN (prehod iz FADN v FSDN).

Cilji dela (ekonomsko, davčno svetovanje):

Cilji dela na področju ekonomskega in davčnega svetovanja so s strani kmetijsko gozdarskih zavodov za leto 2024 naslednji:

- izboljšati želimo informiranost in nivo znanja kmetij na ekonomskem področju,
- usposabljanje in vzpodbujanje kmetij za zapisovanje stroškov, izpisovanje računov ter vodenje dokumentacije,
- povečanje kvalitete zbranih podatkov za učinkovito spremljanje ekonomičnosti in gospodarnosti proizvodnje na kmetijah ter svetovanje na podlagi empiričnih podatkov,
- razvoj in posodabljanje kmetijskih gospodarstev, vključno z digitalizacijo, s celovitim pristopom načrtovanja gospodarjenja na kmetiji in ustvarjanje pogojev za pridobitev finančnih sredstev,
- povečanje konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev s pomočjo iskanja ekonomsko zanimivih tržnih usmeritev in nadgradnje osnovne pridelave s predelavo ter ustvarjanja dodane vrednosti;
- preusmeritve kmetij s ciljem povečanja konkurenčnosti in inovativnosti oz. zagotavljanja zahtev varovanja okolja in narave ter prilagajanju podnebnim spremembam;
- zagotavljanje pogojev kmetovanja kmetijam, ki so jih prizadele naravne nesreče ali pa so se znašle v finančnih težavah;
- usposabljanje kmetij za strateško in razvojno načrtovanje na osnovi ekonomskih kazalnikov,
- povečanje števila kmetij in površin v preusmeritvi v ekološko kmetovanje;
- usmerjanje kmetij k uporabi sodobnih digitalnih tehnologij;
- izboljšanje podjetniške miselnosti kot ene ključnih veščin za razvoj poslovnih priložnosti in podjetniškega delovanja, ki omogoča ustvarjanje dodane vrednosti ne glede na organizacijsko obliko,

- kmetijam želimo zagotoviti ustrezno informiranost in orodja, da lahko izberejo najustreznejši način ugotavljanja davčne osnove in uveljavitev davčnih ugodnosti.

Aktivnosti za doseganje ciljev (ekonomsko, davčno svetovanje):

Ključni aktivnosti bosta svetovanje in informiranje kmetov o možnostih posodabljanja kmetijskih gospodarstev, ukrepih, ki vzpodbujajo konkurenčnost, tehnoloških posodobitvah konkurenčnosti, inovacijah, tržni usmerjenosti in podjetništvu. Kmetijam bomo predstavili primere inovativnih tržnih praks, primere učinkovitega spremljanja stroškov proizvodnje na kmetijskem gospodarstvu ter nudili strokovna pomoč pri izvajanju obveznosti kmetij, ki prejemajo finančna sredstva za razvoj in posodabljanje kmetijskih. Poseben poudarek bo pri strokovni pomoči mladim prevzemnikom kmetij pri izvajanju razvojnih ciljev in usmeritvah razvoja.

Spodbujali bomo uporabo dostopnih podjetniških orodij, ki so ustrezne tudi za svetovanje v kmetijstvu ter izvajali individualno svetovanje ter pomoč pri razvoju poslovnih idej. Nudili bomo pomoč kmetijam, ki so se znašle v finančni krizi svetovanja in svetovali pri pripravi vlog na razpisa: finančna pomoč ob smrti, invalidnosti ali nesposobnosti za delo ter finančna pomoč za nadomestilo škode zaradi požara ali strele na kmetijskem gospodarstvu.

Svetovanje bomo razširili na individualen pristop, na podlagi empiričnih podatkov konkretne kmetije. Kmetijam bomo omogočili tudi neposreden dostop do Farm managerja. Na podlagi empiričnih podatkov bomo svetovali tudi v okviru panožnih krožkov (mleko, jabolka in hmelj).

Okrepili bomo informiranje kmetov o ekonomičnosti posameznih proizvodnih usmeritev (letaki, brošure, priročnik, uporaba internetne strani, socialnih omrežij za izobraževanje in promocijo, predvsem za mlajše gospodarje na kmetijah).

Kmete bomo seznanjali o davčnih obremenitvah in optimizaciji davčnih obremenitev, tudi z osebnim svetovanjem. Svetovali bomo kmetijam glede smiselnosti vstopa v sistem DDV-ja in evidentiranju, ustreznosti dokumentov za pripravo DDVO. Pomagali jim bomo pri spremljanju poslovanja preko knjigovodskih evidenc za davčne namene ter svetovali pri pripravi davčnega obračuna za obdavčitve dohodka po dejanskih prihodkih. Kmetijam bomo zagotovili ustrezno informiranost in orodja, da lahko izberejo najugodnejši način ugotavljanja davčne osnove in uveljavljajo davčne ugodnosti.

2.4 KRATKE VERIGE, SHEME KAKOVOSTI IN PROMOCIJA

Cilji dela:

- povečanje oskrbe javnih zavodov z lokalno hrano,
- spodbujanje kmetov k trajnostni pridelavi in oskrbi,
- vključenost kmetov v kratke dobavne verige,
- podaljšanje sezonske ponudbe lokalnih živil javnim zavodom,
- krepitev povezanosti podeželja in porabnikov lokalne hrane.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Izvajali bomo informiranje javnih zavodov ter drugih javnih naročnikov in gostinskih obratov o možnostih naročanja živil iz lokalnega okolja in o e-katalogu. Organizirali bomo delavnice skupaj za kmete in javne zavode. Pridelovalce bomo spodbujali k izboljšanju kakovosti, k uvajanju shem kakovosti in prilagoditvi sortimentov in pasem, ki bodo kupce nagovarjale in

jih spodbujale k nakupu lokalno pridelane hrane. Pomagali bomo pri promociji lokalnih pridelkov na več prireditvah. Pri pridelovalcih bomo prepoznavali potenciale in tržne priložnosti, možnosti za aktivnosti na prodajnem trgu in jih spodbujali k sodelovanju v skupinah proizvajalcev in organizacijah proizvajalcev. V osebnih kontaktih bomo informirali pridelovalce in predelovalce hrane o možnostih trženja živil v javne zavode, o možnostih vpisa v e-katalog živil in vzpostavitev stikov pridelovalcev z javnimi zavodi na območju našega zavoda, da bomo to vsebino redno vključevali v izvajanja drugih tehnoloških predavanj v okviru posamezne panoge in uvrščanje te tematike na širša srečanja in dogodke. Pomoč kmetom in skupinam proizvajalcev pri vzpostavljanju sodelovanja in organiziranju, ter tudi pri pripravi dokumentacije za prijavo na javne razpise za prodajo hrane v javnih zavodih oz. oblikovanje tržnih ponudb in sestavljanju cenikov. Sodelovali bomo pri posodabljanju priporočil za javno naročanje živil, še naprej spodbujali k javnem naročanju, izločevanju lokalnih sklopov živil, realizaciji porabe ekoloških pridelkov iz lokalnih okolij in k dobavi hrane v javne zavodih in mrežili pridelovalce. Spodbujali jih bomo k medsebojnemu povezovanju in racionalizaciji distribucijske mreže. Sodelovali bomo pri regijskih posveti in delavnicah med ponudniki lokalne hrane in javnimi zavodi (pomoč pri povezovanju ponudnikov, primeri dobrih praks med ponudniki in javnimi zavodi....), in izvajali predavanja v domovih centra šolskih in obšolskih dejavnosti (predavanja za učence v šoli v naravi na temo pridelave/predelave sadja, zelenjave in mleka, medu, oljčnega/bučnega olja) in sodelovali in se dogovarjali o možnih spremljevalnih izobraževalnih vsebinah primernih za osnovnošolce. Z aktivnostmi JSKS bomo posebno pozornost namenili aktivnostim na področju shem kakovosti - informiranje, spodbujanje ter izobraževanje pridelovalcev za vstop v različne sheme kakovosti, predstavitev prednosti sodelovanja v shemah, združevanja, skupne promocije ter skupnega trženja proizvodov iz shem kakovosti, vključno z organizacijo ocenjevanja proizvodov.

Izvajali bomo informiranje vsebin iz sheme izbrana kakovost, podajali informacije glede plačila prispevka za promocijo in ostale informacije v zvezi s promocijami. Spodbujali brezplačno predstavitev kmetij na zemljevidu lokalnih ponudnikov hrane, na spletni strani Naša super hrana, na povezavi: <https://www.nasasuperhrana.si/>, kjer lahko vključeni v sheme kakovosti predstavijo vse certifikate, ki jih imajo.

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)

Cilji dela

- uspešna realizacija zastavljenih ciljev PRP 2014-2022 in SN 2023-2027 ter učinkovita poraba razpisanih sredstev
- sodelovali bomo pri pripravi izvedbenih uredb različnih intervencij SN 2023-2027
- priprava kvalitetnih vlog in kvalitetnih poslovnih načrtov
- pravočasna priprava kakovostnih zahtevkov ter predhodno preverjanje upravičencev, da so izpolnjene obveznosti iz naslova podprtih naložb
- koriščenje vseh sredstev, ki so namenjena upravičencu skladno s cilji poslovnega načrta
- zmanjševanje stopnje napak, ki so povezana z vračili sredstev PRP
- izvedba potrebnih informiranj, ipd. v podporo tekočemu izvajanju ukrepa oziroma razpisa
- priprava kvalitetnih predstavitev dobrih praks

Aktivnosti za doseg ciljev

Za KGZS infotočke in ostale zainteresirane kmetijske svetovalce bomo na sektorju za kmetijsko svetovanje organizirali predstavitve na novo odprtih javnih razpisov iz PRP 2014-2022 ter SN 2023-2027, ki jih bodo predstavili predstavniki MKGP in Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Sodelovali bomo pri spremembah investicijske uredbe ter pri pripravi izvedbenih uredb SN 2023-2027 za različne intervencije ter se prizadevali, da bodo sami razpisi čimbolj sprejemljivi za uporabnike. V letu 2024 bo poudarek dela na svetovanju upravičencem ob zaključevanju naložb in kmetijam, ki so bile prizadete ob poplavah.

Upravičenci bodo prejeli s strani sektorja in kmetijskih svetovalcev informacije in strokovne vsebine na področju: objave novih razpisov iz SN 2023-2027 (IRP 24, IRP 30, IRP 31 in naložbenih intervencij iz SN 2023-2027), priprave vlog, zahtevkov in poročil s pomočjo osebnega svetovanja in informiranja. Upravičenci bodo informirani tudi preko člankov objavljenih v lokalnem časopisu, zborničnem glasilu Zelena dežela, v Kmečkem glaslu in preko radijskih prispevkov ter spleta.

Kmetijski svetovalci bodo na terenu informirali, obveščali in ozaveščali javnost o vsebinah ne-IAKS intervencij SN 2023–2027, njihovem namenu ter pogojih in načinu izvajanja, vključno s pripravo predstavitev primerov dobrih praks. Svetovali bodo potencialnim upravičencem za pripravo vlog in poslovnih načrtov. Za upravičence bodo izvajali delavnice za pripravo zahtevkov za izplačilo sredstev. Prav tako bodo osebno svetovali upravičencem ob izvajanju naložb (pregled zahtev iz odločbe, spremljanje realizacije ciljev iz poslovnega načrta ter pravočasna priprava zahtevkov, letnih poročil in poročil o doseganju ciljev).

Zagotavljali bomo podporo MKGP-ju, Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter Mreži za razvoj podeželja pri izvedbi določenih nalog na terenu (Agencijo in MKGP bomo na njihovo zahtevo informirali glede stanja vlog, zahtevkov in poročil na terenu tekom izvajanja posameznih razpisov). Z Mrežo za razvoj podeželja bomo izmenjevali aktualne informacije ter sodelovali pri širjenju primerov dobrih praks ter razširjali rezultate nacionalnih in EU projektov.

IZVAJANJE NALOG INOVACIJSKEGA POSREDNIŠTVA

Cilji dela

- Identifikacija problema kmetovalcev,
- Iskanje, prepoznavanje in kontaktiranje potencialnih partnerjev, ki lahko prispevajo k razvoju inovativne rešitve (problema),
- Pomoč pri vzpostavljanju partnerstev (operativne skupine EIP),
- Nepristransko usmerjanje in pomoč pri določanju tematike projekta, ciljev partnerstva in vloge posameznih partnerjev v projektu EIP,
- Sodelovanje in koordinacija z drugimi deležniki AKIS, vključno z EIP VEM točko
- Svetovanje / pomoč pri pripravi in izvedbi projekta EIP,
- Delitev in uporaba pridobljenih znanj in inovacij iz naslova podprtih projektov EIP med kmetovalce in druge deležnike AKIS,
- Izvedba regionalnih dogodkov ob uporabi ustrezne metode z namenom spodbujanja podjetništva in inovativnosti v kmetijstvu, razširjanja rezultatov inovativnih projektov (lahko tudi kot tematski ali medsektorski dogodek),

Aktivnosti za doseg ciljev

Na sektorju za kmetijsko svetovanje bomo inovacijskim posrednikom v pomoč pri informiranju o novih razpisih EIP ter svetovanju na področju izvajanja EIP razpisov ter pri razjasnjevanju individualnih primerov, kadar jih pristojni svetovalci ne bodo znali opraviti brez naše pomoči, oziroma kadar bodo kmetje izrecno želeli, da jim svetovanje opravimo na Sektorju za kmetijsko svetovanje.

Med kmetovalce in druge deležnike AKIS bomo delili pridobljena znanja in inovacije iz podprtih projektov EIP ter jih vzpodbujali k generiranju novih idej za rešitev problema in medsebojno povezovanje.

V obstoječe strokovne posvete JSKS, strokovna izobraževanja kmetov ter v regionalne dogodke bomo ob uporabi ustrezne metode z namenom spodbujanja podjetništva in inovativnosti v kmetijstvu vključili predstavitve uspešnih domačih in tujih že zaključenih projektov EIP in udeležence seznanili, da si lahko več informacij najdejo na spletnih straneh KGZS zavodov, na spletni strani EIP Agri in EIP VEM točke Mreže za razvoj podeželja. Tako bomo animirali kmete, da bodo tudi oni lansirali svoje probleme iz prakse do kmetijskih svetovalcev ter se vključevali v projekte EIP.

Na terenu bodo kmetijski svetovalci spodbujali inovacije, promovirali in razširjali rezultate projektov EIP. Z izvajanjem nalog inovacijskega posredništva bodo identificirali probleme kmetovalcev in skušali poiskati potencialne partnerje ter vzpostavili partnerstva ter sodelovanje in koordinacijo z drugimi deležniki AKIS, vključno z EIP VEM točko. Izvajali bodo regionalne dogodke in uporabljali ustrezne metode z namenom spodbujanja inovativnosti in razširjanja rezultatov inovativnih projektov.

Zagotavljali bomo podporo MKGP-ju, Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter Mreži za razvoj podeželja (EIP VEM točki) pri izvedbi določenih nalog na terenu. Z Mrežo za razvoj podeželja bomo izmenjevali aktualne informacije ter sodelovali pri širjenju primerov dobrih praks ter razširjanju rezultatov projektov EIP.

3. Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS intervencije)

Cilji dela

- informiranje čim večjega števila upravičencev o pogojih in novostih na področju izvajanja ukrepov kmetijske politike
- izvedba svetovanja upravičencem
- prava izbira, uveljavljanje zahtevkov in uspešno izvajanje zahtev ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023 – 2027, ki se uveljavljajo na zbirni vlogi
- povečanje vključenosti KMG v naravovarstvene ukrepe
- pravilno izpolnjena zbirna vloga v skladu z zahtevami EK
- vključevanje kmetov v SOPO shemo INP 8.09 Varstvo gnezd pribe na območju in pojavljanja pribe.

Aktivnosti za doseg ciljev

V skladu s prioritetami Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za JSKS v letu 2024, bomo v okviru te naloge poskrbeli za implementacijo Strateškega načrta skupne kmetijske

politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo na področju IAKS ukrepov, s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t.i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK.

Za izvedbo naloge bomo poskrbeli s strokovno usposobljenimi kmetijskimi svetovalci na področju izvajanja ukrepov kmetijske politike. Pred začetkom roka za oddajo zbirnih vlog bodo za kmetijske svetovalce organizirana usposabljanja iz vsebin ukrepov kmetijske politike tako s področja sprememb predpisov, vodenja registrov, evidenc, itd., kot tudi za delo z aplikacijo za elektronsko izpolnjevanje zbirnih vlog.

Vlagatelje bomo informirali in jim svetovali na organiziranih usposabljanjih, ki bodo poteka tako v živo kot tudi spletno ter preko drugih sredstev javnega obveščanja z objavo člankov v zborničnem glasilu Zelena dežela, ki ga prejmejo vsi člani KGZS, pisnimi obvestili upravičencem ter z objavami in prispevki v drugih nacionalnih in lokalnih medijih (časopisi, glasila, radio in televizija).

Vlagatelje bomo seznanjali o vsebinah ukrepov kmetijske politike (intervencijah), njihovem namenu ter pogojih in načinu uveljavljanja, svetovali o obveznostih na ravni KMG, ki izhajajo iz predpisanih zahtev ravnanja ter standardov za vzdrževanje zemljišč v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju, informirali in svetovali glede uporabe informacijskega orodja za komunikacijo z vlagatelji (SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK), svetovali o kmetijskih praksah, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje ter o vsebini in namenu ukrepov varstva okolja in narave v povezavi z ukrepi kmetijske politike.

Veliko časa bo pri tej nalogi namenjenega osebni svetovanju vlagateljem zahtevkov. Pri tem bo dan poseben poudarek spodbujanju kmetov za vstop v ukrepe SOPO, KOPOP, EK, Natura 2000, Biotično varstvo rastlin in Dobrobit živali. Izvajali bomo tudi osebno terensko svetovanje kmetom glede izvajanja rezultatske sheme glede načina in varovanja gnezda pribe.

Vlagateljem bomo z osebnim svetovanjem nudili tudi pomoč pri urejanju GERK-ov, dostopu in uporabi aplikacij SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK, pripravi dopolnitev zbirnih vlog, interpretaciji odločb ter svetovali pri pripravi morebitnih ugovorov na izdane odločbe.

Preko medijev bomo obveščali in ozaveščali javnosti o ukrepih kmetijske politike in razvoja podeželja, s poudarkom na prilagajanju podnebnim spremembam, varovanju okolja in narave ter varovanju in upravljanju z vodo in tlemi ter sobivanju velikih zveri in pašnih živali.

Za tekoče izvajanje te naloge bomo poskrbeli z redno komunikacijo in urejanje odprtih vsebin z MKGP in ARSKTRP ter sprotno pripravo navodil za delo in informiranost kmetijskih svetovalcev s področja uveljavljanja ukrepov kmetijske politike. S pripravo končnih analiz in vsebin za končno poročilo bomo poskrbeli za predloge za izboljšavo dela na področju elektronskega izpolnjevanja in oddajo vlog v prihodnjih letih.

3.2 Pogojenost

Cilj dela

Cilj aktivnosti pri pogojenosti bo informiranje kmetov o obveznostih na ravni kmetijskega gospodarstva, ki izhajajo iz predpisanih zahtev ravnanja ter standardov za vzdrževanje zemljišč v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju in o kmetijskih praksah, ki ugodno vplivajo na podnebje, okolje ter kmetijske površine.

Na ta način želimo znižati delež ugotovljenih nepravilnosti in ustrežnejše izvajanje zahtev. Predvsem pa je v letu 2024 izvajanja intervencije potrebno usposobiti svetovalce o novostih, v primerjavi z navzkrižno skladnostjo, seznaniti z novo uredbo in pripraviti ključne dokumente za izvajanje pregledov in svetovanja na kmetijah.

Aktivnosti za doseg ciljev

- V okviru izvajanja javne službe kmetijskega svetovanja bomo izvedli svetovanje iz vsebin pogojenosti na predpisanem številu kmetij s ciljem izpolnjevanja potrebnih predpisanih zahtev ravnanja (PZR) ter standardi za vzdrževanje zemljišč v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju (DKOS) za posamezno kmetijsko gospodarstvo.
- Prenos in primerjava najpogostejših napak, predvsem pa seznanitev z novostmi, glede na navzkrižno skladnost in temu bomo prilagodili tudi svetovanje in sicer pred pričetkom izvajanja nove skupne kmetijske politike ter ob pričetku kampanije oddaje zbirnih vlog.
- Z nasveti, objavljenimi članki, s sodelovanjem pri pripravi priročnika in konkretnimi rešitvami na kmetijah bomo povečali zavedanje, da sta kmetovanje in reja živali v skladu z zahtevami pogojenosti, okolju in živalim prijazna in trajnostna.
- Izvedba usposabljanj za kmete iz vsebin pogojenosti ter predhodno tudi za svetovalce.
- Sodelovanje z MKGP in ARSKTRP glede izvajanja intervencije. Sodelovanje z MKGP in/ali ARSKTRP, sprotno reševali odprta vprašanja.

4. SVETOVANJE IN POMOČ PRI ORGANIZACIJI IN DELOVANJU REJSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ PROIZVAJALCEV IN DRUGIH OBLIK PROIZVODNEGA ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

4.1. Organizacije in skupine proizvajalcev (v nadaljevanju OP-ji in SP-ji) ter druge oblike povezovanja

4.1.1 VZPOSTAVLJANJE RAZLIČNIH OBLIK ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

Cilji dela:

- boljše sodelovanje in povezovanje pridelovalcev, spodbujanje povezovanja,
- izboljšanje tržne organiziranosti pridelovalcev,
- vzpostavljene in delujoče organizacije proizvajalcev (OP), skupine proizvajalcev (SP) in druge oblike organiziranja (zadruge, združenja...),
- informiranje in prenos znanja.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Svetovanje glede boljše tržne organiziranosti ter boljšega povezovanja in sodelovanja pridelovalcev je ena izmed pomembnih nalog JSKS, zato ji bomo tudi v letu 2024 posvetili posebno pozornost. Aktivno bomo sodelovali z že delujočimi oblikami povezovanja in pridelovalce v okviru različnih delovnih teles, združenj, rejskih organizacij, društev, povezovalnih verig (žitna, zelenjavna ipd.) informirali in spodbujali k skupni, organizirani pridelavi in trženju. Nudili jim bomo strokovno pomoč pri razlagi pogojev in zakonskih okvirjev za povezovanje v organizacije proizvajalcev in skupine proizvajalcev ter druge oblike povezovanja kot tudi pri pripravi dokumentov pri morebitnih prijavih na tovrstne razpise. Za doseg cilja, da se ohranijo vzpostavljene in ustanovijo nove oblike povezovanja, bomo poleg osebnega svetovanja, pripravljali tudi razna gradiva, predstavitve o možnostih povezovanja in dobrih praks na tem področju ter prispevke v medijih. Poleg tega bomo sodelovali na dogodkih, sestankih in delavnicah na te teme. V okviru te naloge se bomo z namenom pospešenega povezovanja vseh ponudnikov in kreiranje ponudbe višje kakovosti, povezovali tudi z institucijami in organi s področja regionalnega razvoja.

4.1.2 VARNA HRANA

Cilji dela:

- prenos znanja in ozaveščanje o pomenu varne hrane (od njive do mize).

Aktivnosti za doseg ciljev:

Svetovanje na področju varne hrane bo potekalo po ključnih vzvodih in fazah – tako v pridelavi, kot v predelavi in skladiščenju. Naše svetovanje bo namenjeno kmetijam s primarno kmetijsko pridelavo in kmetijam z dopolnilno dejavnostjo registrirano za predelavo živil oz. izdelkov. Prednostno bo informiranje in svetovanje namenjeno zagotavljanju minimalnih higienskih standardov, označevanju in zagotavljanju dobre higienske prakse, ki temelji na načelih HACCAP. Ob reševanju težav na posamezni kmetiji, bomo dobre prakse in rešitve prenašali na druge kmetije.

4.2 DRUŠTVA, NEVLADNE ORGANIZACIJE IN SOCIALNA EKONOMIJA

4.2.1 Delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva, ter sodelovanju z nevladnimi organizacijami in agrarnimi skupnostmi, ter in izvedba državnih tekmovanj

Cilji dela

- zagotovitev zavedanja pomena delovanja civilne družbe.
- zagotovitev obstoja društvenih aktivnosti in prek njih prenosa tradicionalnih vrednot in znanj na nove generacije

Aktivnosti za doseg ciljev

Društvom bomo svetovali pri pripravi vlog na javne razpise in morebitna druga sodelovanja v posameznih projektih. Pomagali jim bomo pri izvedbi prireditev, ki promovirajo kmetijstvo in podeželje, izvedbi okroglih miz in srečanj, pri pripravi biltenov ali društvenih glasil ter pri izvedbi strokovnih izobraževanj za njihove člane.

Preko izobraževalnih vsebin bomo krepili zanimanje za kmetijstvo med mladimi in skrbeli za povezanost med podeželsko mladino in kmetijsko svetovalno službo.

4.2.2 SOCIALNO PODJETNIŠTVO IN SOCIALNA EKONOMIJA

Cilji dela

Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva v kmetijstvu in na podeželju v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18).

Socialno podjetništvo zagotavlja razvoj dejavnosti, ki so pomembne za reševanje določenih družbenih problemov (npr. zaposlovanje ljudi, ki imajo omejene možnosti za zaposlitev, medgeneracijsko sodelovanje, zdravstveno in socialno varstvo, izvajanje ukrepov kmetijske politike v okviru socialnih podjetij v kmetijstvu in na podeželju..), saj spodbuja sodelovanje in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in omogoča razvoj dejavnosti, ki niso zanimive (samo) s podjetniškega, tržnega vidika, zato je cilj, da se tudi v kmetijstvu in na podeželju spodbuja razvoj socialnih podjetij.

Aktivnosti za doseg ciljev

Aktivnosti vključujejo svetovanje obstoječim in bodočim socialnim podjetjem pri ustanovitvi, registraciji in razvoju ter pri reševanju vprašanj glede pridobitve finančnih sredstev. Svetovanje se bo izvajalo v obliki osebnih svetovanj ali predavanj oz. delavnic. V okviru promocije je predvidena priprava člankov in gradiv za objavo v različnih medijih ter povezovanje s institucijami, ki predstavljajo podporno okolje drugih socialnim podjetjem v Sloveniji.

5. Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

5.1 Pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih sodeluje z MKGP, tako na osnovi zaznanih razmer in situacij, ki jih dobiva pri svojem delu na terenu daje predloge. Tu so še posebej pomembne socialne razmere, katerih zakonodaja spada pod druge resorje.

Cilji dela (po vseh treh vsebinah):

- Spremljanje predpisov na področju kmetijstva in razvoja podeželja ter varstva okolja in prenos informacij do uporabnikov predpisov ter spremljanje predpisov s področij, ki jih pokrivajo drugi resorji in ki vplivajo na gospodarjenje na kmetijah,
- posredovanje strokovnih predlogov za izboljšanje le teh vključno z aktivnim vključevanjem v razprave o pogojih kmetijstva,
- prenos novih zahtev zakonodaje, zlasti Strateškega načrta in z njim povezanih zahtev ter prilagoditve kmetijske dejavnosti na nove zahteve do vseh svetovalcev in kmetov.

Aktivnosti za doseganje ciljev:

V skladu z spremljanjem razpisov bomo tudi v prihodnjem letu informirali svetovalce in kmetovalce ter jim nudili strokovno pomoč in svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov. S pripravo predlogov, mnenj in pripomb ter pobud s področja kmetijskih in s kmetijstvom povezane zakonodaje bomo aktivno sodelovali pri urejanju predpisov ter sodelovali pri pripravi strateških dokumentov za slovensko kmetijstvo (resolucija, SKP 2023-2027).

5.2 Strokovno sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetiji in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike

Cilji dela

- Vpliv na kreiranje kmetijske politike v smislu podajanja predlogov pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih ter aktivno sodelovanje na vseh področjih, ki zadevajo kmetijstvo,
- poseben poudarek dela je v sodelovanju pri pripravi uredbenih in drugih predpisov za izvedbo nove SKP pred začetkom izvedbe vnosa zbirnih vlog.
- strokovno sodelovanje z vsemi ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike.

Aktivnosti

- redno spremljanje predpisov na področju kmetijstva, razvoja podeželja, kmetijske politike ter varstva okolja in z njimi povezanimi drugimi predpisi, ki omogočajo življenje in delo na kmetijskih gospodarstvih,
- priprava predlogov, mnenj in pripomb ter pobud s področja kmetijskih predpisov in s kmetijstvom povezane zakonodaje,
- strokovna pomoč in sodelovanje v komisijah, odborih in državnih organih.
- informiranje svetovalcev in prenos novih zahtev zakonodaje in zahtev prilagoditve kmetijske dejavnosti na nove zahteve do vseh svetovalcev,
- prenos informacij do uporabnikov storitev (kmetov) ter strokovna pomoč in svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov,
- pomoč kmetom pri implementaciji zakonodaje v prakso z vseh navedenih področij,
- v fazi usklajevanja predpisov podati tudi strokovne predloge za izboljšanje le teh,
- aktivna vloga pri reviziji in pripravi dopolnitev SN SKP in sodelovanje v razpravah o pogojih kmetijstva v novem programskem obdobju, sodelovanje pri spremembah in pripravi nove zakonodaje na področju ukrepov kmetijske politike,
- načrtovanje novih ukrepov programa razvoja podeželja s ciljem ohranjanja naravnih značilnosti ter ohranjanje kmetijstva na težjih obdelovalnih območjih,
- aktivnosti se bodo izvajale tudi na zakonodajnem področju socialne varnosti, varnosti in zdravja pri delu in delovnopravne zakonodaje ter socialnih storitev, ki so povezane s kmetijstvom in gozdarstvom ter razvojem podeželja.

Zaradi usklajevanja z različno evropsko zakonodajo, zaradi izboljšanja pogojev dela v kmetijstvu, se bomo vključevali v javne razprave, sodelovali v raznih delovnih skupinah, podajali pobude tudi na drugo zakonodajo, predvsem s področja varovanja narave, dela in sociale in raznih davkov in financ. Sodelovali bomo na raznih prireditvah, s strokovnimi prispevki sodelovali v radijskih oddajah, objavah v časopisih, zlasti Kmečki glas, Zelena dežela ter na spletni strani KGZS in ostalih spletnih straneh.

5.3 Ozaveščanje javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva, tudi z vidika varovanja okolja, varstva in trajnostne rabe voda, ohranjanja narave in blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe

Cilji dela

- informiranje splošne javnosti preko vseh medijskih kanalov o pomenu kmetijstva ne le z vidika pridelave hrane pač pa tudi drugih vidikov kot npr.: ohranjanje krajine, ohranjanje biodiverzitete, trajne rabe voda, ohranjanja narave, blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe, pomenu za razvoj podeželja in delovnih mest na podeželju.
- javnost premalo pozna pomen več-funkcionalnosti kmetijstva. Zato je poglavitni cilj predstaviti širši javnosti pomen kmetijstva in podeželja v vseh dimenzijah njunih funkcij. Od pomena pridelave hrane, pomena poseljenosti podeželja, še posebej poseljenosti na odročnih in obmejnih območjih, ohranjanja narave in okolja ter pomena varovanja krajine, tradicionalnosti kmetijstva in ukrepov povezanih z varovanjem okolja, kulturne in naravne dediščine. Cilj te pod-naloge je tudi zmanjševanje napetosti med podeželskim in urbanim delom prebivalstva, upoštevanje pri pripravi raznih strateških in operativnih dokumentov na lokalni ravni, kakor tudi izobraževalni učinek predvsem pri predšolski in tudi šolski mladini.

Aktivnosti za doseganje ciljev

- pomembne aktivnosti, ki se bodo izvajale v povezavi z ozaveščanjem javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva bodo potekale preko vseh sredstev in kanalov javnega obveščanja (predavanja, seminarji, članki, prispevki),
- promovirali bomo kmetijstvo preko vseh strokovno pospeševalnih prireditev, ki jih bomo izvajali: strokovni posveti in okrogle mize, posvet javne službe kmetijskega svetovanja, sodelovanje na sejnih, Dobrote slovenskih kmetij, ...,
- po potrebi tudi preko medijev kot, npr. spletne strani KGZS, spletnih seminarjev in posvetov pospešeno informirali tako pridelovalce kot splošno javnost o vseh aktualnih zadevah s področja kmetijstva in njegovega pomena v družbi ter o vseh ukrepih in pomočeh za kmete v kriznih razmerah (ujme, gospodarska kriza,...).

5.4 Izvajanje programov državnega pomena, na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS

Cilji dela

- izvajanje nalog državnega pomena
- sodelovanje z inštitucijami na nacionalnem nivoju s ciljem kvalitetne realizacije raznih nalog nacionalnega pomena npr. statistika, komisije in odbori za oceno škode,..

Aktivnosti za doseganje ciljev:

- izvajale se bodo aktivnosti na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS.
- za izvajanje programov državnega pomena bomo sodelovali v delovnih skupinah in izvajali naloge, ki bodo izhajale iz tega.

Pomembne aktivnosti v okviru te naloge:

Tudi v naslednjem letu bomo v sodelovanju z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami nudili strokovno pomoč in sodelovanje v komisijah, odborih in državnih organih. Sodelovali bomo v komisijah za določanje višine in ocene škode od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah ter na ograjenih nelovnih površinah, ki preprečujejo prehod parkljasti divjadi in poljskemu zajcu (sadovnjaki, nasadi in vinogradi) za posamezno lovsko upravljavsko območje.

6. VODENJE IN KOORDINACIJA DELA JSKS VKLJUČNO Z USPOSABLJANJEM SVETOVALCEV

Sektor za kmetijsko svetovanje na KGZS glavnino svojega dela opravlja na nalogi strokovnega vodenja, usmerjanja in koordinacije nalog, ker je to njegovo osnovno poslanstvo. Naloge se prenašajo preko vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskih zavodih do svetovalcev.

6.1 Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija

Cilji dela:

Cilj naloge vodenja, usmerjanja dela in koordinacije je koordinirano in usklajeno delovanje celotnega sistema delovanja javne službe kmetijskega svetovanja, ki deluje na Oddelkih za kmetijsko svetovanje na osmih Kmetijsko gozdarskih zavodih na ter Sektorju za kmetijsko svetovanje pri KGZS. Za to nalogo je zadolženih 15 vodij služb po posameznih strokovnih področjih na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter 8 vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskih zavodih.

Glavni cilji:

- učinkovito vodenje in koordinacija dela javne službe kmetijskega svetovanja
- usmerjanje in koordiniranje strokovnih nalog javne službe kmetijskega svetovanja za doseganje ciljev po vseh strokovnih vsebinah, ki so predmet programa dela;
- čim višji nivo sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva ter z strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami doma in v tujini s ciljem dobrega prenosa znanja do kmetovalcev,
- promocija kmetijstva in podeželja ter prenos znanja preko strokovno pospeševalnih prireditev ter prikazov primerov dobrih praks.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Vodenje, usmerjanje dela in koordinacijo dela JSKS generalno sestavljajo aktivnosti:

- 6.1.1.1. - vodenje Sektorja za kmetijsko svetovanje in Oddelkov za kmetijsko svetovanje pri KGZ (redni mesečni kolegiji vodij oddelkov oz. e-kolegiji po potrebi, redni kolegiji Sektorja za kmetijsko svetovanje, dnevna koordinacija dela preko e-pošte, telefona in informiranje svetovalcev preko intranetne spletne strani in spleta),
  - priprava letnega programa dela in spremljanje realizacije po vseh nalogah in kazalnikih;
  - redno mesečno poročanje o delu JSKS ter priprava letnega poročila o delu JSKS ter priprava publikacije,
  - izvedba redne letne kontrole dela (napovedane in nenapovedane) preko celega leta po planu, ki ga vsako leto pripravi vodstvo službe (v prvem delu bo potekalo preverjanje načina in vodenja dela javne službe kmetijskega svetovanja, v drugem delu nadzora pa se bo preverjalo izvajanje strokovnih vsebin. Izvajale se bodo tudi naključne kontrole izvajanja nalog preko mesečnega poročanja po sistemu Benakte.
  - usmerjanje in koordinacija strokovnega dela kmetijskih svetovalcev preko e-sestankov strokovnih skupin in ostalih kanalov obveščanja,
  - skrb za strokovno usposabljanje svetovalcev
- 6.1.1.2. - priprava podatkov, navodil, obrazcev, protokolov, obvestil, gradiv, vključno z razvojem orodij in uvajanjem novih metod dela za svetovanje (nadaljevanje dela s panožnimi krožki) vključno z nadaljnjim uvajanjem digitalizacije v proces svetovanja (npr. uporaba orodja EnaSVET),
- 6.1.3 - organizacija strokovno pospeševalnih prireditev (posvet JSKS, sejem Agra, Posvet DDK...);
- 6.1.4. - svetovanje v zvezi s pridobitvijo ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti,
- 6.1.5 - sodelovanje z javnimi službami strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin na področju poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva in oljkarstva;
koordinirali bomo delo JSKS z JS zdravstvenega varstva in JS v hmeljarstvu.
- 6.1.6 - sodelovanje s strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi

- inštitucijami doma in v tujini ter sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva;
- 6.1.7 - sodelovanje v strokovno delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja kmetijstva.

6.1.1 Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija (vključno s pripravo programa dela in poročanja ter pripravo navodil, obrazcev, obvestil, protokolov, orodij) /

Vodenje, usmerjanje dela in koordinacijo dela JSKS sestavljajo aktivnosti:

- vodenje Sektorja za kmetijsko svetovanje in Oddelkov za kmetijsko svetovanje pri KGZ (redni mesečni kolegiji vodij oddelkov, redni tedenski kolegiji Sektorja za kmetijsko svetovanje, redni kolegiji svetovalcev na zavodih, dnevna koordinacija dela preko e-pošte, telefona in informiranje svetovalcev preko intranetne spletne strani in spleta),
- usmerjanje in koordinacija strokovnega dela kmetijskih svetovalcev preko sestankov strokovnih skupin in ostalih kanalov obveščanja,
- dnevna koordinacija dela bo potekala preko e-pošte in informiranja svetovalcev preko intranetne spletne strani ter e-sestankov,
- priprava letnega programa dela in spremljanje realizacije po vseh nalogah in kazalnikih;
- priprava podatkov, navodil, obrazcev, protokolov, obvestil, gradiv (Protokoli in navodila se bodo pripravljali pred začetkom izvajanja aktivnosti na področju izvajanja ukrepov SN SKP, pred izvajanjem posamezne naloge npr. kampanje za vnos zbirnih vlog, svetovanja na področju pogojenosti, pred izvedbo PRP investicijskih in drugih razpisov, pred izvedbo novih oz. prioritetenih nalog, pri uporabi digitalnih orodij, pred izvedbo nalog v okviru javnih naročil..),
- razvoj novih in nadgradnja digitalnih orodij in uvajanje novih metod dela za svetovanje (nadaljevanje dela s panožnimi krožki) vključno z nadaljevanjem uvajanja digitalizacije v proces svetovanja (npr. farminarjev, spletni seminarji,...). Sektor za kmetijstvo svetovanje načrtuje nadaljnje aktivnosti za usposabljanje kmetijskih svetovalcev, za uporabo sodobnih poti komuniciranja s kmeti ter uporabo različnih komunikacijskih orodij in orodij za povečanje interaktivnosti, kreativnosti in vključenosti udeležencev. Spodbujal bo izvajanje skupinskih in individualnih usposabljanj kmetov za seznanjanje in uporabo novih komunikacijskih orodij ter uvajanje novih svetovalnih metod. SKS nadaljuje razvoj orodij, ki bodo omogočala učinkovitejše delo JSKS v skladu z načrtom uvajanja digitalizacije v procese svetovanja in druge komunikacijske aktivnosti JSKS. Aktivno bomo sodelovali pri izvajanju e – svetovanj preko farminarjev, spletnih seminarjev (webinarjev) in postavili platformo za e usposabljanje in svetovanje EnaSVET. Kmetijska politika od kmetov zahteva, da nepovratna investicijska sredstva uporabijo v celoti, namensko in da nove investicije pomembno vplivajo na dvig konkurenčnosti njihovih kmetij. Zato bomo v letu 2024 na Sektorju za kmetijstvo in gozdarstvo v sodelovanju s kmetijskimi svetovalci in ARSKTRP še naprej razvijali svetovalna orodja za pripravo in spremljanje izvajanja podprtih projektov iz naslova PRP 2014-2022 ter iz naslova SN 2023-2027 tako med izvajanjem naložb kot tudi ob zaključevanju naložb. Za svetovanje pri načrtovanju gospodarjenja na kmetiji bomo še nadalje usposabljali svetovalce za uporabo e-kataloga kalkulacij z uporabo programa Farm manager ter razširjali njegovo uporabnost na čim širši krog svetovalcev. Prav tako bomo pospeševali uvajanje kolektivnega svetovanja kmetijam iz ekonomskih vsebin z intenziviranjem dela s člani panožnih krožkov. Na SKS smo pred leti razvili in postavili program za

načrtovanje gnojenja in kolobarja. Takšno načrtovanje je osnova za strokovno utemeljeno svetovanje in varovanje naravnih virov. Prav tako ga uporabljamo kot pripomoček pri izdelavi gnojilnih načrtov in načrtov kolobarja za izpolnjevanje določenih zahtev pri izvedbi intervencije KOPOP, zato temu orodju posvečamo vsako leto še posebno pozornost. Tudi v letu 2024 bomo skrbeli za delovanje programa, skušali zagotoviti tehnično in vsebinsko vzdrževanje ter vzdrževanje povezav in podatkov za delovanje omenjenega programa.

- redno mesečno poročanje o delu JSKS ter priprava letnega poročila o delu JSKS ter priprava publikacije. Za potrebe poročanja JSKS bomo program Benakta tekoče vzdrževali in ga vsebinsko prilagodili novim potrebam, ki izhajajo iz uredbe.
- izvedba redne letne kontrole dela (napovedane in nenapovedane) preko celega leta po planu, ki ga vsako leto pripravi vodstvo službe (v prvem delu bo potekalo preverjanje načina in vodenja dela javne službe kmetijskega svetovanja, v drugem delu nadzora pa se bo preverjalo izvajanje strokovnih vsebin. Izvajale se bodo tudi naključne kontrole izvajanja nalog preko mesečnega poročanja po sistemu Benakte.

6.1.2 Usmerjanje in strokovna koordinacija dela

6.1.2.1 Strokovne skupine

Usmerjanje in koordinacija strokovnega dela bo potekala preko obstoječih **strokovnih in delovnih skupin** ter na formiranju novih strokovnih in delovnih skupin v kolikor bo to potrebno.

Strokovne in delovne skupine na Oddelku za kmetijsko politiko in razvoj podeželja:

- strokovna skupina za agrarno ekonomiko,
- strokovna skupina za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti,
- strokovna skupina za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo ,
- skupina koordinatorjev za EIV,
- skupina strokovnjakov za računovodstvo.

Strokovne in delovne skupine na Oddelku za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj:

- strokovna skupina za podjetništvo in socialno podjetništvo,
- skupina koordinatorjev FADN in sodelavcev iz računovodskih pisarn Kranj in Ptuj,
- delovna skupina za pripravo razvojnih načrtov po metodologiji ISM+,
- skupina za delo z mladimi prevzemniki,
- strokovna skupina za ekološko kmetovanje,
- strokovna skupina koordinatorjev za pogojenost,
- skupina za izvedbo kviza Mladi in kmetijstvo,
- skupina svetovalcev za NPK,
- skupine svetovalcev za NPK Vodnik/ vodnica v naravi in krajini,
- delovna skupina za digitalizacijo,
- delovna skupina za pripravo platformo EnaSVET KGZS.

Strokovne in delovne skupine na Oddelku za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvu:

- strokovna skupina za govedorejo,
- strokovna skupina za drobnico,
- strokovna skupina za gradnje kmetijskih objektov,
- strokovna skupin za prašičerejo,

- strokovna skupina za poljedelstvo,
- strokovna skupina za travništvo, pašništvo in pridelavo krme,
- strokovna skupina za vrtnarstvo,
- strokovna skupina za sadjarstvo,
- strokovna skupina za vinogradništvo in vinarstvo,
- strokovna skupina za namakanje,
- strokovna skupina za naravovarstvo,
- delovna skupina za vodovarstvena območja,
- delovna skupina za pripravo programa za načrtovanje gnojenja,
- delovna skupina za koordinacijo dela na področju »tradicionalnega slovenskega zajtrka« in kratke verige.

Člani strokovnih skupin so kmetijski svetovalci - strokovnjaki za posamezna področja pri Kmetijsko gozdarskih zavodih, dopolnjujemo pa jih s strokovnjaki zunanjih izobraževalnih in strokovnih inštitucij in s tem dajemo večji poudarek prenosu znanja med inštitucijami. Strokovne skupine delajo po letnem programu, vodijo pa jih koordinatorji oz. vodje služb iz Sektorja za kmetijsko svetovanje za posamezna področja dela. Njihovo delo je usmerjanje strokovnega dela svetovalcev.

Delo na posameznem strokovnem področju bo usmerjeno v reševanje aktualne problematike iz posameznega področja, reševanje tehnoloških izzivov s katerimi se srečujejo uporabniki storitev kmetijskega svetovanja ter usmerjanje dela kmetijskih svetovalcev.

Poseben poudarek je namenjen izboljšanju svetovanja kmetom z novimi metodami dela. V ta namen bo služba nadgrajevala delovanje panožnih krožkov po posameznih področjih ter nadaljevala delo s skupinami kmetov za strateško načrtovanje.

Med vsemi vsebinami digitalizacije bomo nadaljevali z implementacijo možnosti, ki so/bodo na voljo za razvoj komunikacije med vsemi deležniki v prenosu znanja ter z spoznavanjem in uporabo novih digitalnih orodij.

6.1.2.2 Vodenje služb za posamezna področja dela, ki se izvaja na Sektorju za kmetijsko svetovanje

Vodenje, usmerjanje dela in koordinacijo dela JSKS na področju reje prežvekovalcev – goveda in drobnice ter gradenj kmetijskih objektov

Vodili in usmerjali bomo delo svetovalcev na vseh naštetih področjih preko dela v strokovnih skupinah in pri tem uporabljali različne metode prenosa znanja tako preko osebnih kontaktov, sestankov strokovnih skupin, elektronske pošte, intranetnih strani in video konferenc. Koordinirali bomo pripravo tehnoloških listov, usklajevali stališča do aktualne problematike, organizirali usposabljanja za kmetijske svetovalce ter skrbeli za dober pretok informacij. Skrbeli bomo za nemoteno uporabo spletnega orodja ZIFO 2, ki javni službi kmetijskega svetovanja služi kot enotno orodje za namen optimiranja krmnih obrokov rejnih živali. Pripravljali bomo tudi programe dela, spremljali realizacijo programa dela in pripravila poročila za navedena področja.

Vodenje, usmerjanje in koordinacija dela na področju reje neprežvekovalcev in varne hrane bo potekalo preko strokovne skupine in individualno, poleg tega bomo koordinirali in delali še na področju kratkih verig, »tradicionalnega slovenskega zajtrka« in Šolske sheme. Z vodenjem in koordinacijo dela bomo svetovalce spodbujali k aktivnim pristopom svetovanja, priprave gradiv, v kolikor pa bo izbruhnila APK, bo delo potekalo pod

popolnoma drugačnimi pogoji in pretežno usmerjeno v izvedbene protokole, skladno z zakonodajo in odločbami. Vodenje, informiranje in koordinacija bodo potekali osebno in preko elektronskih medijev. Po potrebi bomo za posamezna področja oblikovali delovne skupine, ki bodo reševale aktualno problematiko in odprta vprašanja. Sodelovanje v projektu bomo nadaljevali tudi v l. 2024.

Vodenje službe za področje hmeljarstva, varstva rastlin, podnebnih sprememb, varovanja in upravljanja voda ter ohranjanja okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini

V okviru vodenja službe bomo nadzirali potek svetovanj in izvedbo nalog ter svetovalce spodbujali k intenzivnemu strokovnemu usposabljanju in pripravi različnih strokovnih in informativnih gradiv. Informirali jih bomo o novih tehnologijah kmetovanja, metodah integriranega varstva rastlin in morebitnih spremembah zakonskih zahtev ter vseh ostalih novostih, povezanih s temi področji dela. Organizirali bomo tudi usposabljanja za kmetijske svetovalce in koordinirali usklajevanja stališč do različne aktualne problematike z omenjenih področij. Po potrebi bomo za posamezna področja oblikovali manjše delovne skupine, ki bodo reševale aktualno problematiko in odprta vprašanja. Vodenje in koordiniranje bo potekalo preko osebnih stikov ter preko elektronske pošte, telefona in video povezav. Za vsa omenjena področja bomo pripravili program dela, spremljali realizacijo programa dela ter usmerjali aktivnosti svetovalcev med letom in jih po potrebi korigirali. Skrbeli bomo za povezovanje in sodelovanje svetovalcev z različnimi institucijami, na področju hmeljarstva bomo sodelovali tudi z Javno službo v hmeljarstvu.

Vodenje, usmerjanje in koordiniranje službe za področje posebnih varovanih območij se bo izvajalo na več nivojih in v okviru vseh panog. Skrbeli bomo za realizacijo nalog na tem področju in usklajevanje posameznih delovnih področij z vsebinami, povezanimi s posebnimi varstvenimi območji (Natura 2000) ter jih povezovali z vsebinami ohranjanja biotske pestrosti, tudi skozi naravovarstvene in druge ukrepe SKP. Svetovalce bomo spodbujali k aktivnemu informiranju preko medijev o pomenu in posebnostih območij NATURA 2000 ter o možnostih izrabe statusa kot poslovne priložnosti v povezavi z dopolnilnimi dejavnostmi. Pripravljali bomo usposabljanja za svetovalce in koordinirali pripravo različnih gradiv in priporočil za kmetijsko dejavnost na posameznih območjih z namenom olajšati kmetovanje na teh območjih in hkrati ohranjati trajnostno gospodarjenje. Brez aktivnega kmetijstva ni mogoče ohraniti mnogih pomembnih elementov Nature 2000, zato bomo službo usmerjali v intenzivno sodelovanje z vsemi deležniki za oblikovanje prihodnjih pristopov pri upravljanju posebnih varstvenih območij.

Vodenje in usmerjanje dela na področju poljedelstva, vrtnarstva, travništva in pridelovanja krme bo potekalo predvsem preko strokovnih skupin za poljedelstvo, vrtnarstvo ter travništvo in pridelovanje krme. Vodili in koordinirali bomo tudi delo na področju semenarstva in ohranjanja rastlinskih genskih virov. Določene naloge in aktualno problematiko bomo reševali neposredno s posameznimi svetovalci. Glede na aktualne razmere in potrebe bomo sklicevali sestanke strokovnih skupin za vsako področje, delo s strokovnimi skupinami pa bo potekalo tudi s pomočjo drugih načinov komunikacije: telefona, elektronske pošte in spletnih povezav. Koordinirali bomo pripravo tehnoloških listov, usklajevali stališča do aktualne problematike, organizirali usposabljanja za kmetijske svetovalce in skrbeli za ustrezne informacije glede zakonodaje in novosti na vseh omenjenih področjih. Sodelovali bomo z Javno službo v vrtnarstvu, Javno službo v poljedelstvu in Javno službo nalog rastlinske genske banke. Prav tako bomo skrbeli za sodelovanje s strokovnimi in raziskovalnimi institucijami. Pripravljali bomo programe dela, spremljali realizacijo in pripravili poročila za vsa navedena področja.

Vodenje službe za vinogradništvo, vinarstvo, sadjarstvo, oljkarstvo zajema predvsem:

- usklajevanje dela z drugimi organizacijskimi enotami, organi ali institucijami,
- redno spremljanje domače in tuje zakonodaje in drugih aktualnih dogodkov s področja sadjarstva, vinogradništva, vinarstva in oljkarstva,
- samostojno pripravo najzahtevnejših analiz, poročil, informacij in drugih gradiv, s predlogi ukrepov ali drugih rešitev,
- vodenje strokovnih skupin za vinogradništvo in vinarstvo, sadjarstvo (z oljkarstvom),
- sodelovanje s strokovnimi institucijami doma in v tujini in sodelovanje z državnimi organi in drugimi organi pri pripravi zakonodaje s področja sadjarstva, vinogradništva, vinarstva in oljkarstva,
- pripravo predlogov za izobraževanje kmetijskih svetovalcev,
- sodelovanje v strokovnih delovnih skupinah, v strokovnih odborih (sadjarstvo, vinogradništvo, vinarstvo in trsničarstvo) ter pri projektih z delovnega področja,
- sodelovanje z javnimi službami za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo ter oljkarstvo

Vodenje službe za kmetijsko zemljiško politiko in namakanje zajema predvsem:

- usklajevanje dela z drugimi organizacijskimi enotami, organi ali institucijami,
- redno spremljanje domače in tuje zakonodaje in drugih aktualnih dogodkov s področja kmetijske zemljiške politike,
- samostojno pripravo najzahtevnejših analiz, poročil, informacij in drugih gradiv, s predlogi ukrepov ali drugih rešitev,
- vodenje strokovne skupine za namakanje,
- sodelovanje s strokovnimi institucijami doma in v tujini in sodelovanje z državnimi organi in drugimi organi pri pripravi zakonodaje s področja kmetijske zemljiške politike,
- pripravo predlogov za izobraževanje kmetijskih svetovalcev,
- sodelovanje v strokovnih delovnih skupinah, v strokovnih odborih (za kmetijsko zemljiško politiko) ter pri projektih z delovnega področja,

Koordiniranje dela na področju strokovno pospeševalnih prireditev in dogodkov ter dela z društvi in podeželsko mladino

Z društvu podeželske mladine in ZSPM bomo sodelovali pri organizaciji javne prireditve Državni kviz »Mladi in kmetijstvo« 2024 in drugih dogodkih na tem nivoju ter pri organizaciji strokovne ekskurzije.

Vodenje, usmerjanje in koordinacija dela pri izvajanju ukrepov kmetijske politike na področju IAKS intervencij

Pri vodenju, usmerjanju in koordinaciji dela na področju IAKS intervencij kmetijske politike iz vsebin Strateškega načrta SKP 23-27 za Slovenijo, je zelo pomembno usklajeno delovanje MKGP, ARSKTRP in KGZS ter s tem usklajeno informiranje, usposabljanje, svetovanje ter izvajanje ukrepov na terenu. Poskrbeli bomo za koordinacijo celotne naloge na nivoju KGZS, aktivno sodelovali v delovni skupini za pripravo elektronskega izpolnjevanja zbirnih vlog 2024 (EIV24), kvalitetno usposobljenost kmetijskih svetovalcev iz vsebin ukrepov kmetijske politike ter ustrezno tehnično pripravljenost vseh vnosnih mest na katerih se bo izvajala pomoč upravičencem pri oddaji zbirnih vlog. Za tekoče delo pred in v času kampanje za oddajo zbirnih vlog bomo poskrbeli s sprotnim informiranjem kmetijskih svetovalcev tako preko sestankov koordinatorjev za izvedbo EIV24, ki so imenovani na KGZ, kot tudi preko sistema pomembnih obvestil za EIV24, objavljenih na intranetnih straneh kmetijske svetovalne

službe. S spremljanjem dela bo poskrbljeno za zagotavljanje vnosa vseh zahtevkov, s pripravo analiz in vsebin za končno poročilo pa bomo poskrbeli za predloge za izboljšavo dela na področju EIV v prihodnjih letih. S komunikacijo z MKGP in ARSKTRP bo poskrbljeno za sprotno reševanje odprtih vsebin na področju implementacije IAKS intervencij kmetijske politike. S kvalitetno koordinacijo in vodenjem tega dela bomo zagotovili, da bodo, kmetijski svetovalci do konca rednega roka kampanje, pomagali vsem vlagateljem, ki se bodo na JSKS obrnili za pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog. Po enakem sistemu koordinacije dela bomo poskrbeli, da bodo kmetijski svetovalci izvajali strokovno svetovanje in informiranje kmetov glede odzivanja in komunikacije z ARSKTRP preko komunikacijskega orodja SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

Vodenje, usmerjanje in koordinacija dela pri izvajanju razpisov PRP 2024-2023 in SN 2023-2027 ter inovacijskem posredništvu

Pri vodenju, usmerjanju, spremljanju in koordinaciji dela na področju izvajana PRP oz. SN razpisov je v letu 2024 nujno potrebno zagotoviti uspešno in učinkovito sodelovanje med posameznimi KGZS-zavodi in ministrstvom. Leto 2024 je namreč leto, ko se zaključuje staro programsko obdobje ob hkratnem vedno bolj intenzivnem izvajanju razpisov iz novega programskega obdobja. Zato, da bomo uspešno počrpali sredstva starega programskega obdobja, bomo morali ministrstvu priskrbeti informacije, ki jih nujno potrebujejo za pripravo zaključnih razpisov starega programskega obdobja. Poleg tega pa je potrebno v omenjene aktivnosti integrirati tudi aktivnosti inovacijskega posredništva. Pri tem bo zlasti pomembno, da bomo z uspešno koordinacijo in motivacijo specialistov dosegli, da se bodo na prvi razpis EIP v letu 2024 prijavi projektni predlogi, ki bodo dejansko odraz potreb za kar največje število kmetov. Zato bomo poskrbeli, da bomo svetovalcem v pomoč pri vseh težavah, ki so vezane na pripravo vlog na razpise, vključno z reševanjem težav pri vnosu vlog zahtevkov v aplikacijo. Pri tem lahko pričakujemo precejšnje težave, ker bo agencija vzpostavila novo aplikacijo za razpise SN 2023-2027, stara aplikacija za vnos zahtevkov pa slabo deluje in ni v načrtu, da bi jo posodobili. Specialiste za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo bomo, motivirali, da bodo nadaljevali z izvajanjem regijskih delavnic, ki so nujno potrebne za uspešno izvajanje inovacijskega posredništva in za sodelovanje tudi z drugimi akterji AKIS-A. Predvsem se bomo potrudili, da bomo svetovalcem nudili nova znanja s področja priprave, izvedbe in implementacije EIP projektov ter da bomo nadaljevali z intenzivnostjo dela, ki smo ga zastavili na tem področju v letu 2023. Še naprej bomo imeli v okviru specialistične skupine za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo tedenske delovne kolegije, da bomo krepili stik s terenom in interaktivno pripravljali pripombe na predloge novih predpisov. V sodelovanju z agencijo in ministrstvom bomo pripravili strokovna informiranja o novih razpisih PRP/SN, ki bodo nekateri od njih sofinancirali kmetijam škodo po poplavah iz leta 2023, kar zahteva še več aktivnosti ob promociji razpisov. Na ta način bomo v sodelovanju in ob pomoči ministrstva oz. agencije hitreje in bolje reševali tekoče probleme v praksi in izvajali preventivne ukrepe na terenu.

Vodenje, usmerjanje in koordiniranje službe za ekonomiko kmetijstva in davke

Na področju ekonomike kmetijstva in davčnega svetovanja bo tudi v letu 2024 delo potekalo preko sestankov strokovne skupine. Svetovali bomo tako posameznim kmetom kot tudi kolektivno z izvajanjem panožnih krožkov po posameznih proizvodnih usmeritvah. Strokovno pospeševalne prireditve bomo izvajali v sodelovanju s strokovnimi inštitucijami. Usposabljanja bomo izvedli z lastnimi in zunanjimi strokovnjaki za posamezne vsebine. Preko

priprave strokovnih gradiv za koordinatorje in svetovalce za delo na terenu, z individualnim svetovanjem ter preko sestankov strokovnih skupin, elektronske pošte in intranetne strani bomo usmerjali koordinacijo strokovnih nalog in obveščali svetovalce z dnevno svežimi informacijami.

Dodajali bomo nove kalkulacije, nadgrajevali in posodabljali aplikacijo Farm manager tudi za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah. Predvsem za mlajše svetovalce pa bomo organizirali delavnice za uporabo aplikacije.

Vodenje, usmerjanje in koordiniranje službe na področju dopolnilnih dejavnosti in družbenih storitev na podeželju

Delo po potekalo preko sestankov strokovne skupine in razširjene koordinacije s skupnimi specialisti v živo, na sedežu KGZS, preko zoom sistema in tudi na kmetijah z namenom ogledov dobrih praks. Po potrebi se bodo določene zadeve usklajevale ali reševalo tudi individualno. Usposabljanja bodo potekala v živo in preko aplikacije ZOOM tako za svetovalke kot tudi za kmete. S tem se bo zagotovila racionalizacija dela po času. Strokovno pospeševalne in tekmovalne prireditve bomo izvajali v sodelovanju s posameznimi partnerji ali strokovnimi inštitucijami. Usposabljanja bomo izvedli z lastnimi in zunanjimi strokovnjaki za posamezne vsebine. Sodelovali bomo v strokovnih odborih, panožnih združenjih in resornimi ministrstvi ter organi v njihovi sestavi. Javnost bomo obveščali s pisnimi sestavki prek spletne strani in tiskanih medijev ter prek drugih sredstev javnega obveščanja.

Vodenje, usmerjanje in koordiniranje službe za področje pogojenosti ter sonaravnega in ekološkega kmetijstva bo potekalo preko sestankov strokovnih skupin in koordinacije dela preko vseh komunikacijskih kanalov. Poleg sestankov strokovne skupine bomo za potrebe usposabljanja sodelovali tudi z drugimi institucijami, potrebno bo sodelovanje tudi z drugimi izvajalci javnih služb ter z MKGP.

Vodenje, usmerjanje in koordiniranje službe za področje posebnih varovanih območij se bo izvajalo na več nivojih in v okviru vseh panog. Skrbeli bomo za usklajevanje posameznih delovnih področij z vsebinami, povezanimi s posebnimi varstvenimi območji (Natura 2000) in jih povezovali z vsebinami ohranjanja biotske pestrosti, tudi skozi naravovarstvene in druge ukrepe PRP. Koordinirali bomo pripravo informativnih gradiv in priporočil za kmetijsko dejavnost na posameznih območjih z namenom olajšati kmetovanje na teh območjih in hkrati ohranjati trajnostno gospodarjenje. Poleg tega bomo svetovalce spodbujali k aktivnemu informiranju preko medijev in spleta o pomenu in posebnostih območij NATURA 2000 ter o možnostih izrabe statusa kot poslovne priložnosti v povezavi z dopolnilnimi dejavnostmi. Brez aktivnega kmetijstva ni mogoče ohraniti mnogih pomembnih elementov Nature 2000, zato bomo službo usmerjali v intenzivno sodelovanje z vsemi deležniki za oblikovanje prihodnjih pristopov pri upravljanju posebnih varstvenih območij.

Vodenje, usmerjanje in koordinacija službe na področju mladih kmetov

Usmerjali bomo delo skupine, ki dela na področju mladih kmetov, pripravljali izobraževanja, sestanke ter svetovali mladim kmetom. Skupaj bomo pripravili priročnik za mlade kmete, ki bo v pomoč pri prevzemu kmetije.

Vodenje, usmerjanje in koordinacija službe na področju usposabljanj in poklicnih usposobljenosti vključuje vodenje, usmerjanje dela in koordiniranje svetovalcev za področje izobraževanja na terenu. Predvidena je individualna pomoč in svetovanje,

organizacija usposabljanja za svetovalce za to področje, po potrebi priprava strokovnih gradiv.. Koordiniranje bo izvedeno z namenom obveščanja in usposabljanja svetovalcev na kmetijsko gozdarskih zavodih, iz vsebin, ki se tičejo izobraževanja, usposabljanja in pridobivanja poklicnih usposobljenosti. Po potrebi bodo pripravljene tudi objave za medije in spletne strani ter strokovna gradiva.

Vodenje in koordinacija službe na področju FADN/FSDN

Vodenje in koordinacija službe na področju FADN bo poteklo predvsem preko koordiniranja dela skupine koordinatorjev iz vseh osmih kmetijsko gozdarskih zavodov. Zaradi procesa dela bomo tako kot v dosedanjem obdobju sodelovali s sodelavci računovodske pisarne FADN. Načrtovana je izvedba sestankov koordinatorjev FADN, delo pa bo potekalo tudi preko telefona, elektronske pošte (priprava pomembnih obvestil) in video povezav. Za svetovalce, ki sodelujejo s FADN kmetijami, bomo pripravili in objavili novice na intranetni strani JSKS. Pripravili bomo analize podatkov po posameznih proizvodnih tipih in jih predstavili na strokovnih skupinah specialistov. Za svetovalce bomo tudi organizirali usposabljanja in izobraževanja. Poseben poudarek v letu 2024 bo pri izobraževanju »novih« svetovalcev, ki svetujejo FADN kmetijam in usposabljanju svetovalcev zaradi prehoda FADN v FSDN. Aktivno bomo sodelovali z institucijami, ki sodelujejo v mreži FADN (MKGP, KIS, SURS, BF) in v Komisiji FADN. Načrtujemo več objav člankov in drugih promocijskih gradiv na spletni strani KGZS in drugih medijih. Pričeli bomo s promocijo prehoda FADN v novo metodologijo FSDN. Sodelovali bomo pri izvedbi različnih dogodkov na temo FADN/FSDN. Pripravili bomo tudi različna poročila o izvedenih aktivnostih (poročilo o opravljenem delu za skupno poročilo o delu JSKS, poročilo za Kmetijski inštitut Slovenije, Komisijo FADN). V primeru, da so bodo kmetje individualno obračali po informacije glede vodenja FADN na SKS, bomo zagotovili ustrezne odgovore oz. jih napotili na lokalne pisarne. Na SKS si bomo prizadevali, da najdemo skupaj z MKGP in drugimi institucijami pot do vpogleda v poročila FADN, ki jih pripravljajo vključena kmetijska gospodarstva, saj lahko le na ta način izpolnimo cilj glede boljše kvalitete vhodnih podatkov.

Vodenje in koordiniranje dela na področju podjetništva in socialnega podjetništva

Vodenje in koordiniranje dela na področju podjetništva in socialnega podjetništva vključuje vodenje, usmerjanje dela in koordiniranje svetovalcev za delo na terenu. Predvidena je priprava strokovnih gradiv individualna pomoč in svetovanje, organizacija usposabljanja za svetovalce za to področje, priprava poročil in analiz o izvedenih aktivnostih. Pripravili bomo tudi članke za objavo v različnih medijih Tako kot v preteklih letih bomo aktivno sodelovali z institucijami na področju socialnega podjetništva in resornim ministrstvom za socialno ekonomijo (MGRT). Vključeni bomo tudi pri pripravi zakonodaje in drugih dokumentov s področja socialnega podjetništva in socialne ekonomije.

6.1.3 Organizacija strokovno pospeševalnih prireditev

V letu 2024 bo Sektor organiziral oz. sodeloval pri organizaciji naslednjih prireditev in posvetov:

- 39. tradicionalni posvet Kmetijske svetovalne službe (dvodnevni),
- Državni kviz »Mladi in kmetijstvo« 2024,
- Sodelovanje na sejmu AGRA v Gornji Radgoni
- strokovna ekskurzija sektorja
- Posvet o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

Za izvedbo navedenih strokovnih posvetov in prireditev je v programu dela namenjenih 30.000 € sredstev iz proračunske postavke 256010 za naslednje vrste opravičljivih stroškov: najem prostorov in šotorov za potrebe prireditev, aranžerska dela, avtorski honorarji, storitve študentov, oglaševanje in tiskarske storitve, priprava gradiv, prevajanje, stroški

predavateljev, stroški ekskurzije in izobraževanja v tujini (stroški prevoza, stroški vodenja ekskurzije, stroški predavateljev, stroški seminarjev, nočitve in hrana). Natančna razdelitev sredstev po posameznih prireditvah in znotraj prireditve bo sporočena mesec dni pred prireditvijo v skladu z Navodili o pripravi mesečnih zahtevkov za izplačilo sredstev iz proračuna RS za naloge in program dela kmetijskega svetovanja.

Strokovno pospeševalne prireditve, ki jih izvajajo zavodi poleg že naštetih, kjer tudi sodelujejo, so razvidne iz njihovih programov dela.

6.1.4 Svetovanje v zvezi s pridobitvijo ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti:

Zainteresiranim kmetom in drugim posameznikom bomo svetovali o ustrezni izobrazbi ali poklicni usposobljenosti ter jim nudili pomoč pri vrednotenju in dokazovanju neformalno in formalno pridobljenih znanj. Spodbujali in usmerjali jih bomo v dodatna izobraževanja in usposabljanja.

Spremljali bomo potrebe po izobraževalnih programih na področju kmetijstva, živilstva, gozdarstva, okolja, naravovarstva in drugih poklicnih standardov predvsem s področja storitev, ki so vezani tudi na delo na kmetijah in na podeželju. Nudili bomo ustrezno podporo novim študijskim programom in jih po potrebi presojali in sodelovali pri pregledu programov, predmetnikov in vpisnih mest kmetijskih šol. Sodelovali bomo pri pripravi predlogov novih poklicnih standardov in katalogov strokovnih znanj in spretnosti in pri prenovi obstoječih standardov in katalogov.

Kandidatom za pridobitev Nacionalnih poklicnih kvalifikaciji (NPK) bomo svetovali o različnih možnostih pridobitve NPK s področja kmetijstva in s kmetijstvom in podeželjem povezanimi dejavnostmi, pomenu pridobitve NPK, predpisanih zahtevah in vstopnih pogojih.

Spremljali bomo zakonodajo na področju izobraževanja in poklicne usposobljenosti in sodelovali z institucijami s področja izobraževanja, usposabljanja in pridobivanja poklicnih usposobljenosti.

6.1.5 Sodelovanje z javnimi službami na področju rastlinske pridelave in varstva rastlin

Na področju rastlinske pridelave delujejo javne službe strokovnih nalog za poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, oljkarstvo in hmeljarstvo.

JSKS se bo pri delu povezovala z vsemi naštetimi službami ter sodelovala pri pripravi programa dela in izvajanju programa javnih služb. Glavni cilj takšnega sodelovanja je izmenjava mnenj, izkušenj in znanja ter prenos znanja do končnega uporabnika oziroma obratno t.j. prenos potreb uporabnikov po reševanju tehnoloških problemov pridelave (vzpostavitev AKIS-a). Pripravljali bomo predloge glede selekcije in žlahtnjenja, novih tehnoloških poskusov, sodelovali pri izvedbi nekaterih poskusov ter pri pripravi strokovnih gradiv. Na področju hmeljarstva bomo sodelovali pri oblikovanju vsebin v strokovnem glasilu Hmeljarske informacije, ki ga izdaja JS za hmeljarstvo ter pri vzorčenju hmelja in pripravi napovedi zrelosti hmelja.

Nekateri Kmetijsko gozdarski zavodi poglobljeno sodelujejo tudi z JS zdravstvenega varstva rastlin. To sodelovanje obsega zlasti izvajanje nalog na področju fenologije, opazovanja in napovedovanja škodljivih organizmov ter strokovnih nalog na področju zdravstvenega

varstva rastlin. O rezultatih bo JSKS poročala JS zdravstvenega varstva rastlin ter se vključevala pri izvajanju in svetovanju ukrepov obvladovanja škodljivih organizmov.

6.1.6 Sodelovanje s strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami doma in v tujini ter sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva

Še naprej bomo sodelovali z vsemi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami doma in v tujini (npr. Univerzo v Ljubljani in Mariboru, Kmetijskim inštitutom Slovenije, Inštitutom za hmeljarstvo in pivovarstvo,...). Nadaljevali bomo z aktivnostmi krepitve mednarodnih povezav z združenji kmetijsko svetovalnih organizacij (IALB, EUFRAS, SEASN ter G- FRAS). Sodelovanje nam omogoča izmenjave najnovejših spoznanj v kmetijskem svetovanju ter veliko možnosti za usposabljanja svetovalcev v tujini. Za okrepljeno izvedbo metodoloških usposabljanj bomo preko EUFRAS CECRA pisarne in drugimi institucijami razvijali najnovejše metode v kmetijskem svetovanju v Evropi. S krepitvijo povezav si omogočamo udeležbo na strokovnih dogodkih ter tudi strokovne obiske sorodnih svetovalnih organizacij, kar bo še posebej dobrodošlo ob novi intervenciji PRP IRP32 - Izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev, katere zagon upravičeno pričakujemo čimprej. Sodelovanje z raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami kot gradniki sistema inovacij in prenosa znanja v kmetijstvu (AKIS) v Sloveniji in s sodelovanjem s strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami v tujini želimo svetovalcem omogočiti prenos znanja in krepiti medsebojne povezave.

6.1.7 Sodelovanje v strokovno delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja kmetijstva

Sodelavci sektorja za kmetijsko svetovanje sodelujemo v strokovnih odborih in komisijah, ki delujejo pod okriljem KGZS kot strokovni sodelavci. To so: SO za poljedelstvo, SO za vrtnarstvo, SO za hmeljarstvo, SO za gorsko višinska območja, OMD za pridelavo ter agrarne skupnosti, SO za VVO, SO za zelišča, SO za sladkorno peso, SO za vodne zadrževalnike, SO za dopolnilne dejavnosti, SO za govedorejo, SO za prašičerejo, SO za rejo drobnice in gojenje divjadi v oborah, SO za perutninarstvo, SO za konjerejo, SO za čebelarstvo, SO za sadjarstvo in oljkarstvo, SO za vinogradništvo in vinarstvo, SO za trsničarstvo, SO za upravljanje kmetijskih zemljišč, SO za šolstvo, svetovanje, raziskave in razvoj, SO za socialno varnost, kmečko družino, kmetice in podeželsko mladino, SO za kmetijsko politiko in poslovno organiziranost, SO za sonaravno in ekološko kmetijstvo...). Naša naloga je priprava strokovnih izhodišč za sestanke, priprava strokovnih gradiv ter pripadajoče dopise in obvestila za javnost. Prav tako bomo pripravljali strokovna gradiva za organe kmetijsko gozdarske zbornice kot sta Svet in Upravni odbor KGZS ter njene območne enote.

- Aktivno bomo sodelovali tudi v različnih delovnih telesih MKGP (npr. Delovna skupina za drobnico, Strokovna delovna skupine za usklajevanje besedila predloga Uredbe EU o rastlinskem razmnoževalnem materialu, Strokovna delovna skupine za podporo pri oblikovanju stališča RS do besedila predloga Uredbe Evropske parlamenta in Sveta o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter njihovi hrani in krmi ter o spremembi Uredbe (EU) 2017/625, Komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, Sektorski odbor za vrtnine, Sektorski odbor za žita, Sektorski odbor za IK prašičje meso, Skupina za zmanjšanje stopnje napake, UVHVVR (npr. Komisija za izvajanje nalog v povezavi z NAP za doseganje trajnostne rabe FFS), URSZR (npr. Državna komisija za ocenjevanje škode), sodelovanje v Svetu za vinogradništvo in vinarstvo pri MKGP, sodelovanje v

Sektorskem odboru za vino, sodelovanje v Strokovni komisiji za presojo vlog za zaščito kmetijskih pridelkov in živil s področja sadja, sodelovanje v Svetu za ženske na podeželju na MKGP, sodelovanje v Komisiji FADN, sodelovanje v širših in ožjih delovnih skupinah za pripravo SN SKP.

- Sodelovali z drugimi inštitucijami, ki se vsebinsko dotikajo kmetijstva: SURS (npr. Statistični sosvet za statistiko kmetijstva, gozdarstva in ribištva, DS za področje statistike porabe mineralnih gnojil), Državnim izpitnim centrom, Centra RS za poklicno izobraževanje (sodelovali pri revizijah obstoječih poklicnih standardov in katalogov strokovnih znanj in spretnosti s področja kmetijstva, živilstva in s kmetijstvom povezanih dejavnosti.), sodelovali v nacionalnih skupine za revizijo področja kmetijstva in živilstva), kot člani sodelovali v Področnih odborih za poklicne standarde (za kmetijstvo, ribištvo, veterino, gozdarstvo in lesarsko tehnologijo, za okolje in okoljske tehnologije in za storitve ali drugih strokovnih institucijah, Komisiji za ravnanje z GSO. Sodelovali bomo v koordinacijskih telesih za usklajevanje nalog na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih. Nadaljevali bomo sodelovanje z Zvezo kmetic Slovenije, Zvezo slovenske podeželske mladine, Zadružno zvezo Slovenije, Združenjem turističnih kmetij Slovenije, Združenjem malih pridelovalcev mleka, Združenjem pridelovalcev mesa, Vlado RS v okviru DS za usmerjanje in spremljanje izvajanja strategije slovenskega turizma in Ministrstvom za gospodarstvo kot licencirani izvajalci nadzora kategorizacije nastanitvenih obratov.

- Sodelovanje pri pripravi strokovnih gradiv za seje organov Državnega zbora in Državnega sveta z vseh že navedenih področij.

6.2 Usposabljanje svetovalcev

Cilji dela:

- dvig ravni strokovne usposobljenosti kmetijskih svetovalcev,
- pridobitev znanj iz novih metod svetovanja: pridobivanje metodoloških in komunikacijskih znanj za svetovanje v kmetijstvu in na podeželju, vključno z metodološkimi orodji za načrtovanje, usmerjanje in izvajanje svetovalnega procesa,
- pridobitev praktičnih znanj

Aktivnosti za doseg ciljev:

- usposabljanje kmetijskih svetovalcev v skladu z letnim programom usposabljanja, ki je prikazan v tabeli 2;
- usposabljanje po CECRA certifikacijskem sistemu:
V letu 2024 načrtujemo izvedbo štirih CECRA Modulov za dve novi skupini (>generaciji<) kmetijskih svetovalcev za pridobitev certifikata CECRA«. Predvideno je, da se usposabljanja na teh modulih udeležijo svetovalci iz vseh osmih kmetijsko gozdarskih zavodov in tudi sodelavci sektorja za kmetijsko svetovanje, za sodelovanje na posameznem modulu pa mora biti zagotovljeno zadostno število svetovalcev z ustreznimi pogoji za pridobitev certifikata CECRA. Module bomo izvedli štirje certificirani trenerji CECRA. Sodelovali bomo z CECRA EUFRAS pisarno v Latviji (akreditacija dodatnih modulov,

- spremljanje tekočih aktivnosti na področju CECRA, udeležba na sestankih, sejah in dodatnih usposabljanjih za trenerje in svetovalce);
- udeležba svetovalcev na ogledih dobrih praks doma in v tujini.

Tabela 2: PROGRAM USPOSABLJANJ KMETIJSKIH SVETOVALCEV ZA LETO 2024

	Naslov seminarja	Izvajalec	Predviden termin izvedbe
1.	Psihosocialna podpora za svetovalce (stres na delovnem mestu in ob stiku s strankami)	KGZS, zunanji izvajalec	Spomladi/jeseni 2024
2.	Izbrane vsebine iz agrarne ekonomike	KGZS, zunanji izvajalec	Januar jeseni 2024
3.	Izbrane vsebine s področja prežvekovalcev (drobnica in govedoreja) z ogledi dobrih praks v Sloveniji	KGZS, zunanji izvajalec	Spomladi/jeseni 2024
4.	Usposabljanje FADN/FSDN	KGZS, KIS, zunanji izvajalci	Spomladi/jeseni 2024
5.	Podjetniško usposabljanje ali teme s področja socialne ekonomije	KGZS, zunanji izvajalci	Spomladi/jeseni 2024
6.	Izbrane vsebine s področja sadjarstva	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024
7.	Izbrane vsebine s področja vinogradništva in vinarstva	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024
9.	Izbrane vsebine s področja namakanja	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024
10.	CECRA Modul 1 Moj profil kot svetovalec/svetovalka ali modul 2 Komunikacije in graditev odnosov v svetovalnem delu	CECRA trenerji	Spomladi 2024
11.	CECRA Modul 2 Komunikacije in graditev odnosov v svetovalnem delu	CECRA trenerji	Spomladi 2024
12.	CECRA Modul 3 Skupinsko delo in vodenje skupin"	CECRA trenerji	Spomladi/jeseni 2024
13.	CECRA Modul (eden od izbirnih modulov)	CECRA trenerji	Spomladi/jeseni 2024
14.	Timsko delo/vodenje skupin	Igor Hrovatič Darja Pipan	Spomladi/jeseni 2024

15.	Usposabljanje svetovalcev za vpeljavo novega panožnega krožka na temo naravovarstva	KGZS, JSKS	Januar-april 2024
16.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 1. del	MKGP	januar - marec
17.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 2. del	MKGP	januar - marec
18.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 3. del	MKGP	januar - marec
19.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 4. del	MKGP	januar - marec
20.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 5. del	MKGP	januar - marec
21.	Usposabljanje za delo z aplikacijo za izpolnjevanje zbirnih vlog za leto 2024 1. del	ARSKTRP	januar - marec
22.	Usposabljanje za delo z aplikacijo za izpolnjevanje zbirnih vlog za leto 2024 2. del	ARSKTRP	januar - marec
23.	Izbrane vsebine s področja izvajanja PRP/SN razpisov in inovacijskega posredništva	ARSKTRP, zunanji izvajalci	Januar-december
24.	Izbrane vsebine s področja poljedelstva	BF/KIS/KGZS	Spomladi - jeseni 2024
25.	Izbrane vsebine s področja vrtnarstva	BF/KIS/KGZS	Spomladi - jeseni 2024
26.	Izbrane vsebine s področja pridelovanja krme	BF/FKBV/KIS/KGZS	Spomladi - jeseni 2024
27.	Izobraževanje terenskih kmetijskih svetovalcev za spodbujanje kmetij za vključitev v ekološko certificiranje.	KGZS, kontrolne organizacije	Pomlad ali jesen
28.	Strokovna ekskurzija s področja mladih kmetov	KGZS, MKGP, ZSPM	junij
29.	Dan novo zaposlenih sodelavcev	KGZS	Januar-marec
30.	Izbrane vsebine s področja govedoreje	BF/FKBV/KIS/KGZS	Pomlad ali jesen

31.	Izbrane vsebine s področja drobnice	KGZS/BF/VF	Pomlad jesen	ali
32.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Januar februar	-
33.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Marec - april	
34.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Maj - junij	
35.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Julij september	-
36.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Julij september	-
37.	Pomen svetovanja za pridobitev izobrazbe ali poklicne usposobljenosti v kmetijstvu	KGZS, CPI	pomlad	
38.	Vizualizacija za boljšo predstavnost idej in misli	KGZS	Pomlad jesen	ali
39.	Vizualizacija za boljšo predstavnost idej in misli	KGZS	Pomlad jesen	ali
40.	Izbrane vsebine s področja prašičereje (ali pa strokovna ekskurzija v Nemčijo – sistem welfare – odvisno od finančnega stanja)	KGZS	Pomlad jesen	ali
41.	Strokovna ekskurzija specialistov za agrarno ekonomiko na TEagasc na Irskem	KGZS, Teagasc	Jesen 2024	
42.	Posvet DDK	KGZS, MKGP	december 2024	
43.	Zadravčevo Erjavčevi dnevi	KGZS Zavod MS	November 2024	
44.	Lombergarjevi dnevi	KGZS Zavod MB	December 2024	
45.	Tumpejevi dnevi	KGZ Ptuj	Februar 2024	
46.	Posveti v okviru sejma v Gornji Radgoni	KGZS	Avgust 2024	
47.	Ogledi dobrih praks doma in v tujini	KGZS	Celo leto	
46.	Usposabljanje iz vsebin sistema za spremljanje površin (SOPOTNIK)	ARSKTRP	julij – avgust	

47.	Usposabljanje iz vsebin pogojenosti	MKGP	oktober – december 2024
48	Strokovna ekskurzija koordinatorjev in skupnih specialistov za DDK na Nizozemsko (mleko, zelišča, turizem)	KGZS, KGZ	September – november 2024
49.	Marketing, trženje, prodaja storitev svetovanja	KGZS, zunanji	Februar - marec 2024
50.	Priprava in izvedba motivacijskega predavanja	KGZS, zunanji	Poletje 2024
51.	Javno nastopanje in komuniciranje v kmetijskem svetovalnem delu	Dober stik	Marec 2024

Poleg usposabljanj, ki jih organizira Sektor za kmetijsko svetovanje pri KGZS, bodo zavodi tudi sami organizirale nekaj usposabljanj in ogledov dobrih praks, kar je razvidno iz njihovih programov.

7. Naloge po ceniku ministra

7.1 Izdelava gnojilnih načrtov, bilanc gnojil, jemanje vzorcev na terenu in izvajanje talnih in rastlinskih testov, ter izdelava načrtov kolobarja po ceniku ministra

Cilji dela:

- ustrezen kolobar in strokovno utemeljeno gnojenje rastlin v skladu z njihovimi potrebami po hranilih in upoštevanjem zahtev glede varovanja okolja,
- izdelava načrtov kolobarja in gnojilnih načrtov ter bilanc gnojil,
- odvzem vzorcev na terenu in izvajanje talnih in rastlinskih testov.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Pripravljali bomo načrte kolobarja in pri tem upoštevali lastnosti oziroma zahteve posameznih vrst rastlin ter potrebe kmetij. Svetovali bomo tudi gnojenje na podlagi potreb rastlin po hranilih z upoštevanjem količine hranil v tleh oziroma v rastlini. Na podlagi kemičnih analiz tal in analiz rastlin ter celovitega pregleda krogotoka hranil na kmetiji bomo izdelovali bilance gnojil in gnojilne načrte z gnojilnim nasvetom. Za ugotavljanje vsebnosti hranil v tleh in rastlinah bomo jemali vzorce tal in rastlin ter delali talne in rastlinske hitre teste. Pri vseh aktivnostih bomo poleg strokovnih izhodišč upoštevali vse omejitve opredeljen v zakonodaji in ukrepih kmetijske politike.

7.2 Priprava analiz in mnenj za uporabnike, na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

Cilji dela:

Ustrezna in strokovna priprava analiz in mnenj JSKS na podlagi predpisov, ki urejajo ohranjanje narave, kmetijska zemljišča, zasaditev vinske trte, opravljanje kmetijske

dejavnosti v narodnem parku in trajno varovana kmetijska zemljišča in je za uporabnike JSKS v celoti plačljiva glede na porabljen čas v urah.

Aktivnosti za doseg ciljev:

Priprava analiz in mnenj zajema vse aktivnosti povezane za preveritev resničnega stanja na kmetijskih gospodarstvih. Pri tem bomo uporabili podatkovne baze, ki so nam na voljo ter po potrebi pogledali stanje na terenu ter mnenje upravičencu izdali na podlagi verodostojnih dejstev.

Naloga se izvaja v okviru Javne službe kmetijskega svetovanja na KGZ, aktivnosti koordinacije pa potekajo na Sektorju za kmetijsko svetovanje in so navedene v okviru 6. naloge.

7.3. Elektronsko izpolnjevanje in elektronska vložitev zbirne vloge, dopolnitve zbirnih vlog ter pomoč upravičencem pri vnosu odzivov, pojasnil in dokazil preko aplikacije SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

Cilji dela:

Kakovostna in pravočasna pomoč vsem upravičencem, ki se bodo za pomoč pri elektronskem izpolnjevanju in oddaji zbirnih vlog, dopolnitvah zbirnih vlog ter vnosu odzivov, pojasnil in dokazil preko aplikacije SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK obrnili na JSKS.

Aktivnosti za doseg ciljev

Za dobro pripravo in izvedbo naloge bomo aktivno sodelovali v delovni skupini z MKGP in ARSKTRP za pripravo elektronskega izpolnjevanja zbirnih vlog 2024.

Poskrbeli bomo za kvalitetno usposobljenost kmetijskih svetovalcev iz vsebin ukrepov kmetijske politike Strateškega načrta 23-27 ter ustrezno tehnično pripravljenost vseh vnosnih mest na katerih se bo izvajala pomoč upravičencem pri oddaji zbirnih vlog. Za tekoče delo pred in v času kampanje za oddajo zbirnih vlog bomo poskrbeli s sprotnim informiranjem kmetijskih svetovalcev. Kmetijski svetovalci bodo, do konca rednega roka kampanje, pomagali vsem vlagateljem, ki se bodo na JSKS obrnili za pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog.

Prav tako bomo na zahtevo vlagateljev poskrbeli tudi za potrebne vnose v aplikacijo SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

8. Cilji

8.1. Cilji na področju kmetijskega svetovanja

LETNI CILJI

Področje

Kmetijsko svetovanje

Cilji:

Učinkovito vodenje in koordiniranje izvajanja nalog javne službe kmetijskega svetovanja

Učinkovit prenos znanja najprej do kmetijskih svetovalcev ter nadalje do uporabnikov storitev kmetijskega svetovanja.

Uvajanje e-oblik svetovanja in usposabljanja ter razvoj digitalnih orodij

Sodelovanje v postopkih sprejemanja zakonskih in podzakonskih predpisov s področja kmetijstva in podeželja

Učinkovit prenos znanja in pomoč pri izvajanju ukrepov SN SKP

Aktivnosti za doseg ciljev

Gre za številne aktivnosti preko katerih teče prenos znanja do kmetijskih svetovalcev in naprej do uporabnikov kmetijskega svetovanja: usposabljanje in informiranje uporabnikov kmetijskega svetovanja preko individualnih svetovanj (telefonsko, elektronsko, osebni stiki) do skupinskih načinov svetovanja kot je npr. predavanja, delo s panožnimi krožki, delavnice, e-načini usposabljanj. Poleg direktnega svetovanja se služba poslužuje tudi svetovanja preko objave strokovnih prispevkov in člankov v javnih medijih oz. vseh sredstvih javnega obveščanja ter priprave pisnih gradiv v obliki brošur, zgibank in tehnoloških listov. Poslužuje se tudi raznih dogodkov in promocijskih in demonstracijskih prireditev, kjer pride do uporabnikov kmetijskega svetovanja in prenosa znanja. Koordinatorji za posamezna strokovna področja dela pa preko strokovnih skupin skrbijo za prenos znanja.

Odgovorne osebe za izvedbo

Vodja sektorja, vodje oddelkov ter vsi ostali zaposleni na SKS – vsak za svoje področje dela.

Potrebna sredstva in drugi resursi za uresničitev ciljev

Velika večina aktivnosti sektorja bo podprta z javnimi proračunskimi sredstvi, nekaj tudi iz PRP – javna naročila/javni razpisi, izvajanja NPK in projektov. Drugi potrebni resursi so: za izobraževanja, literatura in sredstva za investicije.

Ocena uspeha zastavljenih ciljev (finančni, fizični ali opisni kazalniki)

Primerjava plana leta 2024 s planom leta 2023

Primerjava plana leta 2024 z realizacijo leta 2023

DOLGOROČNI CILJI

Vizija

Strateški cilj kmetijskega svetovanja je dolgoročno ohranitev obstoječega sistema svetovanja, ki je v dani situaciji najracionalnejši; potrebna je skrbeti le za kontinuirano strokovno usposobljenost kmetijskih svetovalcev. V Sloveniji imamo veliko majhnih kmetij, ki kmetujejo na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko kmetovanje in kjer si brez javne službe kmetijskega svetovanja težko zamišljamo bodoči razvoj in napredek kmetijstva in podeželja. Zato je potrebna izgradnja stabilnega okolja financiranja za ohranitev in krepitev te službe.

Cilj je, da smo tudi v bodoče dosegljivi vsakemu uporabniku, ki išče pomoč kmetijske svetovalne službe in njene nasvete.

Namen aktivnosti po posameznih nalogah kmetijskega svetovanja

Učinkovit in delujoč sistem javne službe kmetijskega svetovanja (digitalizacija)

Spremljanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev z usvajanjem novih metod dela

Pravočasna izvedba vseh nalog

Spremljanje razvoja posameznih kmetijskih panog

Spremljanje izvajanja učinkovitosti in kvalitete izvajanja kmetijskega svetovanja

Povezovanje z drugimi strokovnimi, znanstveno-raziskovalnimi in izobraževalnimi inštitucijami, tudi tujimi, na področju prenosa znanja (AKIS)

Povezovanje in sodelovanje z inštitucijami v mednarodnem prostoru

Učinkovito izvajanje ukrepov kmetijske politike

Učinkovito tehnološko in ekonomsko svetovanje

Rok realizacije

Letne naloge v letu 2024, dolgoročne pa v letu 2025 in kasneje.

Aktivnosti za doseg cilja (opisni ali fizični kazalci)

Število izobraževanj za kmetijske svetovalce

Udeležba posameznih zaposlenih na strokovnih posvetih (aktivno s prispevki, mreženje)

Število objav člankov, prispevkov,... ki so informativne ali strokovne narave na spletni strani, Zeleni deželi ter v drugih medijih

Število pripravljenih brošur, zgibank, tehnoloških listov itd...

Vodenje strokovnih skupin (število srečanj, aktivnosti)

Število svetovalcev in drugih strokovnjakov, ki sodelujejo v strokovnih skupinah

Število predlogov za izboljšanje zakonskih in podzakonskih aktov na področju kmetijstva

Število izvedenih delavnic in predavanj za izvedbo subvencijske kampanije in javne razpise PRP 2014–2020 in novega SN SKP

Razvoj novih orodij in metod kmetijskega svetovanja

Število promocijskih, strokovnih in drugih dogodkov